

352:252:73/76:8.05:62:(492.621)(492.641)(492.627)(492.83)(0:31.070.12)(492).007.42
= 10

95-556a

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

PROVINCIE EN STAD

Een evaluatie van de rijksbijdrage

beeldende kunst en vormgeving

1988-1993

Auteur:

Bart Lommen

m.m.v. Paul Terwiel

Dit onderzoek is uitgevoerd door Bart Lommen in opdracht van de afdeling Beeldende Kunst, Bouwkunst en Vormgeving van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen. Paul Terwiel is verantwoordelijk voor de verwerking van de kwantitatieve gegevens. Pieter Ligthart heeft het onderzoek begeleid en de eindredactie verzorgd.

Rijswijk, oktober 1995

Inhoudsopgave	Pagina
INLEIDING	
Het beeldende kunstbeleid van de Lagere Overheden in de periode 1988-1993	5
DE TWAALF PROVINCIES	
1. De uitgaven van de provincies en convenantgemeenten in de perioden 1988-1991 en 1993.	9
1.1 Provincie Groningen	17
1.2 Provincie Friesland	23
1.3 Provincie Drenthe	29
1.4 Provincie Overijssel	35
1.5 Provincie Flevoland	41
1.6 Provincie Gelderland	47
1.7 Provincie Utrecht	53
1.8 Provincie Noord-Holland	58
1.9 Provincie Zuid-Holland	64
1.10 Provincie Zeeland	70
1.11 Provincie Noord-Brabant	76
1.12 Provincie Limburg	82
DE VIER GROTE GEMEENTEN	
2. De uitgaven van de vier grote gemeenten in de perioden 1988-1991 en 1993	87
2.1 Gemeente Amsterdam	91
2.2 Gemeente Rotterdam	94
2.3 Gemeente Den Haag	97
2.4 Gemeente Utrecht	101
3. CONCLUSIES	105
Bijlagen	
I Overzicht museale aankopen gefinancierd met de rijksbijdrage	109
II Overzicht convenantgemeenten en de bijdragen per inwoner	110
III Overzicht verhouding rijksbijdragen en convenantbijdragen	111

INLEIDING

Het beeldende kunstbeleid van de Lagere Overheden in de periode 1988-1993

Dit onderzoek is een vervolg op de evaluatie 'Beleid beeldende kunst, bouwkunst en vormgeving 1988', welke in 1990 verscheen¹. In genoemde publikatie worden de uitgaven van het Rijk, de provincies en de vier grote gemeenten over het jaar 1988 geëvalueerd. Dit onderzoek beperkt zich tot de uitgaven van de provincies en de vier grote gemeenten in de periode 1988-1993. In tegenstelling tot het onderzoek over 1988 zijn in dit onderzoek geen gegevens over de inkomsten en de geografische spreiding van de kunstenaars opgenomen. Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen zal nog een onderzoek publiceren waarin beide onderwerpen aan de orde komen.

Vanaf 1988 subsidieert het Rijk de provincies en vier grote gemeenten (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht) met 20 miljoen respectievelijk 15 miljoen. Dit beleid is een voortzetting van het in 1984 gestarte beleid op basis waarvan de lagere overheden geld ter beschikking wordt gesteld ter ondersteuning van hun beeldende kunstbeleid.

Reeds meerdere malen is gewezen op het belang van de samenwerking tussen de rijksoverheid en de lagere overheden en de ondersteuning door de rijksoverheid van het kunstbeleid van de lagere overheden. De eerste verwijzingen daaromtrent komen we tegen in de Nota Kunst en Kunstbeleid² en de Discussienota B³. Ook in de Cultuurnota 1993-1996 wordt in het algemene deel expliciet op die relatie gewezen. Daarin stelt de minister dat het gewenst zou zijn vanuit de waarde van het driehoeksverband van de overheden in Nederland (Rijk, provincies en gemeenten) de lagere overheden meer te betrekken bij de beleidsbepaling van de rijksoverheid⁴. Dit driehoeksverband bestond uit een samenwerking waarbij binnen het kunstbeleid werd uitgegaan van de verdeling aanbod, spreiding en afname tussen respectievelijk Rijk, provincies en gemeenten. Gebleken is dat het kunstbeleid te divers is om op deze manier vorm te geven. De relatie tussen het kunstbeleid van Rijk en andere overheden zal in de toekomst veel meer op basis van convenanten vorm krijgen. De bestuursovereenkomsten tussen rijksoverheid, provincies en vier grote gemeenten met betrekking tot het beeldende kunstbeleid alsmede het IPO-VNG convenant⁵ zijn de eerste convenanten die op het terrein van de kunsten tussen de verschillende overheden zijn afgesloten. In de convenanten zijn afspraken gemaakt over elkaars verantwoordelijkheden voor het beleid en de financiering daarvan. De provincies zijn tot 1992 op basis van de 'Tijdelijke bijdrageregeling provinciale bevordering beeldende kunst' financieel ondersteund in hun beeldende kunstbeleid. In 1992 is de 'Tijdelijke bijdrageregeling' door de 'Interim bijdrageregeling beeldende kunst en vormgeving' vervangen. In deze 'Interim bijdrageregeling'⁶ zijn afspraken gemaakt over de subsidiestroom van het Rijk naar zowel de provincies als de vier grote gemeenten. De vier grote gemeenten (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en Utrecht) hebben tot 1992 hun bijdrage uitgekeerd gekregen op basis van de 'Financieringsregeling Welzijnsovereenkomst vier grote steden'.

1 Ministerie van WVC, 'Beleid beeldende kunst, bouwkunst en vormgeving 1988 evaluatie', WVC, Rijswijk, 1990.

2 Ministerie van CRM, 'Nota Kunst en Kunstbeleid', CRM, 1976, pag. 80: 'Ook bij het kunstbeleid wil de regering (...) de verantwoordelijkheid voor de planning, de besluitvorming, de financiering en de uitvoering zoveel mogelijk verleggen naar het provinciaal en gemeentelijk niveau.'

3 Ministerie van WVC, 'Discussienota B', WVC, Rijswijk 1986, p. 7: 'De taakverdeling zal zo moeten worden ingericht dat elk overheidsniveau in principe gestalte kan geven aan zijn verantwoordelijkheden zonder daarbij afhankelijk te zijn van de andere niveaus; op die punten waar samenwerking tussen het Rijk en de andere overheidsniveau eigenlijk wenselijk is voor het voeren van goed (Rijks)overheidsbeleid, kan deze alleen gezocht worden op basis van vrijwilligheid'.

4 Ministerie van WVC, 'Nota cultuurbeleid 1993-1996. Investeren in cultuur'. WVC, Rijswijk 1992. p. 33.

5 In 1990 sloten het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) het IPO-VNG convenant. Op basis van dit convenant stellen de provincies in totaal 6 miljoen beschikbaar ter ondersteuning van het beeldende kunstbeleid van 41 gemeenten. In bijlage II zijn de namen van alle gemeenten opgenomen die betrokken zijn bij het IPO-VNG convenant.

6 Hierna als rijksbijdrage vermeld.

De basis voor de huidige subsidiëring is gelegen in de Wet op het specifiek cultuurbeleid⁷. Deze wet verleent de minister de bevoegdheid subsidies aan provincies en gemeenten te verstrekken ter ondersteuning van activiteiten op het terrein van cultuur.

Naast deze formele verandering in 1993 zijn naar aanleiding van de evaluatie over 1988 in de Beleidsbrief beeldende kunst van augustus 1990 ook enkele beleidswijzigingen aangekondigd. Inkomensvorming voor kunstenaars komt als direct doel van de regeling te vervallen. Uit de evaluatie over 1988 bleek dat de lagere overheden maar in geringe mate konden bijdragen aan directe inkomensvorming van kunstenaars. De provincies en de vier grote gemeenten mochten vanaf 1992 geen beroepskosten meer verstrekken. De rijksoverheid had deze taak in 1988 reeds gedeeltelijk aan het Fonds Beeldende Kunst, Vormgeving en Bouwkunst in Amsterdam. Ook wordt in de beleidsbrief kenbaar gemaakt dat de centrale overheid zich alleen nog maar bemoeit met manifestaties op landelijk niveau. De provincies worden verantwoordelijk gesteld voor de financiering van de manifestaties op lokaal niveau. Zij kunnen dat financieren uit de middelen die vrij komen uit het budget dat tot dan toe bestemd is voor het verstrekken van beroepskostenvergoedingen. Daarnaast is in de nieuwe regeling expliciet opgenomen dat de doeluitkering ook bedoeld is ter ondersteuning van activiteiten op het gebied van vormgeving.

Er zijn niet alleen veranderingen opgetreden in de relatie tussen rijksoverheid en provincies. Ook tussen de provincies en de gemeenten is een en ander veranderd.

In 1992 sluiten het Inter Provinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) het IPO-VNG convenant. Op basis van dit convenant wordt vanaf 1993 door de provincies 6 miljoen van hun budget van 20 miljoen doorgesluisd naar 41 middelgrote gemeenten. Deze gemeenten kunnen in aanmerking komen voor de bijdrage in de kosten van hun beeldende kunstbeleid als ze aan één van de volgende voorwaarden voldoen:

1. de gemeente heeft op 1 januari 1990 tenminste 65.000 inwoners;
2. de gemeente is de grootste of de op één na grootste gemeente van de provincie, mits de gemeente per 1 januari 1990 tenminste 37.500 inwoners heeft;
3. de gemeente heeft in de periode van 1988 tot en met 1990 reeds een meerjarige bijdrage ten behoeve van het beeldende kunstbeleid van de provincie ontvangen.

De gemeenten krijgen minimaal 1 gulden per inwoner uitgekeerd. Op basis van het aantal kunstenaars in de gemeente, de aanwezige infrastructuur en het aantal activiteiten op het terrein van de beeldende kunst, kan dat bedrag met 57 cent per inwoner worden verhoogd.

Het convenant betekent aan de ene kant een bevestiging van bestaand beleid. Er zijn immers al gemeenten die een meerjarige uitkering ontvangen zoals Amersfoort, 's-Hertogenbosch, Tilburg, Breda en Eindhoven. Enkele gemeenten krijgen ten gevolge van het convenant iets minder uitgekeerd dan het bedrag dat zij al ontvangen van de provincie. Veel gemeenten krijgen echter voor de eerste keer een uitkering van de provincie.

In dit onderzoek worden de uitgaven van de lagere overheden op het terrein van beeldende kunst en vormgeving beschreven en geëvalueerd. De gegevens zijn afkomstig van de jaarrekeningen die de provincies en de vier grote gemeenten jaarlijks aan het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen overleggen ter verantwoording van de besteding van de desbetreffende doeluitkering. Het beleid is geëvalueerd op basis van de volgende beleidsinstrumenten:

1. Kunstuitleen
2. Aankopen en opdrachten
3. Aankopen en opdrachten van derden:
4. Beurzen en stipendia
5. Beroepskostenvergoedingen
6. Promotie-activiteiten:
7. Exploitatiesubsidies
8. Overhead

⁷ Wet op het specifiek cultuurbeleid. Staatsblad 1993, nr. 193, artikel 6.

Bij de kunstuitleen wordt nog onderscheid gemaakt tussen aankopen en huurvergoedingen.

De aankopen en opdrachten hebben altijd betrekking op de aankopen en opdrachten van de provincies dan wel van de vier grote gemeenten. Bij aankopen en opdrachten derden zijn de subsidies aan gemeenten, bedrijven en instellingen ondergebracht. Aankopen en opdrachten van convenantgemeenten zijn ook onder deze post opgenomen.

Beurzen en stipendia alsmede beroepskostenvergoedingen betreffen individuele subsidies aan kunstenaars.

Bij promotie-activiteiten zijn diverse onderdelen ondergebracht waarvan gezien de frequentie dat er gebruik van wordt gemaakt manifestaties en tentoonstellingen en project- en presentatiesubsidies het belangrijkste zijn.

Onder de exploitatiesubsidies vallen subsidies in de exploitatie van kunstuitleencentra, Centra voor Beeldende Kunst, documentatiecentra, musea en tentoonstellingsruimten, ateliers, werkplaatsen en galeries.

De beschrijving van de ontwikkeling in de uitgaven voor overhead komen niet in de overzichten van de provincies en gemeenten aan bod omdat overhead niet tot een beleidsinstrument kan worden gerekend. Wel zal hierover iets in de conclusies worden opgenomen.

Het onderzoek is als volgt opgebouwd. In het eerste hoofdstuk wordt eerst een algemeen beeld geschetst op basis van de gemiddelde besteding per beleidsinstrument van 1988 tot en met 1993 van alle provincies. Vervolgens worden de twaalf provincies besproken. Deze paragrafen worden voorafgegaan door een korte kenschets van het beleid van de provincies. Als materiaal hiervoor zijn de nota's beeldende kunst van de provincies gebruikt. Vervolgens worden de ontwikkelingen van 1988 tot 1993 per provincie beschreven aan de hand van genoemde beleidsinstrumenten. Daarbij is specifiek gelet op bepaalde trends in het uitgavenpatroon van de provincies. In deze overzichten wordt steeds gerefereerd aan de gemiddelden uitgaven van alle provincies die in het eerste hoofdstuk zijn beschreven. Zodoende is na te gaan in hoeverre de bestedingen van een provincie overeenkomen c.q. afwijken van het algemene beeld. Indien een provincie daadwerkelijk aandacht aan vormgeving heeft besteed wordt daar kort op ingegaan.

In het tweede hoofdstuk worden de bestedingen van de vier grote gemeenten beschreven. De cijfers in de verschillende tabellen dienen met de nodige voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd. Ze zeggen namelijk niets over de kwaliteit van het gevoerde beleid. Uit de cijfers kan hooguit worden afgelezen in hoeverre een provincie met zijn bestedingen per beleidsinstrument afwijkt van de overige provincies. Daarnaast moet er rekening mee worden gehouden dat de autonome bestedingen van de provincies en de gemeenten in dit onderzoek niet zijn opgenomen. De analyse van de uitgaven in het kader van de rijksbijdrage en het IPO-VNG convenant betreffen dus maar een deel van totale uitgaven voor beeldende kunst van de provincies en gemeenten.

In bijlage I is een overzicht gegeven van de museale aankopen die gefinancierd zijn met de gelden uit de rijksbijdrage. In bijlage II zijn alle convenantgemeenten opgenomen en het bedrag dat ze per inwoner krijgen uitgekeerd. In bijlage III is te zien welk beslag de convenantbijdragen leggen op het budget van de provincies. Het onderzoek wordt in het derde hoofdstuk afgesloten met een aantal conclusies.

DE TWAALF PROVINCIES

1. De uitgaven van de provincies en convenantgemeenten in de perioden 1988-1991 en 1993.

Op basis van de rekeningcijfers die de provincies jaarlijks aan het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen overleggen zijn over de periode 1988 tot en met 1993 de gewogen gemiddelde uitgaven voor elk beleidsinstrument berekend. Naast de gemiddelde uitgaven is tevens de gewogen standaarddeviatie berekend. Op basis van de standaarddeviatie kan worden nagegaan in hoeverre een provincie duidelijk meer dan wel duidelijk minder besteed dan de overige provincies aan het betreffende onderdeel van het kunstbeleid.

Gezien de beleidswijzigingen in 1992 is het tijdvak 1988-1993 in twee perioden verdeeld. Allereerst zijn de uitgaven van alle provincies in de periode 1988-1991 met elkaar vergeleken en vervolgens is naar de uitgaven van de provincies in het jaar 1993 gekeken. 1992 is als overgangsjaar beschouwd. Alhoewel enkele provincies ook voor 1992 geld direct hebben overgeheveld naar een aantal gemeenten zijn de bestedingen van deze gemeenten voor de periode 1988-1991 niet apart opgenomen. Het IPO-VNG convenant is immers pas in 1993 in werking getreden. Vanaf dat jaar zijn de uitgaven van de provincies en de convenantgemeenten apart geregistreerd.

Bij de uitgaven over 1993 is een onderscheid gemaakt tussen de uitgaven van de provincies inclusief de convenantgemeenten en de uitgaven voor beide bestuurslagen apart. Door deze splitsing is een nauwkeurig beeld ontstaan van de uitgaven van de provincies en de convenantgemeenten na de inwerkingtreding van het IPO-VNG convenant. Zodoende wordt inzichtelijk gemaakt in hoeverre beide bestuurslagen verschillende accenten leggen in het beleid dat met deze gedecentraliseerde gelden wordt gefinancierd.

De volgende tabellen zijn in dit hoofdstuk opgenomen.

Tabel 1.1: Totale bestedingen provincies 1988-1993

In tabel 1.1 staan de totale bedragen per beleidsinstrument vanaf 1988 tot en met 1993 vermeld met de daarbij behorende percentages. Niet elk jaar wordt precies 20 miljoen door de provincies besteed. Tussen 1988 en 1991 wordt elk jaar ten gevolge van overbestedingen iets meer dan 20 miljoen door de provincies uitgegeven. In 1992 en 1993 leiden reserveringen ertoe dat wat minder dan 20 miljoen wordt uitgegeven.

Uit de tabel blijkt dat in de periode 1988-1991 het budget op de volgende manier globaal kan worden onderverdeeld: één derde van de totale uitgaven wordt besteed aan de kunstuitleen en één derde aan aankopen en opdrachten van derden. Iets meer dan één zesde van het budget wordt besteed aan promotie-activiteiten en één tiende wordt besteed aan beroepskostenvergoedingen. De rest van het budget wordt besteed aan beurzen, stipendia, exploitatiesubsidies en overhead.

In 1993 stijgen de uitgaven voor de kunstuitleen iets en daalt het aandeel van de aankopen en opdrachten van derden in de totale uitgaven. Er worden in dit jaar geen beroepskostenvergoedingen meer verstrekt. De uitgaven voor promotie-activiteiten stijgen met 9%. Met name aan de project- en presentatiesubsidies en manifestaties en tentoonstellingen wordt meer uitgegeven. Ook zijn in 1993 meer exploitatiesubsidies verstrekt (van 5% in 1988 naar 9% in 1993).

Tabel 1.2: Gemiddelde bestedingen per provincie 1988-1991

In tabel 1.2 is per provincie procentueel aangegeven welk deel van het budget in de periode 1988-1991 aan een bepaald beleidsinstrument is besteed.

De beleidsinstrumenten waaraan in deze periode het meeste is uitgegeven zijn de kunstuitleen, de aankopen en opdrachten van derden en de promotie-activiteiten. Aan deze instrumenten is achtereenvolgens 28%, 29% en 15% van het budget besteed. Uit de tabel blijkt dat de uitgaven van elke provincie minimaal twee keer boven dan wel onder de standaarddeviatie uitkomen en er dus relatief (veel) meer respectievelijk (veel) minder dan de andere provincies aan een beleidsinstrument wordt besteed. Aan de hand van het aantal afwijkingen boven de standaarddeviatie kan worden nagegaan in welke mate de provincie een eigenzinnig, in de zin van anders dan de overige provincies en dus in meer of minder mate afwijkend van het gemiddelde, beleid voert.

De provincies Overijssel, Zuid-Holland en Noord-Brabant wijken in de periode 1988-1991 maar bij twee beleidsinstrumenten extreem af van de gemiddelde uitgaven, Groningen, Friesland, Drenthe, Utrecht en Noord-Holland wijken elk in totaal drie keer af en Flevoland, Zeeland en Limburg wijken vier keer af. Gelderland is de enige provincie waarvan de uitgaven voor vijf beleidsinstrumenten afwijken van de gemiddelde uitgaven.

Aan de kunstuitleen geven de provincies Noord-Holland en Zeeland gemiddeld het meeste uit, terwijl de uitgaven van de provincies Groningen, Friesland, Flevoland, Gelderland en Limburg voor de kunstuitleen in de periode 1988-1991 onder het landelijk gemiddelde liggen. De uitgaven van Drenthe, Overijssel, Utrecht, Zuid-Holland en Noord-Brabant wijken het minst af van het landelijk gemiddelde.

Bijna geen enkele provincie besteedt echt aandacht aan de eigen aankopen en opdrachten. Alleen de provincies Flevoland, Gelderland, Utrecht en Zeeland geven hieraan beduidend meer uit dan de overige provincies.

Bij de aankopen en opdrachten van derden wijken vijf provincies af van de gemiddelde uitgaven. Flevoland, Noord-Brabant en Limburg geven hier meer aan uit dan de overige provincies. Overijssel en Zuid-Holland geven procentueel gezien het minste uit aan de aankopen en opdrachten derden.

Vier provincies (Drenthe, Overijssel, Gelderland en Noord-Holland) geven een deel van hun budget uit aan de beurzen en stipendia. Alleen de provincie Noord-Holland besteedt in vergelijking met de overige provincies veel meer aan dit beleidsinstrument.

Er zijn in de periode 1988-1991 zes provincies die aandacht besteden aan beroepskostenvergoedingen. Dat zijn de provincies Groningen, Friesland, Overijssel, Flevoland, Zuid-Holland en Noord-Brabant. De uitgaven van de provincies Groningen, Friesland en Zuid-Holland liggen beduidend boven het landelijk gemiddelde.

Alle provincies besteden vanaf 1988 een deel van hun budget aan promotie-activiteiten. De actiefste provincies op dit gebied zijn Drenthe, Gelderland, Utrecht en Limburg.

Bijna alle provincies verstrekken exploitatiesubsidies. Overijssel en Gelderland geven hier gemiddeld het meeste aan uit.

Uit deze tabel blijkt ook dat de subsidies voor de kunstuitleen en de aankopen opdrachten van derden het beste gespreid zijn over Nederland. De beleidsinstrumenten eigen aankopen en opdrachten, beurzen en stipendia en beroepskostenvergoedingen zijn in deze periode maar door enkele provincies benut. De spreiding van deze subsidies is dus onregelmatig.

Tabel 1.3: Bestedingen per provincie in 1993

In tabel 1.3 zijn de percentages weergegeven van de provinciale uitgaven en convenantgemeenten in 1993. Opvallend is dat in 1993 de provincies minder vaak dan in de periode 1988-1991 afwijken van de gemiddelde uitgaven.

De volgende veranderingen in 1993 ten opzichte van de periode 1988-1991 zijn het opvallendst. Er is niets meer aan beurzen en stipendia en beroepskostenvergoedingen uitgegeven. Het aandeel van de promotie-activiteiten in het totale budget stijgt van 15% in de periode 1988-1991 tot 24% in 1993. De grootste groei zien we bij de manifestaties en tentoonstellingen. In de periode 1988-1991 wordt hieraan 5% van het budget besteed. In 1993 is dat al 11%.

Als we alleen naar de cijfers over 1993 kijken vallen de volgende verschillen tussen de provincies het meeste op.

Aan de kunstuitleen geeft alleen de provincie Noord-Holland meer uit dan het landelijk gemiddelde. In 1993 geven minder provincies dan in 1988-1991 geld uit aan eigen aankopen en opdrachten (zeven in de periode 1988-1991 en vijf in 1993). De gemiddelde uitgaven van Drenthe, Utrecht, Zeeland en Limburg zijn bij dit beleidsonderdeel het hoogst. Aan de aankopen en opdrachten van derden geven Groningen, Friesland, Flevoland en Limburg meer uit dan het landelijk gemiddelde. Slechts twee provincies geven meer uit aan promotie-activiteiten dan het landelijk gemiddelde. Dat zijn Drenthe en Zuid-Holland. In 1993 besteden alle provincies een deel van het budget aan exploitatiesubsidies. Het merendeel wordt besteed aan musea en tentoonstellingsruimten en ateliers en werkplaatsen. De provincies Overijssel en Utrecht geven aan dit beleidsinstrument het meeste aan uit.

Tabel 1.4 en tabel 1.5: Bestedingen provincies en convenantgemeenten in 1993

Aan de hand van de tabellen 1.4 en 1.5 waarin de uitgaven van de provincies en de convenantgemeenten zijn gesplitst, is na te gaan in hoeverre provincies en convenantgemeenten verschillende accenten in hun beleid leggen. In beide tabellen worden de uitgaven in percentages vermeld.

Globaal gesproken liggen de taken voor de provincie bij de aankopen en huurvergoedingen van de kunstuitleen (37%), de aankopen en opdrachten van derden en dan met name aankopen en opdrachten van gemeenten (25%). Daarnaast besteden de provincies ruim aandacht aan promotie-activiteiten (22%). De convenantgemeenten zetten hun middelen vooral in op de eigen aankopen en opdrachten (33%), promotie-activiteiten (29%) en exploitatiesubsidies (24%).

De grootste verschillen tussen de provincies en de convenantgemeenten doen zich voort op het terrein van de kunstuitleen en de exploitatiesubsidies (met name ateliers en werkplaatsen). De gemeenten geven erg weinig uit aan aankopen en huurvergoedingen voor de kunstuitleen. Daarentegen zijn er wel enkele gemeenten die een exploitatiesubsidie verstrekken aan de kunstuitleen.

Beduidend meer gemeenten dan provincies geven geld uit aan ateliers en werkplaatsen. Alleen de provincies Utrecht en Noord-Holland besteden aandacht aan dit beleidsinstrument. In zes provincies (Overijssel, Flevoland, Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland en Noord-Brabant) besteden de convenantgemeenten een deel van het budget aan de ateliers en werkplaatsen. De convenantgemeenten geven ook meer uit aan musea- en tentoonstellingsruimten dan de provincies.

tabel 1.1: totale bestedingen provincies per jaar

	1988		1989		1990		1991		88-91	1992		1993	
bedragen x f 1000	%		%		%		%		%	%		%	
1 aankopen	2.805	14	2.898	14	2.946	14	2.427	12	14	2.275	11	2.773	14
huurvergoedingen	2.895	15	3.097	15	2.616	13	2.981	15	15	3.016	15	2.850	15
kunstuitleen	5.700	29	5.995	30	5.562	27	5.408	27	28	5.291	27	5.623	29
2 eigen aankopen	624	3	478	2	374	2	527	3	2	575	3	379	2
eigen opdrachten	490	2	358	2	426	2	422	2	2	443	2	525	3
aankopen/opdrachten provincie	1.114	6	836	4	800	4	948	5	5	1.018	5	904	5
3 aankopen gemeenten (-musea)	2.323	12	2.301	11	2.323	11	2.387	12	12	2.215	11	1.896	10
aankopen instellingen	80	0	131	1	138	1	114	1	1	72	0	257	1
aankopen bedrijven	-		13	0	68	0	78	0	0	83	0	32	0
aankopen particulieren	490	2	438	2	439	2	543	3	2	341	2	322	2
opdrachten gemeenten	2.256	11	2.324	12	2.173	11	2.120	10	11	2.473	12	2.335	12
opdrachten instellingen	543	3	412	2	939	5	487	2	3	749	4	466	2
opdrachten bedrijven	68	0	98	0	117	1	191	1	1	153	1	55	0
aankopen/opdrachten derden	5.761	29	5.716	29	6.196	30	5.921	29	29	6.086	31	5.362	27
4 beurzen en stipendia	839	4	708	4	875	4	691	3	4	30	0	33	0
5 beroepskostenvergoedingen	1.907	10	2.111	11	2.004	10	1.630	8	10	905	5	16	0
6 promotie-activiteiten	1.318	7	499	2	239	1	220	1	1	680	3	367	2
manifestaties en tentoonstellingen	-		963	5	1.358	7	1.424	7	5	1.360	7	2.167	11
kunstbeurzen	-		30	0	60	0	64	0	0	-		36	0
publicaties en tijdschriften	-		106	1	80	0	50	0	0	161	1	247	1
project- en presentatiesubsidies	1.108	6	1.152	6	1.011	5	1.594	8	5	1.820	9	1.910	10
hang- en stagelden	132	1	229	1	223	1	216	1	1	161	1	7	0
documentatiesubsidies	-		78	0	157	1	145	1	0	27	0	54	0
promotie-activiteiten	2.557	13	3.057	15	3.129	15	3.712	18	15	4.210	21	4.788	24
7 kunstuitleencentra	-		22	0	25	0	108	1	0	227	1	309	2
CBK	-		-		-		-		0	102	1	166	1
documentatiecentra	-		-		-		-		0	-		12	0
musea en tentoonstellingsruimten	-		179	1	173	1	174	1	1	254	1	678	3
tentoonstellingsdiensten	-		-		-		-		0	-		-	
ateliers en werkplaatsen	-		525	3	455	2	515	3	2	460	2	626	3
galeries	-		18	0	15	0	23	0	0	18	0	79	0
exploitatie	886	5	750	4	680	3	804	4	4	1.068	5	1.870	9
8 overhead	898	5	875	4	1.173	6	1.182	6	5	1.243	6	999	5
totaal	19.662	100	20.047	100	20.418	100	20.296	100	100	19.850	100	19.596	100

88-91: gemiddelde besteding in de periode 1988-1991. In 1988 waren de onderdelen 6 en 7 nog niet volledig uitgesplitst. Daarom zijn daar alleen de gemiddelden van de subtotaal berekend over 1988-1991; de gemiddelden per regel zijn berekend over 1989-1991.

tabel 1.2: gemiddelde besteding per provincie 1988-1991

			Gro	Frl	Dre	Ovr	Flv	Gld	Utr	NH	ZH	Zld	NB	Lim	
besteding in %		gm	std	gm	gm	gm	gm	gm	gm	gm	gm	gm	gm	gm	
1	aankopen	14	6	17	-	21	16	2	6	24	4	22	8	16	18
	huurvergoedingen	15	6	4	23	4	11	18	16	1	34	10	31	14	4
	kunstuitleen	28	5	21	23	24	27	21	22	25	38	32	38	30	22
2	eigen aankopen	2	2	-	9	5	4	4	3	7	2	-	15	-	-
	eigen opdrachten	2	3	-	-	-	-	6	12	4	-	-	-	-	-
	aankopen/opdrachten provincie	5	5	-	9	5	5	11	15	11	2	-	15	-	-
3	aankopen gemeenten (-musea)	12	5	4	2	1	8	22	6	3	12	7	7	22	28
	aankopen instellingen	1	0	-	-	4	1	4	-	1	1	-	-	1	-
	aankopen bedrijven	0	0	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
	aankopen particulieren	2	3	18	14	7	1	-	1	-	-	-	16	-	-
	opdrachten gemeenten	11	3	5	8	9	6	22	17	16	9	11	4	8	18
	opdrachten instellingen	3	1	4	3	6	5	6	-	8	2	3	5	4	-
	opdrachten bedrijven	1	0	-	1	2	1	-	-	-	1	1	1	1	-
	aankopen/opdrachten derden	29	4	30	29	31	23	53	25	28	25	23	32	35	46
4	beurzen en stipendia	4	5	-	-	4	1	-	3	-	25	-	-	-	-
5	beroepskostenvergoedingen	10	8	24	23	-	15	1	-	-	-	20	-	17	-
6	promotie-activiteiten	1	1	3	-	-	5	1	1	2	1	-	-	1	1
	manifestaties en tentoonstellingen	5	2	6	10	6	5	9	3	9	-	6	-	2	10
	kunstbeurzen	0	0	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
	publicaties en tijdschriften	0	0	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1
	project- en presentatiesubsidies	5	2	4	1	12	3	2	8	6	1	6	3	4	3
	hang- en stagelden	1	1	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-
	documentatiesubsidies	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-
	promotie-activiteiten	15	5	18	12	27	18	14	22	23	4	16	7	10	23
7	kunstuitleencentra	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-
	CBK	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	documentatiecentra	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	musea en tentoonstellingsruimten	1	1	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	1	1
	tentoonstellingsdiensten	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ateliers en werkplaatsen	2	1	-	-	-	4	-	5	4	1	1	-	2	-
	galeries	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	exploitatie	4	3	-	-	-	7	-	10	6	2	2	6	3	4
8	overhead	5	1	6	4	9	6	0	4	7	4	7	2	5	5
	totaal	100	0	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

gm: gemiddelde besteding in de periode 1988-1991, gewogen naar de rijksbijdragen

std: standaard deviatie, gewogen naar de rijksbijdragen

In 1988 waren de onderdelen 6 en 7 nog niet volledig uitgesplitst. Daarom zijn daar alleen de gemiddelden van de subtotalen berekend over 1988-1991; de gemiddelden per regel zijn berekend over 1989-1991.

tabel 1.3: besteding per provincie in 1993, incl. convenantgemeenten

besteding in %			Gro	Frl	Dre	Ovr	Flv	Gld	Utr	NH	ZH	Zld	NB	Lim
	gm	std												
1 aankopen	14	7	22	-	14	24	5	4	10	9	22	32	18	6
huurvergoedingen	15	8	-	33	5	-	12	15	10	45	12	6	16	-
kunstuitleen	29	8	22	33	19	24	18	19	21	54	34	38	34	6
2 eigen aankopen	2	2	-	9	4	-	-	1	7	-	2	19	-	-
eigen opdrachten	3	3	-	-	8	-	-	8	4	-	-	-	-	10
aankopen/opdrachten provincie	5	4	-	9	12	-	-	9	11	-	2	19	-	10
3 aankopen gemeenten (-musea)	10	3	11	-	4	10	17	13	2	10	3	4	10	28
aankopen instellingen	1	1	-	-	-	9	3	-	-	-	1	4	1	-
aankopen bedrijven	0	0	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
aankopen particulieren	2	2	15	12	7	-	-	-	-	-	-	-	1	-
opdrachten gemeenten	12	4	6	17	9	8	38	11	18	14	15	8	7	13
opdrachten instellingen	2	1	4	7	2	1	-	-	4	1	5	3	3	1
opdrachten bedrijven	0	0	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	1	-
aankopen/opdrachten derden	27	4	35	36	26	29	57	23	23	26	24	18	22	42
4 beurzen en stipendia	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
5 beroepskostenvergoedingen	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6 promotie-activiteiten	2	2	4	2	-	7	2	-	-	-	4	-	2	1
manifestaties en tentoonstellingen	11	4	17	8	25	8	13	13	14	7	16	7	3	12
kunstbeurzen	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
publicaties en tijdschriften	1	1	1	2	-	-	4	2	1	-	-	-	3	1
project- en presentatiesubsidies	10	4	6	8	9	10	-	12	5	2	9	11	19	7
hang- en stagelden	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
documentatiesubsidies	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
promotie-activiteiten	24	5	28	20	34	25	19	27	20	10	30	18	27	23
7 kunstuitleencentra	2	1	-	-	3	1	2	-	3	-	3	3	3	-
CBK	1	1	6	-	-	-	-	1	8	-	-	-	-	-
documentatiecentra	0	0	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
musea en tentoonstellingsruimten	3	3	-	-	-	9	-	9	-	1	-	-	2	9
tentoonstellingsdiensten	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
ateliers en werkplaatsen	3	2	-	-	-	8	-	4	6	4	2	-	6	-
galeries	0	0	5	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-
exploitatie	9	4	10	1	3	17	3	14	16	5	5	3	11	11
8 overhead	5	2	4	-	6	3	3	7	8	5	2	3	6	9
totaal	100	0	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

gm: gemiddelde besteding, gewogen naar de rijksbijdragen

std: standaard deviatie, gewogen naar de rijksbijdragen

tabel 1.4: besteding per provincie in 1993, excl. convenantgemeenten

besteding in %			Gro	Frl	Dre	Ovr	Flv	Gld	Utr	NH	ZH	Zld	NB	Lim
	gm	std												
1 aankopen	16	8	8	-	19	40	-	6	12	10	27	41	19	7
huurvergoedingen	21	10	-	39	7	-	-	22	13	53	18	8	23	-
kunstitleen	37	10	8	39	26	40	-	28	25	62	45	49	42	7
2 eigen aankopen	3	3	-	10	6	-	-	1	10	-	3	25	-	-
eigen opdrachten	4	4	-	-	11	1	-	12	5	-	-	-	-	12
aankopen/opdrachten provincie	6	6	-	10	18	1	-	13	15	-	3	25	-	12
3 aankopen gemeenten (-musea)	9	5	17	-	3	4	-	5	-	10	2	-	12	34
aankopen instellingen	2	2	-	-	0	15	-	-	-	-	2	-	1	-
aankopen bedrijven	0	0	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
aankopen particulieren	2	3	22	14	10	1	-	-	-	-	-	-	-	-
opdrachten gemeenten	10	2	7	10	5	1	-	11	12	11	14	7	9	8
opdrachten instellingen	3	2	5	9	2	2	-	-	5	1	6	4	3	-
opdrachten bedrijven	0	0	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
aankopen/opdrachten derden	25	5	52	33	22	23	-	16	17	23	23	11	26	41
4 beurzen en stipendia	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
5 beroepskostenvergoedingen	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6 promotie-activiteiten	1	1	-	2	-	6	42	-	-	-	3	-	-	1
manifestaties en tentoonstellingen	11	6	23	6	16	9	58	14	16	6	20	-	3	9
kunstbeurzen	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
publicaties en tijdschriften	1	1	1	-	-	1	-	1	1	-	-	-	1	-
project- en presentatiesubsidies	9	6	9	9	13	3	-	17	5	1	3	9	19	8
hang- en stagelden	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
documentatiesubsidies	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
promotie-activiteiten	22	6	34	17	29	18	100	32	23	8	27	9	24	20
7 kunstuitleencentra	0	1	-	-	-	-	-	-	4	-	-	4	1	-
CBK	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
documentatiecentra	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
musea en tentoonstellingsruimten	2	2	-	-	-	15	-	1	-	-	-	-	-	10
tentoonstellingsdiensten	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ateliers en werkplaatsen	1	1	-	-	-	-	-	-	7	2	-	-	-	-
galeries	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
exploitatie	3	3	-	-	-	15	-	1	10	2	-	4	1	10
8 overhead	6	3	6	-	7	4	-	10	10	5	1	3	7	11
totaal	100	0	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

gm: gemiddelde besteding, gewogen naar de rijksbijdragen

std: standaard deviatie, gewogen naar de rijksbijdragen

tabel 1.5: besteding convenantgemeenten per provincie in 1993

besteding in %			Gro	Frl	Dre	Ovr	Flv	Gld	Utr	NH	ZH	Zld	NB	Lim
	gm	std												
1 aankopen	9	7	50	-	5	4	6	-	6	6	12	4	14	-
huurvergoedingen	1	1	-	-	2	-	13	-	2	-	-	-	-	-
kunsttuleen	10	7	50	-	6	4	19	-	8	6	13	4	14	-
2 eigen aankopen	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
eigen opdrachten	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
aankopen/opdrachten provincie	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3 aankopen gemeenten (-musea)	11	8	-	-	7	18	18	29	6	10	7	18	5	-
aankopen instellingen	1	1	-	-	1	-	3	-	-	-	-	16	-	-
aankopen bedrijven	0	0	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
aankopen particulieren	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
opdrachten gemeenten	18	9	3	55	18	18	40	11	35	33	16	10	2	41
opdrachten instellingen	1	1	-	1	2	1	-	-	1	-	3	-	2	5
opdrachten bedrijven	0	0	-	-	3	-	-	-	-	-	1	-	1	-
aankopen/opdrachten derden	33	12	3	56	35	37	60	40	42	43	27	44	13	46
4 beurzen en stipendia	0	0	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
5 beroepskostenvergoedingen	0	0	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
6 promotie-activiteiten	4	3	12	-	-	8	-	1	-	-	6	-	5	-
manifestaties en tentoonstellingen	12	5	4	17	44	7	11	11	8	11	10	32	5	30
kunstbeurzen	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
publicaties en tijdschriften	3	3	-	14	-	-	4	5	-	-	-	-	8	6
project- en presentatiesubsidies	11	8	-	3	-	20	-	-	3	6	20	16	17	3
hang- en stagelden	0	0	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
documentatiesubsidies	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
promotie-activiteiten	29	9	17	35	44	35	15	17	11	19	38	47	35	39
7 kunsttuleencentra	4	4	-	-	9	1	2	-	-	-	10	-	10	-
CBK	3	4	17	-	-	-	-	3	32	-	-	-	-	-
documentatiecentra	0	1	-	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
musea en tentoonstellingsruimten	7	7	-	-	-	2	-	26	1	8	-	-	8	11
tentoonstellingsdiensten	0	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ateliers en werkplaatsen	9	7	-	-	-	18	-	12	2	14	5	-	19	-
galeries	1	1	14	-	-	-	1	2	-	-	1	-	-	2
exploitatie	24	11	30	9	9	21	3	42	35	22	16	-	37	13
8 overhead	3	2	-	-	6	3	3	-	4	10	5	5	1	2
totaal	100	0	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

gm: gemiddelde besteding, gewogen naar de rijksbijdragen

std: standaard deviatie, gewogen naar de rijksbijdragen

1.1 Provincie Groningen

Inleiding

De provincie Groningen probeert het kunstbeleid zoveel mogelijk te relateren aan andere beleidsterreinen van de provinciale politiek zoals toerisme, recreatie, plattelandsbeleid en economische ontwikkelingen. Het kunstbeleid kan op die manier aansluiten op de specifieke kenmerken van de provincie. Deze opvatting sluit niet uit dat Groningen het belang van de kunst vooral afleidt van een visie op die kunst zelf. Voor Groningen houdt die visie de kwaliteitsverhogende functie in die kunst en cultuur geven aan ons bestaan.

De provincie Groningen hecht veel waarde aan samenwerking: zowel binnen de provincie met de stad Groningen als op interprovinciaal gebied binnen het SNN-verband (Samenwerkingsverband Noord Nederland), het bestuurlijk samenwerkingsverband tussen de drie noordelijke provincies (Groningen, Friesland, Drenthe). Internationaal komt de samenwerking tot uitdrukking in de contacten die met de stad Bremen en de provincie Neddersachsen worden onderhouden. Een van de doelen van de samenwerking is na te gaan welke taken door een van de partners kan worden overgenomen. Dat betekent dat de provincie ervan uitgaat dat niet alle taken door de provincie zelf moeten worden uitgevoerd maar dat sommige taken kunnen worden uitbesteed. Dit kan leiden tot het uitbesteden van onderdelen van het provinciale kunstbeleid aan particuliere organisaties.

In de nota 'Open deuren, Open vensters' van 1993 schrijft de provincie dat ze binnen het beeldende kunstbeleid de nadruk legt op produktie van beeldende kunst (projecten en opdrachten), participatie (kunstuitleen, exposities, manifestaties) en marktverruimende maatregelen.

Naast het consolideren van de centrumfunctie van de stad Groningen is het provinciaal kunstbeleid mede gericht op het stimuleren van het kunstbeleid van de overige gemeenten. Door een actieve opstelling van de provincie zouden gemeenten eerder genegen zijn zelf ook meer geld ter beschikking te stellen voor de kunsten.

tabel 1.6: besteding provincie Groningen per jaar

bedragen x f 1000	1988		1989		1990		1991		88-91 12p		1992		1993 12p		
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%		
1 aankopen	93	11	121	14	176	20	200	23	17	14	200	24	200	22	14
huurvergoedingen	94	11	26	3	25	3	-		4	15	-		-		15
kunstuitleen	187	23	147	17	200	23	200	23	21	28	200	24	200	22	29
2 eigen aankopen	-		-		-		-		0	2	-		-		2
eigen opdrachten	-		-		-		-		0	2	8	1	-		3
aankopen/opdrachten provincie	-		-		-		-		0	5	8	1	-		5
3 aankopen gemeenten (-musea)	31	4	30	3	30	3	30	3	4	12	30	4	100	11	10
aankopen instellingen	-		-		-		-		0	1	-		-		1
aankopen bedrijven	-		-		-		-		0	0	-		-		0
aankopen particulieren	123	15	160	18	171	20	149	17	18	2	180	21	132	15	2
opdrachten gemeenten	40	5	37	4	48	5	48	6	5	11	39	5	50	6	12
opdrachten instellingen	56	7	5	1	24	3	45	5	4	3	-		32	4	2
opdrachten bedrijven	-		-		-		-		0	1	-		-		0
aankopen/opdrachten derden	251	31	233	26	272	31	272	31	30	29	249	29	314	35	27
4 beurzen en stipendia	-		-		-		-		0	4	-		-		0
5 beroepskostenvergoedingen	206	25	204	23	214	25	214	25	24	10	214	25	-		0
6 promotie-activiteiten	-		77	9	12	1	5	1	3	1	-		39	4	2
manifestaties en tentoonstellingen	-		78	9	44	5	83	10	6	5	55	7	148	17	11
kunstbeurzen	-		-		10	1	15	2	1	0	-		-		0
publicaties en tijdschriften	-		9	1	16	2	-		1	0	-		9	1	1
project- en presentatiesubsidies	108	13	49	6	62	7	36	4	4	5	93	11	54	6	10
hang- en stagelden	-		-		-		-		0	1	-		-		0
documentatiesubsidies	-		-		-		-		0	0	-		-		0
promotie-activiteiten	108	13	213	24	144	17	139	16	18	15	148	17	249	28	24
7 kunstuitleencentra	-		-		-		-		0	0	-		-		2
CBK	-		-		-		-		0	0	-		50	6	1
documentatiecentra	-		-		-		-		0	0	-		-		0
musea en tentoonstellingsruimten	-		-		-		-		0	1	-		-		3
tentoonstellingsdiensten	-		-		-		-		0	0	-		-		0
ateliers en werkplaatsen	-		15	2	-		-		0	2	-		-		3
galeries	-		-		-		-		0	0	-		41	5	0
exploitatie	-		15	2	-		-		0	4	-		91	10	9
8 overhead	71	9	72	8	34	4	39	5	6	5	31	4	36	4	5
totaal	822	100	883	100	864	100	863	100	100	100	849	100	890	100	100
rijksbijdrage	880		872		864		856				850		845		

88-91: gemiddelde besteding in de periode 1988-1991, gewogen naar de rijksbijdragen

12p: gemiddelde besteding van alle provincies, gewogen naar de rijksbijdragen

In 1988 waren de onderdelen 6 en 7 nog niet volledig uitgesplitst. Daarom zijn daar de gemiddelden van de subtotalen berekend over 1988-1991; de gemiddelden per regel zijn berekend over 1989-1991.

Overzicht beleidsinstrumenten

Ad 1. Kunstuitleen

In de periode 1988-1993 is relatief veel aandacht geschonken aan de kunstuitleen: zowel in de periode 1988-1991 als in 1993 wordt iets meer dan een vijfde van het budget aan de kunstuitleen besteed. De uitgaven voor de kunstuitleen liggen daarmee onder het landelijk gemiddelde: dat ligt in de periode 1988-1991 op 28% van de totale uitgaven en in 1993 op 29%.

Opvallend is de verschuiving binnen de uitgaven van de kunstuitleen. Wordt in 1988, 1989 en 1990 ook nog geld uitgegeven aan huurvergoedingen, vanaf 1991 koopt de provincie alleen kunstwerken. In de provincie Groningen worden de volgende uitleencentra door de provincie ondersteund: Centrum Beeldende Kunst in de stad Groningen, Stichting Beeldende Kunst in Veendam, gemeentelijke artotheek Hefshuizen, de Stichting de Oude ULO in Leek, de Artotheek in Slochteren en de Kunstuitleen ArtoLeek in Leek.

In 1992 ontvangt ook de kunstuitleen in de gemeente Eemsmond een subsidie. Vanaf 1993 is de gemeente Groningen voor een groot deel zelf verantwoordelijk gesteld voor de financiering van het Centrum Beeldende Kunst in de stad. Dat komt duidelijk naar voren bij de uitgaven van de stad Groningen. De ondersteuning van het CBK door de provincie beperkt zich in 1993 tot een kleine exploitatiesubsidie.

Ad 2. Aankopen en opdrachten provincie

De provincie Groningen heeft, afgezien van 1992, geen middelen besteed aan eigen aankopen of opdrachten in de periode 1988 tot en met 1993. Alle provincies gezamenlijk geven zowel in de periode 1988-1991 als in 1993 5% van het budget aan dit beleidsonderdeel uit.

Ad 3. Aankopen en opdrachten van derden.

Aan aankopen en opdrachten van derden is door de jaren heen een kwart tot een derde van het budget besteed. Het gemiddelde van de provincies in de periode 1988-1991 bedraagt 29% van de totale uitgaven. In 1993 daalt het landelijk gemiddelde tot 27% van het budget. In 1988, 1990, 1991 en 1993 geeft de provincie Groningen aan dit beleidsinstrument dus meer uit dan de overige provincies. Ondanks de hogere uitgaven in vergelijking met de overige provincies komt het gemiddelde van de provincie Groningen over 1988-1991 niet noemenswaardig ver boven het landelijk gemiddelde uit. In 1993 is wel duidelijk sprake van meer dan gemiddeld hoge uitgaven aan dit beleidsonderdeel. In dat jaar behoort de provincie Groningen samen met de provincies Friesland, Flevoland en Limburg tot de provincies met de hoogste uitgaven op dit terrein.

De bedragen die bij het onderdeel aankopen gemeente(musea) worden vermeld hebben betrekking op aankopen van het Groninger Museum. In 1993 neemt de provinciale subsidie voor het museum toe tot f100.000. Dat bedrag is bestemd voor aankopen en manifestaties. Omdat het Groninger Museum een gemeentemuseum is, zijn de aankopen bij het onderdeel aankopen gemeente(-musea) verantwoord.

Van de aankopen en opdrachten van derden is het meeste besteed aan aankoopsubsidies voor particulieren, namelijk tussen de 15% en 21%. In de loop van de jaren hebben ongeveer 8 galeries een beroep gedaan op de Aankoopsubsidieregeling (ASK-regeling). Met deze subsidie wordt de korting van 20% op de verkoopprijs gefinancierd die galeries particulieren geven bij de aankoop van werken van Groningse kunstenaars.

De opdrachten van gemeenten schommelen door de jaren heen rond de 5%. De opdrachten instellingen wisselen in de periode 1988-1993 eveneens: van 7% in 1988, 1% in 1989 tot 0% in 1992 en weer 4% in 1993. Gemeenten als Hoogezand-Sappemeer, Beerta, Veendam, Scheemda, Oosterbroek, Nieuweschans Stadskanaal, Winschoten, Slochteren hebben een beroep op deze subsidiemogelijkheid gedaan.

De opdrachten die door instellingen zijn verstrekt variëren in aantal door de jaren. In 1988 verstrekken nog 7 instellingen een opdracht. In de periode 1989 tot en met 1993 daalt het aantal instellingen dat een beroep doet op deze subsidieregeling (1 in 1991 en 1 in 1993).

Ad 4. Beurzen en stipendia

Groningen heeft nog nooit iets besteed aan beurzen en stipendia. Het gemiddelde van de provincies ligt in de periode 1988 tot en met 1991 op 4% van het budget.

Ad 5. Beroepskostenvergoedingen

Van 1988 tot en met 1992 wordt jaarlijks een derde van het budget besteed aan beroepskostenvergoedingen. De gemiddelde uitgaven van provincie Groningen voor dit beleidsinstrument zijn het hoogst in vergelijking met de overige provincies.

Conform het rijksbeleid verstrekt de provincie Groningen in 1993 geen beroepskostenvergoedingen meer.

Ad 6. Promotie-activiteiten

De uitgaven aan de post promotie-activiteiten stijgen de afgelopen jaren: van 13% van het budget in 1988 tot 28% in 1993. Hiermee volgt de provincie Groningen de landelijke trend: de uitgaven van alle provincies stijgen voor dit onderdeel van 13% in 1988 tot 24% in 1993. Voor de perioden 1988-1991 en 1993 liggen de gemiddelde uitgaven van de provincie Groningen rond het landelijk gemiddelde. Het aandeel van de promotie-activiteiten in de totale uitgaven wordt groter omdat de uitgaven voor manifestaties en tentoonstellingen vanaf 1992 stijgen.

Ad 7. Exploitatiesubsidies

In 1989 is 2% van het budget voor het dit beleidsinstrument aangewend: f15.000 gulden is besteed aan ateliers en werkplaatsen. In 1993 is f91.000 uitgegeven en dat komt overeen met 10% van het budget. Iets meer dan de helft van de uitgaven in 1993 is uitgegeven aan het Centrum voor Beeldende Kunst in de stad Groningen en f41.000 wordt besteed aan stimuleringsubsidies voor galeries.

Vormgeving

De provincie Groningen besteedt in 1993 f27.500 aan activiteiten op het gebied van vormgeving. Het betreft een Designboot-project en een tentoonstelling bij Galerie Puntgaaf. Deze galerie richt zich sterk op de vormgeving.

tabel 1.7: besteding provincie Groningen in 1993 verdeeld naar provincie en convenantgemeenten

bedragen x f 1000		prov	%	gem	%	totaal	%
1	aankopen	50	8	150	50	200	22
	huurvergoedingen	-		-		-	
	kunstuitleen	50	8	150	50	200	22
2	eigen aankopen	-		-		-	
	eigen opdrachten	-		-		-	
	aankopen/opdrachten provincie	-	-	-	-	-	-
3	aankopen gemeenten (-musea)	100	17	-		100	11
	aankopen instellingen	-		-		-	
	aankopen bedrijven	-		-		-	
	aankopen particulieren	132	22	-		132	15
	opdrachten gemeenten	40	7	10	3	50	6
	opdrachten instellingen	32	5	-		32	4
	opdrachten bedrijven	-		-		-	
	aankopen/opdrachten derden	304	52	10	3	314	35
4	beurzen en stipendia	-	-	-	-	-	-
5	beroepskostenvergoedingen	-	-	-	-	-	-
6	promotie-activiteiten	2	0	38	12	39	4
	manifestaties en tentoonstellingen	135	23	13	4	148	17
	kunstbeurzen	-		-		-	
	publicaties en tijdschriften	9	1	-		9	1
	project- en presentatiesubsidies	54	9	-		54	6
	hang- en stagelden	-		-		-	
	documentatiesubsidies	-		-		-	
	promotie-activiteiten	199	34	50	17	249	28
7	kunstuitleencentra	-		-		-	
	CBK	-		50	17	50	6
	documentatiecentra	-		-		-	
	musea en tentoonstellingsruimten	-		-		-	
	tentoonstellingsdiensten	-		-		-	
	ateliers en werkplaatsen	-		-		-	
	galeries	-		41	14	41	5
	exploitatie	-	-	91	30	91	10
8	overhead	36	6	-	-	36	4
	totaal	589	100	301	100	890	100
	rijksbijdrage					845	

Convenantgemeenten

In de provincie Groningen is maar één convenantgemeente: de stad Groningen.

De stad ontvangt van de provincie f300.000 ter ondersteuning van het beeldende kunstbeleid en dat is 33% van het totale provinciale budget.

Groningen-stad neemt in de provincie en in het Noorden van het land in een speciale positie in. De stad heeft een belangrijke centrumfunctie en herbergt ook de meeste kunstenaars die in het Noorden werkzaam zijn. De stad Groningen besteedt het convenantgeld voornamelijk aan de kunstuitleen, promotie-activiteiten en exploitatiesubsidies. De stad koopt, afgezien van de kunstwerken voor de kunstuitleen, geen werken voor een eigen collectie en verstrekt weinig opdrachten. Groningen-stad is de enige convenantgemeente die zo'n groot gedeelte van de convenantbijdrage aan de kunstuitleen uitgeeft.

Conclusie

Het beleid van de provincie Groningen kenmerkt zich door grote aandacht voor de kunstuitleen, aankopen en opdrachten van derden en promotie-activiteiten. Verder wordt de centrumfunctie van de stad Groningen ondersteund.

1.2 Provincie Friesland

Inleiding

De provincie Friesland legt volgens de nota 'Byldzjende Keunst' binnen het beeldende kunstbeleid de nadruk op de kunstuitlen, tentoonstellingen en aankopen van kunstwerken.

De provinciale kunstuitlen is ondergebracht bij de Stichting Beeldende Kunst Friesland. Naast de ondersteuning van de provincie ontvangt de Stichting ook financiële bijdragen van de gemeenten Heerenveen, Leeuwarden en Smallingerland. De gemeenten Leeuwarden heeft onlangs besloten de subsidie aan de kunstuitlen te beëindigen. Het tweede zwaartepunt van het provinciale kunstbeleid, de spreiding van kunst, wordt bevorderd door middel van tentoonstellingen die door de tentoonstellingsdienst van de Friese Cultuurraad worden georganiseerd. Een derde zwaartepunt binnen het provinciale kunstbeleid ligt bij de aankopen van kunstwerken door de provincie.

De Friese Cultuurraad is verantwoordelijk voor de kwaliteitsbewaking van het beeldende kunstbeleid.

tabel 1.8: besteding provincie Friesland per jaar

bedragen x f 1000	1988		1989		1990		1991		88-91		1992		1993	
	%	%	%	%	%	%	%	%	12p %	12p %	%	%	%	%
1 aankopen	-	-	-	-	-	-	0	14	-	-	-	-	-	14
huurvergoedingen	206	23	200	20	235	26	235	25	23	15	283	32	286	33
kunstuitleen	206	23	200	20	235	26	235	25	23	28	283	32	286	33
2 eigen aankopen	98	11	64	6	80	9	98	11	9	2	121	14	75	9
eigen opdrachten	-	-	-	-	-	-	0	2	0	2	-	-	-	3
aankopen/opdrachten provincie	98	11	64	6	80	9	98	11	9	5	121	14	75	9
3 aankopen gemeenten (en -musea)	-	-	97	10	-	-	2	12	2	12	-	-	-	10
aankopen instellingen	-	-	15	2	-	-	0	1	0	1	-	-	-	1
aankopen bedrijven	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	-	-	-	0
aankopen particulieren	204	23	104	10	100	11	95	10	14	2	96	11	100	12
opdrachten gemeenten	85	9	26	3	75	8	120	13	8	11	61	7	149	17
opdrachten instellingen	-	-	-	-	68	7	29	3	3	3	28	3	63	7
opdrachten bedrijven	23	3	21	2	-	-	5	1	1	1	15	2	-	0
aankopen/opdrachten derden	312	35	263	26	242	26	249	27	29	29	199	22	312	36
4 beurzen en stipendia	-	-	-	-	-	-	0	4	0	4	-	-	-	0
5 beroepskostenvergoedingen	214	24	284	28	218	24	139	15	23	10	71	8	1	0
6 promotie-activiteiten	-	-	9	1	-	-	0	1	0	1	78	9	14	2
manifestaties en tentoonstellingen	-	-	151	15	106	12	138	15	10	5	40	4	69	8
kunstbeurzen	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	-	-	-	0
publicaties en tijdschriften	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	9	1	18	2
project- en presentatiesubsidies	33	4	-	-	-	-	36	4	1	5	65	7	71	8
hang- en stagelden	-	-	-	-	-	-	0	1	0	1	-	-	-	0
documentatiesubsidies	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	-	-	-	0
promotie-activiteiten	33	4	160	16	106	12	174	19	12	15	192	22	173	20
7 kunstuitleencentra	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	-	-	-	2
CBK	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	-	-	-	1
documentatiecentra	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	-	-	12	1
musea en tentoonstellingsruimten	-	-	-	-	-	-	0	1	0	1	-	-	-	3
tentoonstellingsdiensten	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	-	-	-	0
ateliers en werkplaatsen	-	-	-	-	-	-	0	2	0	2	-	-	-	3
galeries	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	-	-	-	0
exploitatie	-	-	-	-	-	-	0	4	0	4	-	-	12	1
8 overhead	37	4	35	4	36	4	34	4	4	5	24	3	-	5
totaal	900	100	1.007	100	917	100	930	100	100	100	890	100	858	100
rijksbijdrage	945		938		932		926				920		916	

88-91: gemiddelde besteding in de periode 1988-1991, gewogen naar de rijksbijdragen

12p: gemiddelde besteding van alle provincies, gewogen naar de rijksbijdragen

In 1988 waren de onderdelen 6 en 7 nog niet volledig uitgesplitst. Daarom zijn daar alleen de gemiddelden van de subtotalen berekend over 1988-1991; de gemiddelden per regel zijn berekend over 1989-1991.

Overzicht beleidsinstrumenten

Ad 1. Kunstuitleen

De provincie Friesland is in de loop der jaren steeds meer gaan uitgeven aan de kunstuitleen. Het aandeel van de uitgaven voor de kunstuitleen stijgt van 23% in 1988 tot 33% van het budget in 1993. Ondanks de stijgende uitgaven voor de kunstuitleen blijven de gemiddelde uitgaven van de provincie Friesland over 1988-1991 onder het landelijk gemiddelde. In deze periode is door de provincies gezamenlijk gemiddeld 28 % van het budget besteed aan de kunstuitleen terwijl de provincie Friesland gemiddeld 23% hieraan uitgeeft. De kunstuitleen koopt nooit kunstwerken en werkt alleen met huurvergoedingen.

De Stichting Beeldende Kunst Friesland is het overkoepelend orgaan voor de kunstuitleendependances die gevestigd zijn in Heerenveen, Leeuwarden en Smallingerland. De SBK Friesland is gevestigd in Leeuwarden.

Ad 2. Aankopen en opdrachten provincie

De provincie Friesland besteedt vanaf 1988 rond de 9% aan eigen aankopen en opdrachten. Dat houdt in dat zowel in de periode 1988-1991 als in 1993 de gemiddelde uitgaven van de provincie voor dit beleidsinstrument hoger liggen dan het landelijk gemiddelde. Zowel in de periode 1988-1991 als in 1993 wordt landelijk gemiddeld 5% aan eigen aankopen en opdrachten besteed. De provincie Friesland geeft in beide perioden gemiddeld 9% uit aan dit beleidsinstrument.

Vanaf 1993 is het bedrag voor provinciale aankopen overgedragen aan het Fries Museum. Omdat het Fries Museum een provinciaal museum is, zijn de aankopen in de tabel ondergebracht bij eigen aankopen.

In 1988 zijn 17 kunstenaars bereikt met de aankopen, in 1990 tot en met 1992 zijn dat er 21. In 1993 is van 9 kunstenaars werk aangekocht.

Ad 3. Aankopen en opdrachten van derden

In de provincie Friesland is het onderdeel aankopen en opdrachten van derden een belangrijk onderdeel van het kunstbeleid. In de periode 1988-1991 is tussen de 26% en de 35% van het budget hieraan besteed. In 1993 is 36% van het budget aan dit beleidsinstrument besteed. De gemiddelde provinciale uitgaven liggen in de periode 1988-1991 op het landelijk gemiddelde. In 1993 besteedt de provincie Friesland 36% van het budget aan dit beleidsonderdeel. Dat is meer dan het landelijk gemiddelde dat in 1993 27% van het budget bedraagt.

De onderdelen opdrachten gemeenten en opdrachten instellingen zijn de laatste jaren het sterkst gestegen. Door de volgende gemeenten zijn opdrachten verstrekt: Sneek, Smallingerland, Ooststellingwerf, Harlingen, Holwerd, Heerenveen, Littenseradiel, Schiermonnikoog, Skarsterlan, Drachten, Tytsjerksteradiel, Weststelling, Achtkarspelen, Epe, Leeuwarden, Opsterland, Weststellingwerf, Wymbritseradiel, Joure, Dongeradeel, Franekerdeel, Leeuwarderdeel en Littenseradiel.

Ook instellingen als de Frysk Akademy, Stichting Kunstprojekten Sneek, het Comité Zeelieden te Terschelling, de Bond van Plattelandsvrouwen en Dorpsbelang Hollum.

Drie bedrijven hebben de afgelopen jaren opdrachten verstrekt.

Ad 4. Beurzen en stipendia

De provincie Friesland heeft vanaf 1988 geen middelen besteed aan beurzen en stipendia.

Ad 5. Beroepskostenvergoedingen

Van 1988 tot en met 1991 legt de provincie veel nadruk op de beroepskostenvergoedingen. In deze periode wordt met 23% van het budget ruim twee keer zoveel uitgegeven als het landelijk gemiddelde (10%). In 1993 zijn door de provincie Friesland geen beroepskostenvergoedingen meer verstrekt.

Ad 6. Promotie-activiteiten

Ook in de provincie Friesland stijgen de uitgaven voor promotie-activiteiten van 1988 tot en met 1993. In 1988 wordt nog maar 4% van het budget hieraan besteed. In 1993 is dat al 20%. Ondanks de hogere uitgaven aan dit beleidsinstrument blijven de uitgaven voor promotie-activiteiten in Friesland ver achter bij het landelijk gemiddelde dat in de periode 1988-1991 15% van de totale uitgaven bedraagt en in 1993 stijgt tot 24%.

Ad 7. Exploitatiesubsidies

Van 1988 tot en met 1992 is in Friesland niets aan exploitatiesubsidies besteed. Pas in 1993 is een gering bedrag namelijk f12.000 (1%) van de rijksbijdrage ingezet ter financiering van het provinciale documentatiecentrum. In 1993 geeft de provincie Friesland vergeleken met de andere provincies het minste uit aan exploitatiesubsidies. Het landelijk gemiddelde bedraagt in dat jaar 9% van de totale uitgaven.

Vormgeving

In Friesland zijn verscheidene activiteiten ontplooid op het gebied van de vormgeving. Het betreft onder andere een tentoonstelling van het Design Zentrum uit Bremen, een uitwisselingsproject met Leuven waarbij 4 Friese keramisten waren betrokken, en een expositie georganiseerd door de Stichting de Korenaar in Sexbierum.

tabel 1.9: besteding provincie Friesland in 1993 verdeeld naar provincie en convenantgemeenten

bedragen x f 1000		prov	%	gem	%	totaal	%
1	aankopen	-		-		-	
	huurvergoedingen	286	39	-		286	33
	kunstuitleen	286	39	-		286	33
2	eigen aankopen	75	10	-		75	9
	eigen opdrachten	-		-		-	
	aankopen/opdrachten provincie	75	10	-		75	9
3	aankopen gemeenten (en -musea)	-		-		-	
	aankopen instellingen	-		-		-	
	aankopen bedrijven	-		-		-	
	aankopen particulieren	100	14	-		100	12
	opdrachten gemeenten	75	10	73	55	149	17
	opdrachten instellingen	62	9	1	1	63	7
	opdrachten bedrijven	-		-		-	
	aankopen/opdrachten derden	237	33	75	56	312	36
4	beurzen en stipendia	-		-		-	
5	beroepskostenvergoedingen	-		1	1	1	0
6	promotie-activiteiten	14	2	-		14	2
	manifestaties en tentoonstellingen	46	6	23	17	69	8
	kunstbeurzen	-		-		-	
	publicaties en tijdschriften	-		18	14	18	2
	project- en presentatiesubsidies	67	9	5	3	71	8
	hang- en stagelden	-		-		-	
	documentatiesubsidies	-		-		-	
	promotie-activiteiten	127	17	46	35	173	20
7	kunstuitleencentra	-		-		-	
	CBK	-		-		-	
	documentatiecentra	-		12	9	12	1
	musea en tentoonstellingsruimten	-		-		-	
	tentoonstellingsdiensten	-		-		-	
	ateliers en werkplaatsen	-		-		-	
	galeries	-		-		-	
	exploitatie	-		12	9	12	1
8	overhead	-		-		-	
	totaal	725	100	133	100	858	100
	rijksbijdrage					916	

Convenantgemeenten

In de provincie Friesland zijn twee convenantgemeenten: de gemeente Leeuwarden en de gemeenten de gemeente Smallingerland. Leeuwarden ontvangt f134.000 van de provincie en Smallingerland f79.000. De convenantgelden voor beide gemeenten leggen voor 23% beslag op het provinciale budget.

De opdrachten in Friesland worden voornamelijk door de convenantgemeenten verstrekt. Daarnaast besteden Leeuwarden en Smallingerland veel aandacht aan promotie-activiteiten en exploitatiesubsidies. De gemeenten geven meer uit aan manifestaties en tentoonstellingen en project- en presentatiesubsidies dan de provincie. De exploitatiesubsidie betreft een subsidie voor het documentatiecentrum.

Conclusie

Het beleid van de provincie Friesland kenmerkt zich door hoge uitgaven aan de kunstuitleen en een meer dan gemiddelde bestedingen aan eigen aankopen en opdrachten. Opvallend is dat de provincie nooit beurzen en stipendia heeft verstrekt.

1.3 Provincie Drenthe

Inleiding

In de nota 'Beeldende-Kunstplan 1993-1996' geeft de provincie Drenthe aan dat speciale aandacht dient te worden besteed aan de afstemming van het beeldende kunstbeleid tussen de convenantgemeenten Assen en Emmen en de provincie. Daarnaast gaat de voorkeur uit naar het subsidiëren van duurzame beeldende-kunstobjecten en -activiteiten. Hieronder wordt ook vormgeving begrepen, met dien verstande dat dit beleidsonderdeel door middel van incidentele subsidies wordt ondersteund.

Behalve de afstemming binnen de provincie Drenthe werkt de provincie ook samen met de overige twee noordelijke provincies, Groningen en Friesland, binnen het Samenwerkingsverband Noord Nederland (SNN). Men streeft naar een eenduidig beleid op het gebied van de individuele subsidies. Kunstenaars afkomstig uit deze provincies kunnen in aanmerking komen voor een subsidie van een provincie waarin zij niet woonachtig zijn. De TRBK-adviescommissie is in de provincie Drenthe verantwoordelijk voor de kwaliteitsbewaking.

tabel 1.10: besteding provincie Drenthe per jaar

bedragen x f 1000	1988		1989		1990		1991		12p		1992		1993		12p	
		%		%		%		%	%	%		%		%	%	%
1 aankopen	192	28	176	25	139	21	139	21	21	14	87	13	96	14	14	
huurvergoedingen	-		-		15	2	15	2	4	15	28	4	34	5	15	
kunstuitleen	192	28	176	25	154	23	154	23	24	28	115	17	130	19	29	
2 eigen aankopen	37	5	27	4	31	5	31	5	5	2	55	8	28	4	2	
eigen opdrachten	-		-		-		-		0	2	-		52	8	3	
aankopen/opdrachten provincie	37	5	27	4	31	5	31	5	5	5	55	8	80	12	5	
3 aankopen gemeenten (-musea)	12	2	5	1	11	2	11	2	1	12	1	0	30	4	10	
aankopen instellingen	13	2	9	1	40	6	40	6	4	1	9	1	3	0	1	
aankopen bedrijven	-		3	0	9	1	9	1	1	0	21	3	17	3	0	
aankopen particulieren	41	6	59	8	30	5	30	5	7	2	35	5	47	7	2	
opdrachten gemeenten	21	3	69	10	87	13	87	13	9	11	111	16	63	9	12	
opdrachten instellingen	31	4	45	6	48	7	48	7	6	3	103	15	12	2	2	
opdrachten bedrijven	-		27	4	14	2	14	2	2	1	8	1	6	1	0	
aankopen/opdrachten derden	117	17	216	31	239	36	239	36	31	29	287	42	178	26	27	
4 beurzen en stipendia	33	5	13	2	43	6	43	6	4	4	-		-		0	
5 beroepskostenvergoedingen	-		-		-		-		0	10	-		-		0	
6 promotie-activiteiten	45	7	5	1	-		-		0	1	-		-		2	
manifestaties en tentoonstellingen	-		41	6	49	7	49	7	6	5	36	5	171	25	11	
kunstbeurzen	-		-		-		-		0	0	-		-		0	
publicaties en tijdschriften	-		-		-		-		0	0	-		-		1	
project- en presentatiesubsidies	207	30	118	17	107	16	107	16	12	5	159	23	59	9	10	
hang- en stagelden	-		-		-		-		0	1	-		-		0	
documentatiesubsidies	-		-		-		-		0	0	-		-		0	
promotie-activiteiten	252	37	164	23	156	23	156	23	27	15	195	29	231	34	24	
7 kunstuitleencentra	-		-		-		-		0	0	4	1	20	3	2	
CBK	-		-		-		-		0	0	-		-		1	
documentatiecentra	-		-		-		-		0	0	-		-		0	
musea en tentoonstellingsruimten	-		-		-		-		0	1	-		-		3	
tentoonstellingsdiensten	-		-		-		-		0	0	-		-		0	
ateliers en werkplaatsen	-		-		-		-		0	2	-		-		3	
galeries	-		-		-		-		0	0	-		-		0	
exploitatie	-		-		-		-		0	4	4	1	20	3	9	
8 overhead	48	7	109	15	48	7	48	7	9	5	28	4	42	6	5	
totaal	679	100	706	100	671	100	671	100	100	100	684	100	681	100	100	
rijksbijdrage	684		684		683		683				680		678			

88-91: gemiddelde besteding in de periode 1988-1991, gewogen naar de rijksbijdragen

12p: gemiddelde besteding van alle provincies, gewogen naar de rijksbijdragen

In 1988 waren de onderdelen 6 en 7 nog niet volledig uitgesplitst. Daarom zijn daar alleen de gemiddelden van de subtotaal berekend over 1988-1991; de gemiddelden per regel zijn berekend over 1989-1991.

Overzicht beleidsinstrumenten

Ad 1. Kunstuitleen

In Drenthe dalen de uitgaven voor de kunstuitleen in de loop van de jaren geleidelijk. Tussen 1988 en 1993 is sprake van een daling van 9%: van 28% tot 19% van het budget in 1993. Zowel in de periode 1988-1991 als in 1993 behoort de provincie Drenthe tot de provincies met de laagste uitgaven voor de kunstuitleen. De gemiddelde uitgaven voor de kunstuitleen bedragen in Drenthe in 1988-1991 24% van het budget en in 1993 19%. Landelijk gezien wordt in de twee perioden 28% respectievelijk 26% van het budget aan de kunstuitleen besteed. De aankopen vormen in Drenthe altijd het leeuwedeel van de uitgaven voor de kunstuitleen.

Het centrale uitleenpunt van de kunstuitleen is gevestigd in Assen. De uitleenpunten zijn te vinden in Emmen, Hoogeveen, Meppel en Roden. Daarnaast rijdt de kunstbus in de provincie Drenthe.

De provincie is met de convenantgemeenten overeengekomen dat zij ook een bijdrage leveren aan de provinciale kunstuitleen. Deze bijdrage is echter gering. De convenantgemeenten dragen f14.000 bij in de totale kosten die ruim een ton bedragen.

Ad 2. Aankopen en opdrachten provincie

De uitgaven voor de eigen aankopen en opdrachten zijn de laatste jaren blijven stijgen. Procentueel gezien betekent dat een stijging van 5% van het budget in 1988 naar 12% in 1993, een ruime verdubbeling dus. Voor de periode 1988 tot en met 1991 liggen de gemiddelde uitgaven voor de eigen aankopen en opdrachten op hetzelfde niveau als het landelijk gemiddelde. In 1993 geeft de provincie Drenthe met 12% van het budget aan dit beleidsonderdeel meer uit dan de andere provincies die hieraan gemiddeld niet meer dan 5% van hun budget besteden.

In 1993 verstrekt de provincie voor het eerst zelf een opdracht. Het betreft een opdracht op het terrein van de vormgeving.

Tot en met 1992 wordt een deel van de aankopen gedaan ten behoeve van de provinciale tentoonstellingsdienst. Vanaf 1993 is het Drents Museum verantwoordelijk voor de provinciale aankopen. Van 7 kunstenaars is werk gekocht.

Ad 3. Aankopen en opdrachten van derden

Van 1988 tot en met 1992 stijgen de uitgaven voor aankopen en opdrachten van derden jaarlijks. Het aandeel van dit beleidsinstrument in de totale uitgaven stijgt van 17% van het budget tot 42% in 1992. In 1993 is sprake van een daling tot 26% van de totale uitgaven voor dit beleidsinstrument. Van 1988 tot en met 1991 geeft de provincie Drenthe gemiddeld meer uit aan dit beleidsinstrument dan de overige provincies. Terwijl Drenthe gemiddeld 31% van het budget hieraan uitgeeft, besteden de provincies gezamenlijk gemiddeld 29%. In 1993 liggen de uitgaven van Drenthe met 26% van het budget net onder het landelijk gemiddelde dat 27% van de totale uitgaven bedraagt.

Opvallend is dat de provincie Drenthe, in tegenstelling tot andere provincies, aan alle onderdelen binnen deze post aandacht besteedt.

In 1993 is sprake van een daling van de onderdelen opdrachten gemeenten en opdrachten instellingen.

Van 1990 tot 1993 worden door verschillende gemeenten middels aankopen en opdrachten tussen de 11 en 85 kunstenaars bereikt. Er is niet sprake van een protectionistisch beleid.

Aankopen en opdrachten worden in de periode 1988-1993 gedaan respectievelijk verstrekt door gemeenten als Peize, Norg, Emmen, Diever, Roden en Zuidwolde, Emmen, Schoonebeek en Hoogeveen. Ook een aantal instellingen zoals Stichting Omroep in Assen, Wilhelmina Ziekenhuis in Assen en het Scheper Ziekenhuis in Emmen kopen werken aan of verstrekken opdrachten. Naast deze grote instellingen kopen ook kleinere instellingen werken. Enkele voorbeelden hiervan zijn: Klazienaveen Promotion in Klazienaveen, Stichting Bejaardenwerk in Emmen en de Culturele Raad voor Drenthe. Opdrachten worden verstrekt door instellingen als de Stichting Landwater Kunstwerken in Klazienaveen alsmede enkele instellingen op het gebied van de ziekenverzorging.

De volgende bedrijven hebben werken aangekocht: de Nederlandse aardoliemaatschappij, de Drentse Vervoer Maatschappij, Geene c.s. Advocaten in Assen en de Rabobank in Nijkerk.

In de periode 1990-1993 hebben in totaal acht bedrijven een opdracht verstrekt.

Ad 4. Beurzen en stipendia

In de periode 1988 tot 1991 wordt gemiddeld 4% van het budget aan beurzen en stipendia besteed. Daarmee liggen de gemiddelde uitgaven gelijk met landelijk niveau. Sinds 1992 geeft de provincie Drenthe niets meer uit aan beurzen en stipendia.

Ad 5. Beroepskostenvergoedingen

De provincie Drenthe verstrekt in de periode 1988-1993 geen beroepskostenvergoedingen.

Ad 6. Promotie-activiteiten

Aan promotie-activiteiten is altijd een belangrijk deel van het provinciale budget besteed. Hieraan is van 1988 tot en met 1993 een kwart tot meer dan een derde van het gehele budget uitgegeven. De uitgaven van de provincie Drenthe liggen voor deze post steeds ver boven het landelijk gemiddelde. De provincies geven tussen 1988 en 1991 gezamenlijk gemiddeld 15% van het budget uit aan promotie-activiteiten. De provincie Drenthe geeft in deze periode gemiddeld 27% van het budget hieraan uit. In 1993 ligt het landelijk gemiddelde op 24%. Drenthe besteedt dat jaar 34% van het budget aan dit beleidsinstrument. In de loop van de jaren is binnen deze post flink geschoven: van 1988 tot en met 1992 geeft de provincie het meeste uit aan project- en presentatiesubsidies. In 1993 wordt het meeste uitgegeven aan manifestaties en tentoonstellingen.

Ad 7. Exploitatiesubsidies

Vanaf 1992 wordt een klein bedrag aan dit beleidsinstrument besteed. In 1992 1% van het budget en in 1993 3%. De provincies geven gezamenlijk gemiddeld 9% van het budget uit aan exploitatie- en begeleidingskosten.

Vormgeving

Het Drents museum heeft een vormgevingsopdracht van f14.000 verstrekt.

tabel 1.11: besteding provincie Drenthe in 1993 verdeeld naar provincie en convenantgemeenten

bedragen x f 1000	prov	%	gem	%	totaal	%
1 aankopen	85	19	10	5	96	14
huurvergoedingen	31	7	4	2	34	5
kunstuitleen	116	26	14	6	130	19
2 eigen aankopen	28	6	-	-	28	4
eigen opdrachten	52	11	-	-	52	8
aankopen/opdrachten provincie	80	18	-	-	80	12
3 aankopen gemeenten (-musea)	13	3	17	7	30	4
aankopen instellingen	-	-	3	1	3	0
aankopen bedrijven	10	2	7	3	17	3
aankopen particulieren	47	10	-	-	47	7
opdrachten gemeenten	22	5	41	18	63	9
opdrachten instellingen	7	2	5	2	12	2
opdrachten bedrijven	-	-	6	3	6	1
aankopen/opdrachten derden	99	22	79	35	178	26
4 beurzen en stipendia	-	-	-	-	-	-
5 beroepskostenvergoedingen	-	-	-	-	-	-
6 promotie-activiteiten	-	-	-	-	-	-
manifestaties en tentoonstellingen	71	16	101	44	171	25
kunstbeurzen	-	-	-	-	-	-
publicaties en tijdschriften	-	-	-	-	-	-
project- en presentatiesubsidies	59	13	-	-	59	9
hang- en stagelden	-	-	-	-	-	-
documentatiesubsidies	-	-	-	-	-	-
promotie-activiteiten	130	29	101	44	231	34
7 kunstuitleencentra	-	-	20	9	20	3
CBK	-	-	-	-	-	-
documentatiecentra	-	-	-	-	-	-
musea en tentoonstellingsruimten	-	-	-	-	-	-
tentoonstellingsdiensten	-	-	-	-	-	-
ateliers en werkplaatsen	-	-	-	-	-	-
galeries	-	-	-	-	-	-
exploitatie	-	-	20	9	20	3
8 overhead	30	7	13	6	42	6
totaal	454	100	227	100	681	100
rijksbijdrage					678	

Convenantgemeenten

In de provincie Drenthe zijn twee convenantgemeenten, de gemeenten Emmen en Assen die f145.707 respectievelijk f77.950 ontvangen. De convenantbedragen leggen voor 35% beslag op het provinciale budget.

De provincie is met de convenantgemeenten overeengekomen dat ook zij de kunstitleen financieel ondersteunen. De gemeenten dragen samen f14.000 uit de convenantbijdrage bij aan de collectievorming van de provinciale kunstitleen.

Het merendeel van de convenantbijdragen is besteed aan aankopen en opdrachten en aan manifestaties en tentoonstellingen. Op dit punt besteden de convenantgemeenten beduidend meer dan de provincie.

Conclusies

Het beleid van de provincie Drenthe kenmerkt zich door een daling van de uitgaven voor de kunstitleen, een zeer wisselend patroon in de bestedingen aan aankopen en opdrachten van derden en opvallend hoge uitgaven voor promotie-activiteiten. De provincie verstrekt vrijwel geen exploitatiesubsidies.

1.4 Provincie Overijssel

Inleiding

In het 'Beleidsplan Beeldende Kunst 1993-1996' schrijft de provincie dat de rijksbijdrage een forse impuls aan het provinciaal beeldende kunstbeleid heeft gegeven. Echter, nog voordat de rijksbijdrage van kracht is geworden, is de provincie al actief op het gebied van de beeldende kunst.

Naast de convenantgemeenten wil de provincie Overijssel eveneens een substantieel deel van de rijksbijdrage ten goede laten komen aan het beeldende kunstbeleid van de niet-convenantgemeenten.

De rijksbijdrage wordt besteed aan opdrachten, manifestaties, tentoonstellingen en kunstenaarsinitiatieven en projektsubsidies.

tabel 1.12: besteding provincie Overijssel per jaar

bedragen x f 1000	1988		1989		1990		1991		88-91		1992		1993		
	%		%		%		%		12p %		%		12p %		
1 aankopen	117	9	94	6	389	25	389	24	16	14	384	24	400	24	14
huurvergoedingen	353	26	285	19	-	-	-	-	11	15	-	-	-	-	15
kunstuitleen	470	34	378	25	389	25	389	24	27	28	384	24	400	24	29
2 eigen aankopen	100	7	25	2	70	4	61	4	4	2	67	4	3	0	2
eigen opdrachten	-	-	-	-	15	1	-	-	0	2	-	-	5	0	3
aankopen/opdrachten provincie	100	7	25	2	85	5	61	4	5	5	67	4	8	0	5
3 aankopen gemeenten (-musea)	101	7	123	8	107	7	163	10	8	12	128	8	158	10	10
aankopen instellingen	10	1	3	0	16	1	19	1	1	1	18	1	146	9	1
aankopen bedrijven	-	-	5	0	23	1	19	1	1	0	24	2	-	-	0
aankopen particulieren	-	-	-	-	9	1	31	2	1	2	-	-	8	0	2
opdrachten gemeenten	77	6	91	6	132	9	89	6	6	11	97	6	139	8	12
opdrachten instellingen	77	6	96	6	70	5	66	4	5	3	139	9	23	1	2
opdrachten bedrijven	-	-	10	1	36	2	18	1	1	1	20	1	-	-	0
aankopen/opdrachten derden	265	19	328	21	393	25	405	25	23	29	426	27	473	29	27
4 beurzen en stipendia	-	-	13	1	19	1	15	1	1	4	-	-	8	0	0
5 beroepskostenvergoedingen	210	15	227	15	224	14	229	14	15	10	225	14	-	-	0
6 promotie-activiteiten	175	13	217	14	28	2	38	2	5	1	33	2	109	7	2
manifestaties en tentoonstellingen	-	-	13	1	104	7	193	12	5	5	76	5	132	8	11
kunstbeurzen	-	-	-	-	5	0	4	0	0	0	-	-	-	-	0
publicaties en tijdschriften	-	-	-	-	18	1	10	1	0	0	5	0	5	0	1
project- en presentatiesubsidies	23	2	151	10	25	2	38	2	3	5	68	4	167	10	10
hang- en stagelden	-	-	-	-	-	-	5	0	0	1	-	-	-	-	0
documentatiesubsidies	-	-	-	-	18	1	-	-	0	0	-	-	-	-	0
promotie-activiteiten	198	14	382	25	197	13	288	18	18	15	182	11	413	25	24
7 kunstuitleencentra	-	-	5	0	5	0	5	0	0	0	25	2	10	1	2
CBK	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	1
documentatiecentra	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
musea en tentoonstellingsruimten	-	-	27	2	25	2	17	1	1	1	102	6	152	9	3
tentoonstellingsdiensten	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
ateliers en werkplaatsen	-	-	54	4	109	7	83	5	4	2	88	5	125	8	3
galeries	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
exploitatie	90	7	86	6	139	9	105	7	7	4	215	13	287	17	9
8 overhead	41	3	94	6	102	7	113	7	6	5	97	6	57	3	5
totaal	1.374	100	1.532	100	1.549	100	1.605	100	100	100	1.595	100	1.646	100	100
rijksbijdrage	1.583		1.581		1.579		1.577				1.573		1.571		

88-91: gemiddelde besteding in de periode 1988-1991, gewogen naar de rijksbijdragen

12p: gemiddelde besteding van alle provincies, gewogen naar de rijksbijdragen

In 1988 waren de onderdelen 6 en 7 nog niet volledig uitgesplitst. Daarom zijn daar alleen de gemiddelden van de subtotaal berekend over 1988-1991; de gemiddelden per regel zijn berekend over 1989-1991.

Overzicht beleidsinstrumenten

Ad 1. Kunstuitleen

Vanaf 1989 wordt constant een kwart van het totale budget aan de kunstuitleen besteed.

In de periode 1988-1991 liggen de provinciale uitgaven rond het landelijk gemiddelde dat toen 28% van de totale uitgaven bedraagt. In 1993 geeft de provincie 24% van het budget uit aan de kunstuitleen. Dat is minder dan het landelijk gemiddelde dat in dat jaar 29% van de totale uitgaven bedraagt.

Vanaf 1990 koopt de provincie alleen werken, huurvergoedingen worden niet meer verstrekt. De provincie koopt voornamelijk werken van kunstenaars afkomstig uit de provincie zelf.

De Stichting Samenwerkingsorgaan Overijsselse Kunstuitleencentra ontvangt sinds 1985 een bijdrage in de personeelskosten. Daarnaast krijgt de stichting een budget ten behoeve van de aankopen van kunstwerken. De kunstuitleencentra zijn gevestigd in Zwolle, Deventer, Almelo, Hengelo, Enschede en Hardenberg.

Ad 2. Aankopen en opdrachten provincie

In de periode 1988-1991 liggen de gemiddelde uitgaven van de provincie voor de eigen aankopen en opdrachten precies op het landelijk niveau dat 5% van de totale uitgaven bedraagt.

In 1993 koopt de provincie zelf niets meer aan. De daling bij dit onderdeel is een gevolg van het feit dat de provincie de zorg voor de provinciale aankopen heeft overgedragen aan de Hannema de Stuers Fundatie. Omdat de Hannema de Stuers Fundatie geen provinciale instelling is, zijn de aankopen ondergebracht bij het onderdeel aankopen instellingen.

In 1990 worden met de aankopen en opdrachten 19 kunstenaars bereikt en in 1991 17 kunstenaars.

Voor het verzamelbeleid heeft de provincie een drietal thema's centraal gesteld.

Dat zijn de thema's:

- * Kunst van allochtone kunstenaars;
- * Alledaagsheid in de kunst;
- * Decoratie en ornamentiek.

Ad 3. Aankopen en opdrachten van derden

Het aandeel van de uitgaven aan aankopen en opdrachten van derden schommelt van 1988 tot en met 1991 tussen de 19% en 25% van het budget. Gemiddeld gezien liggen de uitgaven van de provincie met 23% ver onder het landelijk gemiddelde dat in deze periode 29% van het budget bedraagt.

In 1993 nemen de provinciale uitgaven voor dit beleidsonderdeel toe tot 29% van het totale budget. De uitgaven liggen daarmee net boven het landelijk gemiddelde.

De volgende gemeenten hebben zich bezig gehouden met aankopen en opdrachten: Oldenzaal, Dalfsen, Kampen, Weerselo, Steenwijk, Goor, Hasselt, Denekamp en Ommen

Onder de instellingen die de afgelopen jaren kunst hebben gekocht en opdrachten verstrekt behoren onder andere de Hannema de Steurs Fundatie, ziekenhuizen, woningbouwverenigingen, stichting Beeldenroute Overijssel en een parochie. In de periode 1990 tot 1993 hebben in totaal 24 instellingen opdrachten verstrekt en werken gekocht.

Ad 4. Beurzen en stipendia

Alleen in de jaren 1989 tot en met 1991 besteedt de provincie hieraan ongeveer 1% van het budget: dat is ongeveer f15.000. Vanaf 1992 verstrekt de provincie geen beurzen en stipendia meer.

Ad 5. Beroepskostenvergoedingen

Van 1988 tot en met 1991 is gemiddeld 15% van het budget aan beroepskostenvergoedingen besteed. Dat is dus meer dan het landelijk gemiddelde dat 10% van de totale uitgaven bedraagt. Vanaf 1993 zijn geen beroepskostenvergoedingen meer verstrekt.

Ad 6. Promotie-activiteiten

De uitgaven voor promotie-activiteiten verschillen van jaar tot jaar. Tussen 1988 en 1992 wordt hieraan tussen de 11% en 24% van het budget besteed. In 1993 is sprake van een ruime verdubbeling van de uitgaven ten opzichte van 1992: het aandeel van de uitgaven aan dit beleidsinstrument in de totale uitgaven stijgt van 11% in 1992 tot 25% in 1993. Zowel in de periode 1988-1992 als in 1993 wijkt de provincie niet veel af van het landelijk gemiddelde.

In Overijssel stijgen de uitgaven aan project- en presentatiesubsidies vanaf 1992. Aan het onderdeel manifestaties en tentoonstellingen is in 1993 het meeste besteed.

Ad 7. Exploitatiesubsidies

De exploitatiesubsidies zijn de afgelopen jaren gestegen van 7% in 1988 tot 17% in 1993. Deze toename van de uitgaven wordt veroorzaakt door hogere uitgaven vanaf 1992 aan tentoonstellingsruimten. Ook de uitgaven aan ateliers nemen in 1993 ten opzichte van 1992 toe. Overijssel is één van de zes provincies die wat doet op het gebied van ateliers en werkplaatsen. Zowel in de periode 1988-1992 als in 1993 behoort Overijssel tot één van de drie provincies met gemiddeld de hoogste uitgaven aan dit beleidsinstrument. In Overijssel bevinden zich de volgende tentoonstellingsruimten: de Bergkerk te Deventer en het Provinciaal Museum Het Nijenhuis.

tabel 1.13: besteding provincie Overijssel in 1993 verdeeld naar provincie en convenantgemeenten

bedragen x f 1000		prov	%	gem	%	totaal	%
1	aankopen	375	40	25	4	400	24
	huurvergoedingen	-		-		-	
	kunstuitleen	375	40	25	4	400	24
2	eigen aankopen	3	0	-		3	0
	eigen opdrachten	5	1	-		5	0
	aankopen/opdrachten provincie	8	1	-		8	0
3	aankopen gemeenten (-musea)	33	4	124	18	158	10
	aankopen instellingen	146	15	-		146	9
	aankopen bedrijven	-		-		-	
	aankopen particulieren	8	1	-		8	0
	opdrachten gemeenten	11	1	129	18	139	8
	opdrachten instellingen	18	2	5	1	23	1
	opdrachten bedrijven	-		-		-	
	aankopen/opdrachten derden	214	23	258	37	473	29
4	beurzen en stipendia	-		8	1	8	0
5	beroepskostenvergoedingen	-		-		-	
6	promotie-activiteiten	54	6	55	8	109	7
	manifestaties en tentoonstellingen	84	9	48	7	132	8
	kunstbeurzen	-		-		-	
	publicaties en tijdschriften	5	1	-		5	0
	project- en presentatiesubsidies	25	3	143	20	167	10
	hang- en stagelden	-		-		-	
	documentatiesubsidies	-		-		-	
	promotie-activiteiten	168	18	245	35	413	25
7	kunstuitleencentra	-		10	1	10	1
	CBK	-		-		-	
	documentatiecentra	-		-		-	
	musea en tentoonstellingsruimten	137	15	15	2	152	9
	tentoonstellingsdiensten	-		-		-	
	ateliers en werkplaatsen	-		125	18	125	8
	galeries	-		-		-	
	exploitatie	137	15	150	21	287	17
8	overhead	38	4	19	3	57	3
	totaal	940	100	706	100	1.646	100
	rijksbijdrage					1.571	

Convenantgemeenten

De provincie Overijssel ondersteunt in 1993 de volgende convenant-gemeenten: Hengelo krijgt f119.903 convenantgeld, Enschede ontvangt f230.019, Deventer f105.929, Zwolle f149.894 en Almelo ontvangt f99.510 aan convenantgeld. In totaal leggen de convenantbijdragen voor 43% beslag op het provinciale budget.

Naast de convenantgemeenten krijgt ook de gemeente Diepenheim een bijdrage van f80.000. Met de gemeente Diepenheim is een convenant gesloten voor de periode 1993-1996 onder dezelfde voorwaarden zoals die gelden voor de convenantgemeenten. De bijdrage wordt verleend wegens het uitzonderlijke beeldende kunstklimaat in de gemeente.

De convenantgemeenten besteden de bijdragen voor het grootste gedeelte aan aankopen en opdrachten. Daarnaast wordt 20% van de convenantbedragen besteed aan project- en presentatiesubsidies. Exploitatiesubsidies worden verstrekt voor de financiering van ateliers en werkplaatsen.

Op het gebied van de aankopen en opdrachten, de promotie-activiteiten en de exploitatiesubsidies besteden de gemeenten procentueel gezien meer dan de provincie.

Conclusie

Het beleid van de provincie Overijssel kenmerkt zich door een daling van de uitgaven aan de kunstuitleen, relatief hoge uitgaven voor de beroepskostenvergoedingen in de periode 1988-1991 en een sterke stijging van de exploitatiesubsidies in 1993. Alhoewel de uitgaven voor de aankopen en opdrachten van derden toenemen, liggen de gemiddelde uitgaven van de provincie in de periode 1988-1991 onder het landelijk gemiddelde maar in 1993 net iets daarboven.

1.5 Provincie Flevoland

Inleiding

In de nota 'Kunstbeleid 1992-1995' wordt de functie van kunst omschreven als het doelgericht bijdragen aan de kwaliteit van ons bestaan. Kunstuitingen kunnen, aldus de nota, het besef verdiepen van de zin van creatief handelen. Kunstuitingen bieden alternatieven aan, geven stimulansen aan individuele en collectieve ontplooiing en hebben in die zin educatieve betekenis.

Buiten de nadruk die in de nota expliciet wordt gelegd op de waarde van de kunst zelf wordt ook nog de economische functie van kunst aangestipt. Dat geldt dan zowel voor de werkgelegenheid in de eigen sector als het feit dat met name horeca en handel profiteren van de kunstsector. Daarnaast stelt de provincie dat een breed aanbod van kunstuitingen van belang is voor een aantrekkelijk woon- en leefklimaat.

Specifiek voor het beeldende kunstbeleid streeft de provincie een zo gering mogelijke versnippering van het beperkte budget na. Dit betekent een voortzetting van het bestaande beleid dat gericht is op productie (aankopen en opdrachten) en spreiding.

Naast de rijksbijdrage kent de provincie vanaf 11 januari 1990 de regeling 'Toepassing van kunst bij provinciale investeringen Flevoland'. Het jaarlijkse budget bestaat uit 1% van de investeringsramingen wegen/vaarwegen en van de investeringsbedragen aan bouwkosten bij verbouwing, aankoop en nieuwbouw van provinciale bouwprojecten. Bij de investeringsplannen van wegen/vaarwegen wordt nadrukkelijk niet beoogd bij ieder afzonderlijk project een kunsttoepassing te realiseren. De provincie streeft naar een herkenbare samenhang tussen het totale investeringsplan en de kunsttoepassing. De Stichting Kunst en Bedrijf adviseert de provincie bij de toepassing van de regeling.

De provincie Flevoland schenkt binnen het beeldende kunstbeleid veel aandacht aan landschapskunst. Veel werken die in het kader van de percentageregeling tot stand komen, worden gerekend tot de landschapskunst.

Wat het IPO-VNG convenant betreft heeft de provincie verklaart niet alleen Almere en Lelystad in aanmerking te laten komen voor een bijdrage maar ook de gemeenten Dronten, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde. De consequentie van dit beleid is dat de provincie weinig of geen budget resteert voor eigen projecten.

tabel 1.14: besteding provincie Flevoland per jaar

bedragen x f 1000	1988		1989		1990		1991		88-91		1992		1993		
	%		%		%		%		12p %		%		12p %		
1 aankopen	-		5	2	17	5	7	2	2	14	11	3	20	5	14
huurvergoedingen	54	18	57	19	52	16	66	20	18	15	66	19	45	12	15
kunstuitleen	55	18	63	21	69	22	73	22	21	28	77	23	64	18	29
2 eigen aankopen	14	5	21	7	18	6	2	1	4	2	17	5	-		2
eigen opdrachten	7	2	5	2	4	1	64	20	6	2	-		-		3
aankopen/opdrachten provincie	21	7	26	9	22	7	66	20	11	5	17	5	-		5
3 aankopen gemeenten (-musea)	45	15	131	43	68	22	25	8	22	12	18	5	61	17	10
aankopen instellingen	-		30	10	13	4	5	2	4	1	12	4	10	3	1
aankopen bedrijven	-		-		-		-		0	0	-		-		0
aankopen particulieren	-		-		-		3	1	0	2	-		-		2
opdrachten gemeenten	140	47	27	9	33	11	68	21	22	11	94	28	138	38	12
opdrachten instellingen	-		-		70	22	-		6	3	77	23	-		2
opdrachten bedrijven	-		-		-		-		0	1	-		-		0
aankopen/opdrachten derden	185	62	188	62	185	59	101	31	53	29	201	59	208	57	27
4 beurzen en stipendia	-		-		-		-		0	4	-		-		0
5 beroepskostenvergoedingen	13	4	-		-		-		1	10	-		-		0
6 promotie-activiteiten	23	8	2	1	-		5	2	1	1	7	2	8	2	2
manifestaties en tentoonstellingen	-		25	8	40	13	51	16	9	5	8	2	46	13	11
kunstbeurzen	-		-		-		-		0	0	-		-		0
publicaties en tijdschriften	-		-		-		-		0	0	8	2	15	4	1
project- en presentatiesubsidies	-		-		-		30	9	2	5	13	4	-		10
hang- en stagelden	-		-		-		-		0	1	-		-		0
documentatiesubsidies	-		-		-		-		0	0	-		-		0
promotie-activiteiten	23	8	27	9	40	13	87	27	14	15	36	11	69	19	24
7 kunstuitleencentra	-		-		-		-		0	0	-		6	2	2
CBK	-		-		-		-		0	0	-		-		1
documentatiecentra	-		-		-		-		0	0	-		-		0
musea en tentoonstellingsruimten	-		-		-		-		0	1	-		-		3
tentoonstellingsdiensten	-		-		-		-		0	0	-		-		0
ateliers en werkplaatsen	-		-		-		-		0	2	-		-		3
galeries	-		-		-		-		0	0	8	2	4	1	0
exploitatie	-		-		-		-		0	4	8	2	10	3	9
8 overhead	-		-		-		-		0	5	-		11	3	5
totaal	297	100	303	100	315	100	327	100	100	100	339	100	363	100	100
rijksbijdrage	292		303		315		327				340		354		

88-91: gemiddelde besteding in de periode 1988-1991, gewogen naar de rijksbijdragen

12p: gemiddelde besteding van alle provincies, gewogen naar de rijksbijdragen

In 1988 waren de onderdelen 6 en 7 nog niet volledig uitgesplitst. Daarom zijn daar alleen de gemiddelden van de subtotalen berekend over 1988-1991; de gemiddelden per regel zijn berekend over 1989-1991.

Overzicht beleidsinstrumenten

Ad 1. Kunstuitleen

In Flevoland wordt van 1988 tot 1993 tussen de 19% en de 23% van het budget aan de kunstuitleen besteed. Daarmee liggen de uitgaven niet alleen onder het landelijk gemiddelde dat 28% van de totale uitgaven bedraagt, maar is Flevoland zelfs één van de provincies met de laagste uitgaven aan dit beleidsinstrument. De kunstuitleen wordt volledig door de gemeenten gefinancierd, de provincie draagt aan dit beleidsinstrument niets bij. De nadruk bij de kunstuitleen ligt op huurvergoedingen. De kunstuitleen is gevestigd in Lelystad (met ingang van 1994 is de vestiging in Almere opgeheven).

Ad 2. Aankopen en opdrachten provincie

In de jaren 1988 tot en met 1992 besteedt de provincie altijd aandacht aan eigen aankopen en opdrachten. Een uitschieter is het jaar 1991 wanneer 20% van het budget hieraan wordt besteed. In de jaren daarvoor ligt dat percentage rond de 7% van het budget. Gemiddeld wordt door de provincie aan dit beleidsinstrument in de periode 1988-1991 11% van het budget besteed. Dat is meer dan het landelijk gemiddelde dat op 5% van het budget uitkomt. In 1993 wordt niets aan eigen aankopen en opdrachten besteed. Van 1988 tot en met 1992 zijn 9 werken gekocht van 5 kunstenaars uit Flevoland. In dezelfde periode zijn 4 opdrachten aan Flevolandse kunstenaars verstrekt.

Ad 3. Aankopen en opdrachten van derden

In Flevoland is behalve naar de convenantgemeenten Almere en Lelystad vanaf 1988 ook direct geld doorgesluisd naar de gemeenten Dronten, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde. Daardoor wordt het grootste deel van het provinciale budget aan dit beleidsinstrument besteed. In de periode 1988-1993 is dat tussen de 31% en 62%. Daarmee is Flevoland zowel in 1988-1991 als in 1993 de provincie met de hoogste uitgaven aan dit beleidsinstrument. In 1993 verstrekt de provincie één vormgevingsopdracht.

De grootste verschillen in de bestedingen doen zich bij de opdrachten gemeenten voor: de uitgaven schommelen van 1988 tot en met 1993 tussen de 9% en 47% van het budget. Naast de opdrachten van gemeenten wordt een belangrijk deel van het budget gebruikt voor de aankopen van gemeenten.

De gemeenten Lelystad, Almere Noordoostpolder, Zeewolde en Dronten hebben tussen 1988-1993 werk gekocht. Naast deze gemeenten heeft ook de gemeente Urk in deze periode een opdracht verstrekt.

Onder de instellingen die werk kopen en opdrachten verstrekken bevinden zich de Stichting Emancipatiewerk Flevoland, Samenwerkende Steunfuncties Lelystad, Provinciaal Ondersteuningscentrum, RBA Flevoland, RIAGG Flevoland, Flevolands Sportgala, Stichting Regionaal Patiënten/Consumenten Platform, Stichting Kindercentra, Stichting Verpleeghuis Lelystad, Omroep Flevoland, Baltus Wigersma Lelystad, Nieuw Land Lelystad, Wereldploegwedstrijden, Stichting Wereld Jamboree 1995 en het A.D. van Eckfonds Emmeloord.

Ad 4. Beurzen en stipendia

De provincie heeft geen beurzen en stipendia verstrekt.

Ad 5. Beroepskostenvergoedingen

Behalve in het jaar 1988 wanneer f13.220 aan beroepskostenvergoedingen is uitgegeven, zijn daarna geen beroepskostenvergoedingen meer verstrekt.

Ad 6. Promotie-activiteiten

Aan promotie-activiteiten is van 1988 tot 1991 steeds meer uitgegeven: een stijging van 8% van het budget in 1988 tot 27% in 1991. In 1993 dalen de uitgaven voor dit beleidsinstrument weer tot 19% van het budget. De gemiddelde uitgaven liggen in periode 1988-1991 met 14% van het budget net onder het landelijk gemiddelde dat op 15% ligt. Ook in 1993 zijn de uitgaven voor dit beleidsinstrument met 19% van het budget minder dan het landelijk gemiddelde dat dan 24% bedraagt. In 1993 is het grootste deel van de promotie-activiteiten aan manifestaties en tentoonstellingen uitgegeven.

Ad 7. Exploitatiesubsidies

Aan exploitatiesubsidies is alleen in 1990, 1992 en 1993 wat uitgegeven. In 1992 en 1993 zijn dat subsidies aan galeriers en aan de kunstuitlen.

Vormgeving

De gemeente Almere heeft een werk gekocht van Winfried Design voor f4.000.

tabel 1.15: besteding provincie Flevoland in 1993 verdeeld naar provincie en convenantgemeenten

bedragen x f 1000		prov	%	gem	%	totaal	%
1	aankopen	-		20	6	20	5
	huurvergoedingen	-		45	13	45	12
	kunstuitleen	-		64	19	64	18
2	eigen aankopen	-		-		-	
	eigen opdrachten	-		-		-	
	aankopen/opdrachten provincie	-		-		-	
3	aankopen gemeenten (-musea)	-		61	18	61	17
	aankopen instellingen	-		10	3	10	3
	aankopen bedrijven	-		-		-	
	aankopen particulieren	-		-		-	
	opdrachten gemeenten	-		138	40	138	38
	opdrachten instellingen	-		-		-	
	opdrachten bedrijven	-		-		-	
	aankopen/opdrachten derden	-		208	60	208	57
4	beurzen en stipendia	-		-		-	
5	beroepskostenvergoedingen	-		-		-	
6	promotie-activiteiten	7	42	1	0	8	2
	manifestaties en tentoonstellingen	10	58	36	11	46	13
	kunstbeurzen	-		-		-	
	publicaties en tijdschriften	-		15	4	15	4
	project- en presentatiesubsidies	-		-		-	
	hang- en stagelden	-		-		-	
	documentatiesubsidies	-		-		-	
	promotie-activiteiten	17	100	52	15	69	19
7	kunstuitleencentra	-		6	2	6	2
	CBK	-		-		-	
	documentatiecentra	-		-		-	
	musea en tentoonstellingsruimten	-		-		-	
	tentoonstellingsdiensten	-		-		-	
	ateliers en werkplaatsen	-		-		-	
	galeries	-		4	1	4	1
	exploitatie	-		10	3	10	3
8	overhead	-		11	3	11	3
	totaal	17	100	345	100	363	100
	rijksbijdrage					354	

Convenantgemeenten

In de provincie Flevoland zijn twee convenantgemeenten: Almere en Lelystad. Almere ontvangt f93.101 aan convenantgelden en Lelystad ontvangt f133.293. Daarnaast krijgen de gemeenten Dronten, Noord-Oostpolder, Urk en Zeewolde een bijdrage uitgekeerd. Dronten krijgt f26.700, Noordoostpolder f60.602, Urk f13.700 en Zeewolde tenslotte f9.600.

Omdat de provincie Flevoland er voor heeft gekozen 95% van de rijksbijdrage door te sluisen naar de gemeenten, resteerde de provincie maar f17.000 om zelf te besteden. Dit werd uitgegeven aan een kunstproject ten behoeve van de opening van het Kunstcentrum en een gedeelte is gereserveerd voor de relatiekaarten van 1994.

De gemeenten besteden het geld voornamelijk aan de kunstuitleen en opdrachten en in mindere mate aan aankopen, manifestaties en tentoonstellingen.

Conclusie

Het beleid van de provincie Flevoland kenmerkt zich door de lage uitgaven aan de kunstuitleen en de hoge uitgaven aan aankopen en opdrachten van derden. De provincie besteedt zelf maar 5% van de rijksbijdrage.

1.6 Provincie Gelderland

Inleiding

In de notitie 'Provinciaal Beeldende Kunstbeleid' is vastgelegd dat het provinciaal beeldende kunstbeleid zich richt op de gebieden 'productie' en 'spreidings- en publieksfunctie'. Het uitgangspunt van het provinciaal beleid is de stimulering van de kwaliteit en de pluriformiteit van beeldende kunst en vormgeving. Ook de toegankelijkheid van deze kunstvormen voor het publiek krijgt bijzondere aandacht. Op het gebied van de vormgeving streeft de provincie naar de stimulering van artistieke kwaliteit en vernieuwing. De provincie heeft een vormgevingsprijs in het leven geroepen om uitvoering te geven aan deze beleidsdoelen. Daarnaast wil de provincie ondersteuning bieden bij opdrachten die leiden tot concrete vormgevingsproducten en de presentatie hiervan. Deze regeling richt zich voornamelijk op opdrachtgevers.

De individuele subsidies van de provincie Gelderland zijn alleen toegankelijk voor Gelderse kunstenaars. De subsidiëring van infrastructurele voorzieningen ziet de provincie als een taak van de gemeenten. Hieronder vallen de kunstenaarsinitiatieven, tentoonstellingsruimten en ateliervoorzieningen. De gemeenten Arnhem en Nijmegen worden via een convenant verantwoordelijk gesteld voor respectievelijk de huisvesting van de SBK en het Kunstenaarscentrum De Olifant.

tabel 1.16: besteding provincie Gelderland per jaar

bedragen x f 1000	1988		1989		1990		1991		88-91		1992		1993		
	%	%	%	%	%	%	%	%	12p %	12p %	%	%	%	%	
1 aankopen	200	7	142	5	196	7	152	5	6	14	114	4	113	4	14
huurvergoedingen	475	17	458	17	404	14	448	15	16	15	486	17	437	15	15
kunsttuitleen	675	24	600	23	600	20	600	20	22	28	600	21	550	19	29
2 eigen aankopen	85	3	89	3	91	3	90	3	3	2	92	3	23	1	2
eigen opdrachten	340	12	350	13	337	11	350	11	12	2	190	7	240	8	3
aankopen/opdrachten provincie	425	15	439	17	428	14	440	14	15	5	282	10	263	9	5
3 aankopen gemeenten (-musea)	153	5	174	7	181	6	238	8	6	12	220	8	356	13	10
aankopen instellingen	-	-	-	-	-	-	-	-	0	1	-	-	-	-	1
aankopen bedrijven	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
aankopen particulieren	37	1	-	-	40	1	40	1	1	2	-	-	-	-	2
opdrachten gemeenten	539	19	405	15	572	19	453	15	17	11	398	14	304	11	12
opdrachten instellingen	-	-	-	-	-	-	-	-	0	3	-	-	-	-	2
opdrachten bedrijven	-	-	-	-	-	-	-	-	0	1	-	-	-	-	0
aankopen/opdrachten derden	729	26	579	22	792	27	731	24	25	29	617	22	660	23	27
4 beurzen en stipendia	88	3	83	3	152	5	-	-	3	4	-	-	-	-	0
5 beroepskostenvergoedingen	5	0	3	0	14	0	14	0	0	10	-	-	-	-	0
6 promotie-activiteiten	198	7	45	2	21	1	78	3	1	1	-	-	10	0	2
manifestaties en tentoonstellingen	-	-	81	3	100	3	179	6	3	5	360	13	371	13	11
kunstbeurzen	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
publicaties en tijdschriften	-	-	10	0	10	0	-	-	0	0	52	2	59	2	1
project- en presentatiesubsidies	125	4	220	8	251	8	446	15	8	5	292	10	339	12	10
hang- en stagelden	132	5	229	9	203	7	198	6	5	1	161	6	-	-	0
documentatiesubsidies	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
promotie-activiteiten	454	16	585	22	585	20	901	29	22	15	865	30	779	27	24
7 kunsttuitleencentra	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	2
CBK	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	25	1	25	1	1
documentatiecentra	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
musea en tentoonstellingsruimten	-	-	90	3	98	3	89	3	2	1	128	4	243	9	3
tentoonstellingsdiensten	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
ateliers en werkplaatsen	-	-	184	7	154	5	186	6	5	2	144	5	108	4	3
galeries	-	-	3	0	-	-	-	-	0	0	-	-	15	1	0
exploitatie	350	12	277	10	252	9	274	9	10	4	297	10	390	14	9
8 overhead	87	3	92	3	134	5	95	3	4	5	184	6	191	7	5
totaal	2.813	100	2.658	100	2.958	100	3.056	100	100	100	2.846	100	2.833	100	100
rijksbijdrage	2.794		2.793		2.791		2.788				2.785		2.782		

88-91: gemiddelde besteding in de periode 1988-1991, gewogen naar de rijksbijdragen

12p: gemiddelde besteding van alle provincies, gewogen naar de rijksbijdragen

In 1988 waren de onderdelen 6 en 7 nog niet volledig uitgesplitst. Daarom zijn daar alleen de gemiddelden van de subtotalen berekend over 1988-1991; de gemiddelden per regel zijn berekend over 1989-1991.

Overzicht beleidsinstrumenten

Ad 1. Kunstuitleen

In 1988 en 1989 is nog een kwart van het budget aan de kunstuitleen besteed. Van 1990 tot en met 1993 daalt dat tot 19% van het budget. Zowel in de periode 1988-1991 als in 1993 liggen de gemiddelde provinciale uitgaven voor de kunstuitleen even onder het landelijke gemiddelde.

Opvallend is de verdeling tussen aankopen en huurvergoedingen. De SBK huurt beduidend meer werken dan dat ze aankoopt: tot 1991 worden voor drie keer zoveel werken gehuurd dan aangekocht. Vanaf 1992 is zelfs vier keer zoveel aan huurvergoedingen uitgegeven als aan aankopen.

De Stichting Beeldende Kunst is het overkoepelend orgaan voor de kunstuitleencentra in de provincie Gelderland. De hoofdvestiging is gelegen in Arnhem. De dependances van de kunstuitleen zijn gevestigd in Apeldoorn, Dieren, Doetinchem, Ede, Ermelo, Nijmegen, Tiel, Velp en Zutphen.

De collectie is niet specifiek gericht op Gelderse kunst: slechts 35% van het totaal aantal werken is gemaakt door Gelderse kunstenaars.

Ad 2. Aankopen en opdrachten provincie

Tussen 1988 en 1993 lopen de uitgaven voor eigen aankopen en opdrachten terug van 15% van het budget tot 9%. In de periode 1988-1991 geeft de provincie Gelderland samen met de provincie Zeeland relatief het meeste uit aan eigen aankopen en opdrachten. De provincie geeft gemiddeld drie keer zoveel uit dan het landelijke gemiddelde. In 1993 dalen de uitgaven voor de eigen aankopen en opdrachten: de provincie geeft dan nog maar twee keer zoveel uit vergeleken met het gemiddelde van alle provincies.

In 1993 wordt het merendeel van het budget aan monumentale opdrachten besteed. Naast de opdrachten die middels de rijksbijdrage worden gefinancierd, beschikt de provincie nog over een fonds dat wordt gevoed met 0,5% tot 2% van de projektbegrotingen van provinciale nieuwbouwwerken en de aanleg van grote provinciale wegen.

In de periode 1988-1992 heeft de provincie meer dan 45 werken van 46 kunstenaars gekocht.

De opdrachten voor kunstwerken zijn verleend door de gemeenten Borculo, Arnhem, Westervoort, Westervoort, Gendringen, Dinxperlo, Harderwijk en Apeldoorn. Ook is een opdracht verstrekt voor het maken van een kleiplastiek ten behoeve van de Gelderse Milieuprijs.

Ad 3. Aankopen en opdrachten van derden

De uitgaven voor aankopen en opdrachten van derden schommelen tussen 1988 en 1993 tussen de 27% en 22% van het budget. Het landelijk gemiddelde ligt daar echter boven: dat bedraagt in de periode 1988-1991 29% en in 1993 27% van de totale uitgaven. Van 1988 tot en met 1992 wordt het meeste uitgegeven aan opdrachten van gemeenten. De aankopen van gemeente(-musea) schommelen tussen 1988 en 1990 rond de 6% van de totale uitgaven. In 1993 is het budget voor de aankopen van gemeenten(-musea) verhoogd van 8% van het budget in 1992 tot 13% in 1993. Vooral de convenantgemeenten kopen werk.

Verder valt op dat in de provincie Gelderland geen bedrijven gebruik maken van de subsidiemogelijkheden. Aankoopsubsidies voor particulieren komen maar sporadisch voor: alleen in 1988, 1990, en 1991 staat hiervoor een klein bedrag vermeld.

De volgende gemeenten hebben werken gekocht: Westervoort, Dodewaard, Eibergen, Harderwijk, Zutphen, Beuningen, Brummen, Doetinchem en Elst.

Opdrachten zijn verstrekt door voornamelijk de kleinere gemeenten zoals Beuningen, Bummel, Elst, Epe, Zaltbommel en Gorssel.

Ad 4. Beurzen en stipendia

Van 1988 tot en met 1990 besteedt de provincie tussen de 3% en 5% van het budget aan beurzen en stipendia. Vanaf 1991 verstrekt de provincie geen beurzen of stipendia meer.

Ad 5. Beroepskostenvergoedingen

De provincie Gelderland heeft geen beroepskostenvergoedingen verstrekt.

Ad 6. Promotie-activiteiten

De uitgaven voor promotie-activiteiten stijgen tussen 1988 en 1993 van 16% van het budget tot 27% (absoluut betekent dat een toename van 4,5 ton in 1988 tot 7,8 ton in 1993). De uitgaven van de provincie Gelderland liggen zowel in 1988-1991 als in 1993 boven het landelijk gemiddelde.

Tot en met 1991 besteedt de provincie alleen aandacht aan manifestaties en tentoonstellingen, hang- en stagelden en project- en presentatiesubsidies. Vanaf 1992 stijgen de uitgaven aan manifestaties en tentoonstellingen fors. In dat jaar wordt voor het eerst ook een deel van het budget aan publikaties en tijdschriften besteed. De uitgaven voor publikaties en tijdschriften hebben betrekking op de uitgave van het tijdschrift 'Het Blad', een uitgave van het Centrum voor Beeldende Kunst in Arnhem.

Ad 7. Exploitatiesubsidies

De uitgaven voor dit beleidsonderdeel zijn in de periode 1988-1993 voornamelijk voor rekening gekomen van de convenantgemeenten. De gemeenten geven in de periode 1988-1991 gemiddeld 11% van het budget hieraan uit. In 1993 stijgen de uitgaven tot 14% van het budget. In Gelderland is altijd meer aan dit beleidsinstrument besteed dan het landelijk gemiddelde. Het belangrijkste onderdeel van de post is het Centrum voor Beeldende Kunst. Daarnaast is een groot deel van dit budget aan ateliers en werkplaatsen besteed.

Vormgeving

De provincie gebruikt f25.000 van de rijksbijdrage voor een tentoonstelling over de Gelderse vormgevingsprijs.

tabel 1.17: besteding provincie Gelderland in 1993 verdeeld naar provincie en convenantgemeenten

bedragen x f 1000	prov	%	gem	%	totaal	%
1 aankopen	113	6	-		113	4
huurvergoedingen	437	22	-		437	15
kunstuitleen	550	28	-		550	19
2 eigen aankopen	23	1	-		23	1
eigen opdrachten	240	12	-		240	8
aankopen/opdrachten provincie	263	13	-		263	9
3 aankopen gemeenten (-musea)	101	5	256	29	356	13
aankopen instellingen	-		-		-	
aankopen bedrijven	-		-		-	
aankopen particulieren	-		-		-	
opdrachten gemeenten	209	11	95	11	304	11
opdrachten instellingen	-		-		-	
opdrachten bedrijven	-		-		-	
aankopen/opdrachten derden	309	16	351	40	660	23
4 beurzen en stipendia	-		-		-	
5 beroepskostenvergoedingen	-		-		-	
6 promotie-activiteiten	-		10	1	10	0
manifestaties en tentoonstellingen	273	14	97	11	371	13
kunstbeurzen	-		-		-	
publicaties en tijdschriften	19	1	40	5	59	2
project- en presentatiesubsidies	336	17	3	0	339	12
hang- en stagelden	-		-		-	
documentatiesubsidies	-		-		-	
promotie-activiteiten	628	32	151	17	779	27
7 kunstuitleencentra	-		-		-	
CBK	-		25	3	25	1
documentatiecentra	-		-		-	
musea en tentoonstellingsruimten	20	1	223	26	243	9
tentoonstellingsdiensten	-		-		-	
ateliers en werkplaatsen	-		108	12	108	4
galeries	-		15	2	15	1
exploitatie	20	1	370	42	390	14
8 overhead	191	10	-		191	7
totaal	1.961	100	872	100	2.833	100
rijksbijdrage					2.782	

Convenantgemeenten

In de provincie Gelderland zijn de volgende convenantgemeenten: Arnhem, Nijmegen, Ede en Apeldoorn. Arnhem ontvangt f280.000 aan convenantgeld, Nijmegen ontvangt f280.000, Ede f95.000 en Apeldoorn ontvangt f150.000. De provincie Gelderland maakt 31% van het budget vrij voor de convenantgemeenten.

De convenantgemeenten besteden het merendeel van de bijdrage aan aankopen en opdrachten en aan de exploitatiesubsidies van de tentoonstellingsruimten. Daarnaast wordt een gedeelte van de exploitatiesubsidies besteed aan ateliers en werkplaatsen. Dat betrof een subsidie aan de Stichting het Grafisch Centrum in Arnhem en subsidies voor ateliers in Nijmegen.

Conclusie

Het beleid van de provincie Gelderland kenmerkt zich door hoge uitgaven aan eigen aankopen en opdrachten, promotie-activiteiten en exploitatielasten. De eigen opdrachten die de provincie in 1993 heeft verstrekt betreffen voornamelijk monumentale opdrachten. Tevens valt het op dat van het budget van de kunstuitleen beduidend meer huurvergoedingen worden verstrekt dan dat er werken worden gekocht van kunstenaars.

1.7 Provincie Utrecht

Inleiding

De provincie heeft voor het beeldende kunstbeleid als doel gesteld het op samenhangende wijze bevorderen van produktie, spreiding en afname van beeldende kunst. Om dit te bereiken worden subsidies verstrekt aan gemeentebesturen, non-profit-organisaties en individuele kunstenaars alsmede de kunstuitleen. Daarnaast is in de provincie Utrecht de Stichting Hermen Molendijk (het provinciaal centrum beeldende kunst) actief. De Stichting Hermen Molendijk biedt ondersteuning aan gemeenten en treedt zelf ook initiërend op.

tabel 1.18: besteding provincie Utrecht per jaar

bedragen x f 1000	1988		1989		1990		1991		88-91		1992		1993		
	%	%	%	%	%	%	%	%	12p %	12p %	%	%	12p %	12p %	
1 aankopen	310	27	291	25	325	26	224	18	24	14	104	9	121	10	14
huurvergoedingen	-		1	0	-		56	5	1	15	126	10	120	10	15
kunstuitleen	310	27	292	25	325	26	280	23	25	28	230	19	242	21	29
2 eigen aankopen	109	9	97	8	7	1	100	8	7	2	54	4	85	7	2
eigen opdrachten	144	13	3	0	60	5	8	1	4	2	13	1	47	4	3
aankopen/opdrachten provincie	253	22	100	8	67	5	108	9	11	5	66	5	132	11	5
3 aankopen gemeenten (-musea)	44	4	37	3	48	4	31	3	3	12	8	1	17	2	10
aankopen instellingen	33	3	-		-		-		1	1	-		-		1
aankopen bedrijven	-		-		-		-		0	0	-		-		0
aankopen particulieren	-		-		-		6	0	0	2	-		-		2
opdrachten gemeenten	118	10	428	36	17	1	185	15	16	11	265	22	207	18	12
opdrachten instellingen	-		4	0	290	23	81	7	8	3	59	5	43	4	2
opdrachten bedrijven	-		-		-		-		0	1	47	4	-		0
aankopen/opdrachten derden	195	17	469	39	356	29	303	25	28	29	380	31	267	23	27
4 beurzen en stipendia	-		-		-		-		2	4	-		-		0
5 beroepskostenvergoedingen	-		-		-		-		0	10	-		-		0
6 promotie-activiteiten	159	14	13	1	70	6	-		2	1	8	1	1	0	2
manifestaties en tentoonstellingen	-		24	2	160	13	236	19	9	5	245	20	166	14	11
kunstbeurzen	-		-		-		-		0	0	-		-		0
publicaties en tijdschriften	-		75	6	10	1	-		2	0	1	0	10	1	1
project- en presentatiesubsidies	63	5	68	6	109	9	105	9	4	5	73	6	56	5	10
hang- en stagelden	-		-		-		-		0	1	-		-		0
documentatiesubsidies	-		-		-		17	1	0	0	-		1	0	0
promotie-activiteiten	222	19	179	15	349	28	358	30	22	15	327	27	233	20	24
7 kunstuitleencentra	-		2	0	-		-		0	0	35	3	32	3	2
CBK	-		-		-		-		0	0	77	6	91	8	1
documentatiecentra	-		-		-		-		0	0	-		-		0
musea en tentoonstellingsruimten	-		-		-		-		0	1	3	0	2	0	3
tentoonstellingsdiensten	-		-		-		-		0	0	-		-		0
ateliers en werkplaatsen	-		63	5	60	5	72	6	4	2	13	1	66	6	3
galeries	-		-		-		6	1	0	0	2	0	-		0
exploitatie	88	8	65	6	60	5	78	6	6	4	130	11	191	16	9
8 overhead	80	7	82	7	84	7	87	7	7	5	89	7	96	8	5
totaal	1.148	100	1.187	100	1.241	100	1.214	100	100	100	1.222	100	1.160	100	100
rijksbijdrage	1.143		1.151		1.204		1.213				1.219		1.224		

88-91: gemiddelde besteding in de periode 1988-1991, gewogen naar de rijksbijdragen

12p: gemiddelde besteding van alle provincies, gewogen naar de rijksbijdragen

In 1988 waren de onderdelen 6 en 7 nog niet volledig uitgesplitst. Daarom zijn daar alleen de gemiddelden van de subtotalen berekend over 1988-1991; de gemiddelden per regel zijn berekend over 1989-1991.

Overzicht beleidsinstrumenten

Ad 1. Kunstuitleen

Vanaf 1988 is elk jaar minder aan de kunstuitleen uitgegeven. In 1988 is iets meer dan een kwart van het budget aan de kunstuitleen besteed, in 1993 is dat een vijfde van de totale uitgaven. Ondanks de afnemende uitgaven voor dit beleidsinstrument wijken de gemiddelde uitgaven van de provincie Utrecht niet veel af van het landelijk gemiddelde voor dit beleidsinstrument. Vanaf 1991 verstrekt de kunstuitleen ook huurvergoedingen.

Ad 2. Aankopen en opdrachten provincie

Zowel in de periode 1988-1991 als in 1993 is door de provincie gemiddeld 11% van het budget aan eigen aankopen en opdrachten besteed. De provincie Utrecht behoort in 1988-1991 tot de provincies met gemiddeld hoge uitgaven aan dit beleidsinstrument.

In de periode 1988 tot en met 1993 worden 19 opdrachten verstrekt en 49 werken aangekocht.

Ad 3. Aankopen en opdrachten van derden

Aan aankopen en opdrachten van derden wordt tussen 1988-1991 ruim een kwart (28%) van het budget besteed. In 1993 is dat aandeel gezakt tot iets meer dan een vijfde van het budget. Deze uitgaven liggen in beide periode iets onder de gemiddelde uitgaven van alle provincies.

De opdrachten van gemeenten is het belangrijkste onderdeel van dit beleidsinstrument. Vanaf 1990 verstrekken ook instellingen opdrachten.

De volgende gemeenten hebben tussen 1988 en 1993 een opdracht verstrekt: Amersfoort, Utrecht, Mijdrecht, Houten, Nieuwegein, Loosdrecht, Soest, Maartensdijk, Houten, De Ronde Venen, Rhenen, Maarssen, Eems, Doorn, Driebergen, Breukelen, Woerden en Leusden

Onder de instellingen die tussen 1988-1993 een opdracht hebben verstrekt bevinden zich: St. Het Utrechts Landschap, Grafisch Atelier, FOZ Bunnik, Montessorischool Zeist, Hogeschool v/d Kunsten Utrecht, Stichting Oud Amelisweerd, Theater aan de Werf, PBC, Montessori Lyceum, Montessorischool Veenendaal, Metaalunie, Montessorischool Herman Jordan, Hofpoortziekenhuis Woerden, Stichting Zwembad Bunschoten, Amersfoortse Culturele Raad en het Baarnsch Lyceum

Ad 4. Beurzen en stipendia

De provincie Utrecht heeft geen beurzen en stipendia verstrekt.

Ad 5. Beroepskostenvergoedingen

Net zo min als beurzen en stipendia heeft de provincie Utrecht ook geen beroepskostenvergoedingen verstrekt.

Ad 6. Promotie-activiteiten

Het aandeel van de uitgaven voor promotie-activiteiten schommelt tussen 1988-1993 tussen de 13% en de 27% van het budget. In 1992 wordt het meeste hieraan uitgegeven. In de periode 1988-1991 geeft de provincie gemiddeld veel meer uit dan de overige provincies. In 1993 echter besteedt de provincie beduidend minder dan de overige provincies. De uitgaven voor manifestaties en tentoonstellingen bedragen in 1993 het dubbele van 1992.

Ad 7. Exploitatiesubsidies

Aan exploitatiesubsidies is tot 1991 zo'n 6% van de totale middelen besteed. In 1992 nemen de uitgaven toe door de extra uitgaven voor het CBK. In 1992 en 1993 is gemiddeld 11% en 16% aan dit beleidsinstrument besteed. Voor zowel de periode 1988-1991 als 1993 geldt dat de provinciale uitgaven op dit terrein beduidend hoger liggen dan de uitgaven van de provincies gezamenlijk.

tabel 1.19: besteding provincie Utrecht in 1993 verdeeld naar provincie en convenantgemeenten

bedragen x f 1000	prov	%	gem	%	totaal	%
1 aankopen	104	12	18	6	121	10
huurvergoedingen	115	13	5	2	120	10
kunstuitleen	219	25	23	8	242	21
2 eigen aankopen	85	10	-	-	85	7
eigen opdrachten	47	5	-	-	47	4
aankopen/opdrachten provincie	132	15	-	-	132	11
3 aankopen gemeenten (-musea)	-	-	17	6	17	2
aankopen instellingen	-	-	-	-	-	-
aankopen bedrijven	-	-	-	-	-	-
aankopen particulieren	-	-	-	-	-	-
opdrachten gemeenten	108	12	99	35	207	18
opdrachten instellingen	41	5	2	1	43	4
opdrachten bedrijven	-	-	-	-	-	-
aankopen/opdrachten derden	149	17	118	42	267	23
4 beurzen en stipendia	-	-	-	-	-	-
5 beroepskostenvergoedingen	-	-	-	-	-	-
6 promotie-activiteiten	-	-	1	0	1	0
manifestaties en tentoonstellingen	144	16	22	8	166	14
kunstbeurzen	-	-	-	-	-	-
publicaties en tijdschriften	10	1	-	-	10	1
project- en presentatiesubsidies	48	5	8	3	56	5
hang- en stagelden	-	-	-	-	-	-
documentatiesubsidies	-	-	1	0	1	0
promotie-activiteiten	202	23	31	11	233	20
7 kunstuitleencentra	31	4	1	0	32	3
CBK	-	-	91	32	91	8
documentatiecentra	-	-	-	-	-	-
musea en tentoonstellingsruimten	-	-	2	1	2	0
tentoonstellingsdiensten	-	-	-	-	-	-
ateliers en werkplaatsen	60	7	6	2	66	6
galeries	-	-	-	-	-	-
exploitatie	91	10	100	35	191	16
8 overhead	86	10	10	4	96	8
totaal	878	100	282	100	1.160	100
rijksbijdrage					1.224	

Convenantgemeenten

In de provincie Utrecht zijn twee convenantgemeenten en wel de gemeente Amersfoort en de gemeente Zeist. De gemeente Amersfoort ontvangt f150.000 convenantgeld van de provincie en de gemeente Zeist ontvangt f60.000. Ook de gemeente Utrecht ontvangt een bijdrage van de provincie, en wel f 50.000. De bijdragen aan de gemeenten leggen voor 24% beslag op de provinciale middelen.

Door beide convenantgemeenten is het merendeel van de bijdrage aan opdrachten en exploitatiesubsidies besteed.

Het aandeel van de gemeenten in de uitgaven voor opdrachten is hoog omdat hierin, onder andere, de gehele convenantbijdrage van de gemeente is opgenomen. De gemeente Zeist gebruikt de convenantgelden voor de financiering van het Masterplan Beeldende Kunst. Het Masterplan voorziet in de plaatsing van een aantal werken in de openbare ruimte.

De exploitatiesubsidie voor het CBK betreft het Centrum voor Beeldende Kunst De Zonnehof in de gemeente Amersfoort.

Conclusie

Het beleid van de provincie Utrecht kenmerkt zich door de hoge uitgaven in 1993 aan de aankopen en opdrachten van derden, promotie-activiteiten en exploitatiesubsidies.

1.8 Provincie Noord-Holland

Inleiding

De provincie Noord-Holland brengt binnen het beeldende kunstbeleid een tweedeling aan: het beleid gefinancierd uit de autonome middelen en het beleid gefinancierd uit de rijksbijdrage.

Het kunstbeleid op zijn beurt maakt weer onderdeel uit van een groter geheel waartoe ook de beleidsterreinen toerisme en het landschapsbeleid behoren.

De provincie streeft een flexibel beleid na. Daarom is men overgegaan van onbeperkte structurele subsidiëring naar een 4-jarige financiering van een aantal instellingen. De subsidies zijn tegenwoordig geen exploitatiesubsidies meer maar activiteitensubsidies. De provincie streeft een voorwaardenscheppend beleid na waarin zoveel mogelijk kan worden ingespeeld op autonome culturele ontwikkelingen.

Het provinciale kunstbeleid richt zich primair op spreiding en afname van een kwalitatief zo goed mogelijke professionele beeldende kunstproductie. De provincie ondersteunt die activiteiten waarbij sprake is van een regionaal karakter of bereik. Daarbij streeft de provincie naar pluriformiteit. De provincie voert geen inkomenspolitiek voor kunstenaars. Voorop staat een kunstbeleid en geen kunstenaarsbeleid. De elementen van het beeldende kunstbeleid, te weten spreiding en afname van kunst, indirecte steun van de productie en participatie van de burgers, zijn terug te vinden in de keuze van de beleidsinstrumenten die de provincie hanteert: subsidiëren kunstuitlenen, aankopen en opdrachten, manifestaties en projecten.

De provincie sluit kunstenaars uit andere provincies niet van de subsidiemogelijkheden uit. De provincie wil geen protectionistisch beleid voeren.

tabel 1.20: besteding provincie Noord-Holland per jaar

bedragen x f 1000	1988		1989		1990		1991		88-91		1992		1993		
	%	%	%	%	%	%	%	%	12p %	12p %	%	%	%	12p %	
1 aankopen	27	1	100	4	180	7	148	6	4	14	154	7	188	9	14
huurvergoedingen	873	34	900	36	820	32	852	34	34	15	845	36	931	45	15
kunstitleen	900	35	1.000	40	1.000	39	1.000	40	38	28	998	43	1.119	54	29
2 eigen aankopen	40	2	40	2	33	1	48	2	2	2	25	1	-	-	2
eigen opdrachten	-	-	-	-	-	-	-	-	0	2	-	-	-	-	3
aankopen/opdrachten provincie	40	2	40	2	33	1	48	2	2	5	25	1	-	-	5
3 aankopen gemeenten (-musea)	327	13	318	13	275	11	285	11	12	12	424	18	199	10	10
aankopen instellingen	18	1	20	1	55	2	10	0	1	1	29	1	9	0	1
aankopen bedrijven	-	-	6	0	12	0	8	0	0	0	15	1	5	0	0
aankopen particulieren	4	0	-	-	-	-	3	0	0	2	13	1	-	-	2
opdrachten gemeenten	221	9	260	10	224	9	203	8	9	11	299	13	284	14	12
opdrachten instellingen	58	2	49	2	55	2	51	2	2	3	42	2	20	1	2
opdrachten bedrijven	5	0	12	0	20	1	52	2	1	1	-	-	13	1	0
aankopen/opdrachten derden	633	24	665	27	641	25	611	25	25	29	822	35	531	26	27
4 beurzen en stipendia	718	28	588	23	651	25	593	24	25	4	24	1	0	0	0
5 beroepskostenvergoedingen	-	-	-	-	-	-	-	-	0	10	-	-	2	0	0
6 promotie-activiteiten	55	2	21	1	37	1	12	0	1	1	15	1	1	0	2
manifestaties en tentoonstellingen	-	-	22	1	-	-	-	-	0	5	197	8	148	7	11
kunstbeurzen	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
publicaties en tijdschriften	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	1
project- en presentatiesubsidies	71	3	93	4	13	0	-	-	1	5	8	0	43	2	10
hang- en stagelden	-	-	-	-	20	1	13	1	0	1	-	-	7	0	0
documentatiesubsidies	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	1	0	0
promotie-activiteiten	126	5	136	5	70	3	25	1	4	15	220	9	200	10	24
7 kunstuitleencentra	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	2
CBK	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	1
documentatiecentra	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
musea en tentoonstellingsruimten	-	-	5	0	-	-	-	-	0	1	-	-	25	1	3
tentoonstellingsdiensten	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
ateliers en werkplaatsen	-	-	44	2	44	2	44	2	1	2	52	2	83	4	3
galeries	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
exploitatie	44	2	49	2	44	2	44	2	2	4	52	2	108	5	9
8 overhead	123	5	29	1	116	5	172	7	4	5	201	9	114	5	5
totaal	2.584	100	2.507	100	2.555	100	2.494	100	100	100	2.343	100	2.073	100	100
rijksbijdrage	2.604		2.601		2.598		2.596				2.597		2.599		

88-91: gemiddelde besteding in de periode 1988-1991, gewogen naar de rijksbijdragen

12p: gemiddelde besteding van alle provincies, gewogen naar de rijksbijdragen

In 1988 waren de onderdelen 6 en 7 nog niet volledig uitgesplitst. Daarom zijn daar alleen de gemiddelden van de subtotalen berekend over 1988-1991; de gemiddelden per regel zijn berekend over 1989-1991.

Overzicht beleidsinstrumenten

Ad 1. Kunstuitleen

De provincie Noord-Holland besteed in 1993 meer aan de kunstuitleen dan in de periode 1988-1991. In 1988 is 35% van het budget aan de kunstuitleen uitgegeven, in 1993 is dat 54%. In de periode 1988-1991 liggen de uitgaven van de provincie met 38% van het budget al ruim boven het landelijk gemiddelde, dat 28% bedraagt. In 1993 is het verschil tussen de gemiddelde uitgaven van de provincie en het landelijk gemiddelde nog groter: landelijk gezien wordt 29% van de totale uitgaven aan de kunstuitleen besteed.

De provincie verleent de subsidie ten behoeve van de collectie-vorming van de tien zelfstandige kunstuitlenen. De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de exploitatie-en personeelskosten. De subsidie aan een kunstuitleen is gebaseerd op een basisbedrag van f20.000 aangevuld met een bedrag dat gekoppeld is aan de ontvangen netto-abonnementsgelden. De kunstuitleencentra zijn gevestigd in Alkmaar, Amstelveen, Bergen, Beverwijk, Haarlem, Den Helder, Hilversum, Hoorn, Purmerend en Zaanstad.

Ad 2. Aankopen en opdrachten provincie

Tot en met 1992 heeft de provincie weinig werk voor de eigen collectie aangekocht. Meer dan 2% van het budget is niet besteed aan dit beleidsinstrument. De provincies gezamenlijk geven gemiddeld in deze periode 5% aan dit beleidsinstrument uit. In 1993 is door de provincie niets aangekocht. De provincie heeft geen eigen opdrachten verstrekt.

Ad 3. Aankopen en opdrachten van derden

Aan aankopen en opdrachten van derden is elk jaar minimaal een kwart van het budget besteed. Het landelijk gemiddelde ligt in de periode 1988-1991 op 29% van de uitgaven. Het merendeel van het budget wordt tot en met 1993 besteed aan aankopen en opdrachten van gemeenten. Instellingen en bedrijven doen voor hun aankopen en opdrachten maar in zeer geringe mate een beroep op het budget. In 1993 zijn de uitgaven met 26% van het budget net iets lager dan het landelijk gemiddelde, dat 27% van de totale uitgaven bedraagt.

Elk jaar hebben ongeveer 28 gemeenten een beroep gedaan op de provincie voor een subsidie in de aankoop van een werk of het verstrekken van een opdracht. Onder ander de volgende gemeenten hebben een bijdrage gekregen: Uithoorn, Wester-Koggenland, Zeevang, Laren, Zaanstad, Haarlem, Harenkarspel, Hoorn, Aalsmeer, Langedijk en Alkmaar

Door instellingen is 15 keer een beroep op de provincie gedaan voor een subsidie. Hieronder bevinden zich De Haarlemmerhoutschool in Haarlem, Stichting Vrienden van het Grafisch Atelier en Alkmaar, Stichting Eigen Woningbezit in Castricum, Woningbouwvereniging Rochdale in Alkmaar, en de NV PWN Noord-Holland in Huizen.

Ook bedrijven hebben in de afgelopen jaren deze subsidiemogelijkheid gebruikt. Onder de bedrijven die werk hebben gekocht of een opdracht hebben geplaatst bevinden zich onder andere Lumiance BV in Haarlem, Kabeltelevisie Den Helder BV, Drukkerij Mercurius in Wormerveer.

Ad 4. Beurzen en stipendia

De provincie Noord-Holland verstrekt van 1988 tot en met 1992 beurzen en stipendia. Van 1988 tot en met 1991 is hier gemiddeld een kwart van het budget aan besteed. De provincie Noord-Holland is de enige provincie die zoveel uitgeeft aan beurzen en stipendia. In 1993 heeft de provincie geen beurzen en stipendia meer verstrekt.

Ad 5. Beroepskostenvergoedingen

De provincie Noord-Holland heeft geen beroepskostenvergoedingen verstrekt.

Ad 6. Promotie-activiteiten

Het budget voor promotie-activiteiten varieert tussen 1988 en 1993 van 1% van het budget tot 10%. Die stijging blijft achter bij de toename van het budget van de overige provincies voor dit beleidsonderdeel. In de periode 1988-1991 geeft de provincie Noord-Holland met 4% van het budget gemiddeld het minste van alle provincies uit aan dit beleidsinstrument. Het landelijk gemiddelde bedraagt dan 15%. In 1993 liggen landelijk gezien de gemiddelde uitgaven nog hoger: 24%. De provincie Noord-Holland besteedt in dat jaar maar 10% van het budget aan dit beleidsinstrument.

Het grootste deel van het budget is aan manifestaties en tentoonstellingen en project- en presentatiesubsidies uitgegeven.

Ad 7. Exploitatiesubsidies

De provincie Noord-Holland verstrekt beduidend minder exploitatiesubsidies dan de overige provincies. Vanaf 1988 tot 1992 is alleen een exploitatiesubsidie verstrekt aan een grafisch atelier. In 1993 is ook een subsidie verleend ten behoeve van een tentoonstellingsruimte, het CBK en de kunsttieleen. Zowel in de periode 1988-1991, als in 1993 liggen de gemiddelde uitgaven van de provincie onder het landelijk gemiddelde.

tabel 1.21: besteding provincie Noord-Holland in 1993 verdeeld naar provincie en convenantgemeenten

bedragen x f 1000	prov	%	gem	%	totaal	%
1 aankopen	169	10	19	6	188	9
huurvergoedingen	931	53	-	-	931	45
kunstuitleen	1.100	63	19	6	1.119	54
2 eigen aankopen	-	-	-	-	-	-
eigen opdrachten	-	-	-	-	-	-
aankopen/opdrachten provincie	-	-	-	-	-	-
3 aankopen gemeenten (-musea)	169	10	31	10	199	10
aankopen instellingen	9	0	-	-	9	0
aankopen bedrijven	5	0	-	-	5	0
aankopen particulieren	-	-	-	-	-	-
opdrachten gemeenten	188	11	96	32	284	14
opdrachten instellingen	20	1	-	-	20	1
opdrachten bedrijven	13	1	-	-	13	1
aankopen/opdrachten derden	404	23	127	42	531	26
4 beurzen en stipendia	-	-	-	-	-	-
5 beroepskostenvergoedingen	-	-	2	1	2	0
6 promotie-activiteiten	1	0	-	-	1	0
manifestaties en tentoonstellingen	95	5	34	11	148	7
kunstbeurzen	-	-	-	-	-	-
publicaties en tijdschriften	-	-	-	-	-	-
project- en presentatiesubsidies	26	1	17	6	43	2
hang- en stagelden	-	-	7	2	7	0
documentatiesubsidies	-	-	1	0	1	0
promotie-activiteiten	122	7	58	19	200	10
7 kunstuitleencentra	-	-	-	-	-	-
CBK	-	-	-	-	-	-
documentatiecentra	-	-	-	-	-	-
musea en tentoonstellingsruimten	-	-	25	8	25	1
tentoonstellingsdiensten	-	-	-	-	-	-
ateliers en werkplaatsen	40	2	43	14	83	4
galeries	-	-	-	-	-	-
exploitatie	40	2	68	22	108	5
8 overhead	83	5	31	10	114	5
totaal	1.749	100	304	100	2.073	100
rijksbijdrage					2.599	

Convenantgemeenten

In Noord-Holland zijn de volgende convenantgemeenten: Haarlem, Zaanstad, Alkmaar, Haarlemmermeer, Hilversum, Amstelveen. Haarlem ontvangt f149.269, Zaanstad ontvangt f130.007, Amstelveen ontvangt f69.982, Alkmaar ontvangt f89.649, Haarlemmermeer ontvangt f95.782 en Hilversum ontvangt f84.608.

De uitgaven van de convenantgemeenten komen voornamelijk ten goede aan opdrachten en aankopen: meer dan 40% van het budget is daaraan besteed. Daarnaast is zowel aan promotie-activiteiten als exploitatiesubsidies ongeveer een vijfde van het budget besteed. Bij de promotie-activiteiten is het budget voornamelijk besteed aan manifestaties en tentoonstellingen en project- en presentatiesubsidies. De exploitatiesubsidies komen ten goede aan musea en tentoonstellingsruimten en ateliers en werkplaatsen. De uitgaven aan ateliers en werkplaatsen zijn in vergelijking met de andere convenantgemeenten opvallend hoog: namelijk 14% van het budget.

Conclusie

Het beleid van de provincie Noord-Holland kenmerkt door zeer hoge uitgaven aan de kunstuitlen en de hoge uitgaven in 1988-1991 aan beurzen en stipendia. Daarnaast is het opvallend dat weinig aan promotie-activiteiten en exploitatiesubsidies is besteed.

1.9 Provincie Zuid-Holland

Inleiding

In de nota Beeldende kunstbeleid van de provincie Zuid-Holland 1993-1996 worden drie centrale punten van het beleid genoemd:

- a. kunstuitlenen
- b. middelgrote gemeenten
- c. activiteiten.

Als randvoorwaarden voor het kunstbeleid geldt eveneens de doelstelling van het project Culturele Vernieuwing. Daarbij wordt getracht zoveel mogelijk mensen deel te laten nemen aan kunstzinnige activiteiten en het bevorderen van het Zuid-Hollands leefklimaat, alsmede het zoeken van aansluiting bij de ruimtelijke omgeving (met nadruk op de gebouwde omgeving), recreatie en toerisme (grote, publieksgerichte manifestaties en evenementen). In samenwerking met de convenantgemeenten organiseert de provincie jaarlijks een grote kunstmanifestatie.

tabel 1.22: besteding provincie Zuid-Holland per jaar

	1988		1989		1990		1991		88-91		1992		1993		
	%		%		%		%		12p		%		12p		
bedragen x f 1000															
1 aankopen	735	24	745	21	811	23	608	18	22	14	620	18	758	22	14
huurvergoedingen	291	10	332	9	305	9	440	13	10	15	423	12	415	12	15
kunstuitleen	1.026	34	1.077	30	1.116	32	1.048	31	32	28	1.043	31	1.172	34	29
2 eigen aankopen	-	-	-	-	5	0	20	1	0	2	32	1	58	2	2
eigen opdrachten	-	-	-	-	10	0	-	-	0	2	27	1	10	0	3
aankopen/opdrachten provincie	-	-	-	-	15	0	20	1	0	5	59	2	67	2	5
3 aankopen gemeenten (-musea)	290	10	322	9	152	4	221	7	7	12	75	2	111	3	10
aankopen instellingen	-	-	-	-	14	0	9	0	0	1	-	-	39	1	1
aankopen bedrijven	-	-	-	-	23	1	38	1	0	0	23	1	5	0	0
aankopen particulieren	-	-	47	1	-	-	4	0	0	2	17	0	5	0	2
opdrachten gemeenten	356	12	302	9	513	15	250	7	11	11	560	16	496	15	12
opdrachten instellingen	178	6	115	3	36	1	73	2	3	3	155	5	156	5	2
opdrachten bedrijven	-	-	-	-	29	1	62	2	1	1	41	1	14	0	0
aankopen/opdrachten derden	823	27	786	22	766	22	658	19	23	29	871	26	827	24	27
4 beurzen en stipendia	-	-	2	0	-	-	50	1	0	4	-	-	20	1	0
5 beroepskostenvergoedingen	561	19	851	24	753	22	555	16	20	10	295	9	13	0	0
6 promotie-activiteiten	234	8	10	0	16	0	-	-	0	1	299	9	123	4	2
manifestaties en tentoonstellingen	-	-	330	9	334	10	176	5	6	5	224	7	552	16	11
kunstbeurzen	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
publicaties en tijdschriften	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	1
project- en presentatiesubsidies	146	5	178	5	141	4	452	13	6	5	231	7	308	9	10
hang- en stagelden	-	-	-	-	-	-	-	-	0	1	-	-	-	-	0
documentatiesubsidies	-	-	35	1	47	1	32	1	1	0	22	1	53	2	0
promotie-activiteiten	380	13	552	16	538	15	661	20	16	15	775	23	1.036	30	24
7 kunstuitleencentra	-	-	-	-	-	-	86	3	1	0	48	1	110	3	2
CBK	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	1
documentatiecentra	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
musea en tentoonstellingsruimten	-	-	-	-	-	-	-	-	0	1	-	-	-	-	3
tentoonstellingsdiensten	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
ateliers en werkplaatsen	-	-	74	2	7	0	69	2	1	2	60	2	57	2	3
galeries	-	-	15	0	15	0	17	0	0	0	7	0	14	0	0
exploitatie	-	-	89	3	34	1	156	5	2	4	116	3	182	5	9
8 overhead	210	7	195	5	253	7	229	7	7	5	242	7	85	2	5
totaal	3.000	100	3.552	100	3.476	100	3.376	100	100	100	3.401	100	3.403	100	100
rijksbijdrage	3.419		3.429		3.391		3.398				3.401		3.403		

88-91: gemiddelde besteding in de periode 1988-1991, gewogen naar de rijksbijdragen

12p: gemiddelde besteding van alle provincies, gewogen naar de rijksbijdragen

In 1988 waren de onderdelen 6 en 7 nog niet volledig uitgesplitst. Daarom zijn daar alleen de gemiddelden van de subtotalen berekend over 1988-1991; de gemiddelden per regel zijn berekend over 1989-1991.

Overzicht beleidsinstrumenten

Ad 1. Kunstuitleen

Vanaf 1988 is elk jaar een derde van het budget aan de kunstuitleen besteed. Zowel in de perioden 1988 tot en met 1991 als in 1993 liggen de gemiddelde uitgaven van de provincie voor dit beleidsinstrument boven het landelijk gemiddelde. Er zijn vestigingen van de kunstuitleen in Leiden, Alphen aan de Rijn, Zoetermeer, Voorburg, Rijswijk, Delft, Gouda, Vlaardingen, Schiedam, Maassluis, Dordrecht, Papendrecht, Gorinchem en Vianen. Het subsidiebedrag is gebaseerd op f10.000 plus een bedrag gerelateerd aan het aantal inwoners van de vestigingsplaats en het aantal uitgeleende werken op een peildatum. Elke kunstuitleen heeft een adviescommissie voor de aankoop, huur of huurkoop, bestaande uit minimaal een beeldend kunstenaar, een deskundige op het terrein van de beeldende kunst, een abonnee en een medewerker van de kunstuitleen.

Ad 2. Aankopen en opdrachten provincie

Vanaf 1990 is aan dit beleidsinstrument, zij het op bescheiden wijze, aandacht besteed. In 1993 is maar 2% van het budget aan een eigen collectie besteed. De provincie schaart zich daarmee onder de groep van provincies die het minst besteden aan een provinciale collectie. Met de aankopen worden in 1990 tot en met 1993 in totaal 30 kunstenaars bereikt.

In 1991 zijn aankopen gedaan ten behoeve van de provinciale collectie. In 1992 zijn opdrachten verstrekt door de Culturele Raad Zuid-Holland en de provincie. In 1993 verstrekt alleen de Culturele Raad een opdracht.

Ad 3. Aankopen en opdrachten van derden

Aan aankopen en opdrachten van derden is vanaf 1988 elk jaar ongeveer een kwart van het budget besteed. De uitgaven van de provincie liggen zowel in de periode 1988-1991 als in 1993 onder het landelijk gemiddelde. Het grootste deel van het budget is besteed aan de opdrachten van gemeenten.

Onder andere de volgende gemeenten hebben opdrachten verstrekt of werken aangekocht: Voorschoten, Maassluis, Alphen aan den Rijn, Giessenlanden, Leerdam, Voorburg, Krimpen aan den IJssel, Alkemade, Gorinchem, Capelle aan de IJssel, Wateringen, Leerdam, Oud Beyerland, Waddinxveen, Albranswaard, Boskoop en Zwijndrecht. In totaal is vanaf 1988 60 keer een subsidie verstrekt aan een gemeente.

Onder andere de volgende instellingen hebben werken aangekocht of opdrachten verstrekt: Culturele Raad Hazerswoude, Volkshogeschool Olaertsduyn te Rockanje, Culturele Raad te Wateringen, Ministerie L.N.V./Directie LNO te Voorburg, Werkvoorziening 't Spectrum te Voorhout, Culturele Raad Zuid-Holland, Museum Swaensteyn, St. Internationaal Homomonument en St. Filmfestival Rotterdam. In totaal zijn de afgelopen jaren 26 subsidies verstrekt aan instellingen.

Als voorbeelden van bedrijven die kunstwerken hebben gekocht of opdrachten verstrekt kunnen worden genoemd: Luiten Interieur Ontwerp te Wateringen, Coöperatieve Rabobank te Numansdorp, Brouwer BV te Leerdam, Advocatenkantoor Den Hollander Middelharnis, Osram Nederland BV, Firma Kunst te Huis ter Heide, Hoek Installaties BV te Zoetermeer en het Kantorenhuis NV te Amstelveen.

In totaal hebben 23 bedrijven een subsidie gekregen.

Ad 4. Beurzen en stipendia

De provincie Zuid-Holland heeft zowel in 1991 als in 1993 1% van het budget besteed aan beurzen en stipendia. Gemiddeld werd er in 1988-1991 door alle provincies 4% aan dit beleidsinstrument besteed.

Ad 5. Beroepskostenvergoedingen

De beroepskostenvergoedingen zijn tot 1992 steeds redelijk hoog geweest: 19% van het budget in 1988, 25% in 1989 en in 1990 weer wat minder, namelijk 22%. In 1991 dalen de uitgaven aan dit beleidsinstrument tot 16% van het budget. In de periode 1988-1991 liggen de uitgaven van de provincie voor dit beleidsinstrument boven het landelijk gemiddelde dat dan 10% bedraagt.

In 1992 zijn voor het laatst door de provincie beroepskostenvergoedingen verstrekt, namelijk 9% van de totale uitgaven.

Ad 6. Promotie-activiteiten

Ook in Zuid-Holland zijn de promotie-activiteiten in de loop der jaren steeds een belangrijker onderdeel van het beleid geworden. Geeft de provincie in 1988 nog maar 13% van het totale budget aan dit beleidsonderdeel uit, in de jaren daarna stijgt dat aandeel tot 30% van het budget. De extra uitgaven vanaf 1992 komen ten goede aan de manifestaties en de tentoonstellingen en de project- en presentatiesubsidies. De uitgaven van de provincie liggen in de periode 1988-1991 iets boven het landelijk gemiddelde. In 1993 zijn de uitgaven van de provincie met 30% ruim hoger dan het landelijk gemiddelde.

Ad 7. Exploitatiesubsidies

In 1989 verstrekt de provincie Zuid-Holland voor het eerst een exploitatiesubsidie voor ateliers en werkplaatsen. Vanaf 1991 worden ook exploitatiesubsidies verstrekt aan de kunstuitleen. In 1993 wordt 5% van het budget aan dit beleidsinstrument uitgegeven. In 1992 is dat 3%. De gemiddelde uitgaven in 1993 van de provincie Zuid-Holland liggen onder het landelijk gemiddelde dat 9% bedraagt.

tabel 1.23: besteding provincie Zuid-Holland in 1993 verdeeld naar provincie en convenantgemeenten

bedragen x f 1000		prov	%	gem	%	totaal	%
1	aankopen	616	27	142	12	758	22
	huurvergoedingen	410	18	4	0	415	12
	kunstuitleen	1.026	45	146	13	1.172	34
2	eigen aankopen	58	3	-		58	2
	eigen opdrachten	10	0	-		10	0
	aankopen/opdrachten provincie	67	3	-		67	2
3	aankopen gemeenten (-musea)	34	2	76	7	111	3
	aankopen instellingen	39	2	-		39	1
	aankopen bedrijven	5	0	-		5	0
	aankopen particulieren	-		5	0	5	0
	opdrachten gemeenten	310	14	186	16	496	15
	opdrachten instellingen	127	6	30	3	156	5
	opdrachten bedrijven	8	0	6	1	14	0
	aankopen/opdrachten derden	523	23	304	27	827	24
4	beurzen en stipendia	20	1	-		20	1
5	beroepskostenvergoedingen	-		13	1	13	0
6	promotie-activiteiten	60	3	63	6	123	4
	manifestaties en tentoonstellingen	443	20	109	10	552	16
	kunstbeurzen	-		-		-	
	publicaties en tijdschriften	-		-		-	
	project- en presentatiesubsidies	76	3	232	20	308	9
	hang- en stagelden	-		-		-	
	documentatiesubsidies	23	1	30	3	53	2
	promotie-activiteiten	603	27	433	38	1.036	30
7	kunstuitleencentra	-		110	10	110	3
	CBK	-		-		-	
	documentatiecentra	-		-		-	
	musea en tentoonstellingsruimten	-		-		-	
	tentoonstellingsdiensten	-		-		-	
	ateliers en werkplaatsen	-		57	5	57	2
	galeries	-		14	1	14	0
	exploitatie	-		182	16	182	5
8	overhead	24	1	61	5	85	2
	totaal	2.262	100	1.140	100	3.403	100
	rijksbijdrage					3.403	

Convenantgemeenten

Zuid-Holland heeft de volgende gemeenten de convenantgemeenten: Dordrecht, Delft, Schiedam, Spijkenisse, Zoetermeer, Vlaardingen, Leiden en Gouda. De gemeente Dordrecht krijgt f194.706 aan convenantgeld uitgekeerd, Delft krijgt f157.449, Schiedam krijgt f134.343, Spijkenisse krijgt f68.964, Zoetermeer krijgt f96.292, Vlaardingen krijgt f86.091 uitgekeerd, Leiden krijgt f231.030 uitgekeerd en Gouda krijgt f122.993 aan convenantgeld uitgekeerd. In Zuid-Holland ontvangt ook Alphen aan de Rijn een bijdrage van f 61.132. De convenantbijdragen maken voor 34% deel uit van de provinciale middelen. Opvallend is dat door de convenantgemeenten aan alle beleidsinstrumenten aandacht wordt besteed. Het grootste deel van de convenantbijdragen, namelijk 38%, wordt besteed aan promotie-activiteiten. Daarbij zijn de project- en presentatiesubsidies het belangrijkste. Daarnaast wordt 27% besteed aan opdrachten. Het minste wordt besteed aan aankopen en huurvergoedingen voor de kunstuitleen en een exploitatiesubsidie voor de kunstuitleen.

Conclusie

Het beleid van de provincie Zuid-Holland kenmerkt zich door de hoge uitgaven in zowel de periode 1988-1991 als in 1993 aan de kunstuitleen. Tot 1991 zijn de uitgaven van de provincie voor beroepskostenvergoedingen hoog. Aan eigen aankopen en opdrachten daarentegen is elk jaar weinig besteed. In 1993 geeft de provincie meer dan het landelijk gemiddelde uit aan promotie-activiteiten.

1.10 Provincie Zeeland

Inleiding

In de nota 'Met Cultuur in Zee; reprise' geeft de provincie aan welke rol zij voor zich ziet weggelegd met betrekking tot cultuur. De provincie streeft enerzijds de zorg voor het behoud van het cultureel erfgoed na en anderzijds tracht zij dusdanige omstandigheden te scheppen dat kunst en cultuur een kans krijgen zich te ontwikkelen. Voor de provincie Zeeland vertegenwoordigt kunst en cultuur geen direct economisch of financieel belang. Aan het provinciaal cultuurbeleid ligt een driedelige doelstelling ten grondslag: de zorg voor het behoud, oog voor vernieuwing en aandacht voor spreiding.

De provincie werkt al geruime tijd samen met de Belgische grensprovincies Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen. Deze samenwerking wordt in de toekomst voortgezet.

tabel 1.24: besteding provincie Zeeland per jaar

bedragen x f 1000	1988		1989		1990		1991		88-91 12p		1992		1993 12p		
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%		
1 aankopen	154	19	33	6	42	7	-	-	8	14	-	-	178	32	14
huurvergoedingen	141	17	181	32	219	37	200	36	31	15	214	39	33	6	15
kustuitleen	294	36	214	37	261	44	200	36	38	28	214	39	211	38	29
2 eigen aankopen	141	17	116	20	39	7	78	14	15	2	110	20	107	19	2
eigen opdrachten	-	-	-	-	-	-	-	-	0	2	-	-	-	-	3
aankopen/opdrachten provincie	141	17	116	20	39	7	78	14	15	5	110	20	107	19	5
3 aankopen gemeenten (-musca)	45	5	46	8	58	10	15	3	7	12	57	11	23	4	10
aankopen instellingen	-	-	-	-	-	-	-	-	0	1	1	0	21	4	1
aankopen bedrijven	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
aankopen particulieren	70	8	68	12	89	15	153	28	16	2	-	-	-	-	2
opdrachten gemeenten	25	3	25	4	25	4	29	5	4	11	42	8	43	8	12
opdrachten instellingen	10	1	30	5	58	10	10	2	5	3	-	-	15	3	2
opdrachten bedrijven	-	-	18	3	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	0
aankopen/opdrachten derden	150	18	186	33	230	39	207	38	32	29	100	19	102	18	27
4 beurzen en stipendia	-	-	-	-	-	-	-	-	0	4	-	-	-	-	0
5 beroepskostenvergoedingen	-	-	-	-	-	-	-	-	0	10	-	-	-	-	0
6 promotie-activiteiten	132	16	-	-	5	1	-	-	0	1	-	-	-	-	2
manifestaties en tentoonstellingen	-	-	-	-	-	-	-	-	0	5	37	7	41	7	11
kunstbeurzen	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
publicaties en tijdschriften	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	1
project- en presentatiesubsidies	-	-	25	4	20	3	25	5	3	5	57	10	61	11	10
hang- en stagelden	-	-	-	-	-	-	-	-	0	1	-	-	-	-	0
documentatiesubsidies	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
promotie-activiteiten	132	16	25	4	25	4	25	5	7	15	94	17	102	18	24
7 kunstuitleencentra	-	-	17	3	20	3	17	3	2	0	15	3	15	3	2
CBK	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	1
documentatiecentra	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
musea en tentoonstellingsruimten	-	-	-	-	-	-	-	-	0	1	-	-	-	-	3
tentoonstellingsdiensten	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
ateliers en werkplaatsen	-	-	-	-	-	-	-	-	0	2	-	-	-	-	3
galeries	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
exploitatie	103	12	17	3	20	3	17	3	6	4	15	3	15	3	9
8 overhead	4	1	13	2	13	2	23	4	2	5	8	2	19	3	5
totaal	824	100	571	100	589	100	550	100	100	100	541	100	556	100	100
rijksbijdrage	560		557		553		550				548		546		

88-91: gemiddelde besteding in de periode 1988-1991, gewogen naar de rijksbijdragen

12p: gemiddelde besteding van alle provincies, gewogen naar de rijksbijdragen

In 1988 waren de onderdelen 6 en 7 nog niet volledig uitgesplitst. Daarom zijn daar alleen de gemiddelden van de subtotalen berekend over 1988-1991; de gemiddelden per regel zijn berekend over 1989-1991.

Overzicht beleidsinstrumenten

Ad 1. Kunstuitleen

Zeeland besteedt een relatief groot deel van de rijksbijdrage aan de kunstuitleen. Van 1988 tot en met 1993 wordt meer dan een derde van de rijksbijdrage aan de kunstuitleen besteed. In beide perioden liggen de gemiddelde uitgaven van de provincie 10% boven het landelijk gemiddelde.

Ten aanzien van de keuze van kunstenaars voor aankopen en huurvergoedingen wordt geen protectionistisch beleid gevoerd. De Stichting Kunstuitleen Zeeland is het overkoepelend orgaan voor de kunstuitleencentra in Zeeland. De Stichting verzorgt centraal de aankoop- en inhuur van werken voor de kunstuitleencentra die zich in Vlissingen en Middelburg bevinden.

Ad 2. Aankopen en opdrachten provincie

Alhoewel de uitgaven aan eigen aankopen en opdrachten tussen 1988 en 1991 jaarlijks verschillen besteedt de provincie Zeeland altijd veel aandacht aan de uitbreiding van de provinciale collectie. Gemiddeld geeft de provincie in de periode 1988-1991 15% van de middelen aan dit beleidsinstrument uit. Landelijk gezien ligt dat percentage slechts op 5%. In 1993 is zelfs 19% van het budget hieraan uitgegeven.

Met ingang van 1992 is de zorg voor het beheer en de uitbreiding van de kunstcollectie van de provincie Zeeland overgedragen aan het Zeeuws Museum in Middelburg. De collectie richt zich speciaal op werk van Zeeuwse kunstenaars: de provincie heeft de afgelopen jaren van 78 verschillende kunstenaars werk aangekocht. De provincie heeft geen opdrachten verstrekt.

Ad 3. Aankopen en opdrachten derden

De gemiddelde uitgaven voor aankopen en opdrachten van derden van 1988 tot en met 1991 liggen in Zeeland met 32% van het budget iets boven op het landelijk gemiddelde dat 29% van de uitgaven bedroeg.

Het grootste deel van het budget wordt van 1988 tot en met 1991 besteed aan subsidies voor de aankopen van particulieren. Vanaf 1992 vervalt deze subsidie mogelijkheid en wordt het meeste besteed aan de aankopen en opdrachten gemeenten.

Met ingang van 1992 kunnen de gemeenten Middelburg en Vlissingen geen beroep meer doen op deze regeling aangezien zij rechtstreeks geld ontvingen op basis van het IPO-VNG convenant.

De volgende gemeenten hebben kunstwerken gekocht: Middelburg, Borsele, Terneuzen, Axel, Tholen. Middelburg en Borsele vallen op doordat zij meerdere jaren achter elkaar meer aankopen dan de overige gemeenten. Gemeenten als Goes, Tholen, Kapelle, Vlissingen, Axel, Borsele en Hulst hebben de laatste jaren opdrachten verstrekt.

Onder de instellingen die opdrachten verstrekken bevinden zich Stichting Sticor, de Christelijk Gereformeerde Kerk in Goes, Boekhandel en Uitgeverij De Koperen Tuin in Goes, Architectenbureau Wisse, Tuinhof en Slerm in Vlissingen, Provincie Zeeland, Stichting Monumenten Walcheren 40-45 in Westkapelle, Culturele Raad Vlissingen in Vlissingen, Stichting Beter Wonen in Sint Maartensdijk en de Stichting Trechter 5 te 's-Heer Hendrikskinderen.

Ad 4. Beurzen en stipendia

Aan beurzen en stipendia heeft Zeeland geen middelen besteed.

Ad 5. Beroepskostenvergoedingen

De provincie Zeeland heeft geen beroepskostenvergoedingen verstrekt.

Ad 6. Promotie-activiteiten

Behalve in 1988 toen de provincie bijna een zesde van het budget (16%) aan promotie-activiteiten besteedt, geeft zij in 1989, 1990 en 1991 hieraan niet meer dan 5% van het budget uit. De gemiddelde uitgaven in de periode 1988-1991 zijn met 7% van het gehele budget laag te noemen.

In 1993 stijgen de uitgaven voor dit beleidsinstrument tot 18% van het budget. Ook daarmee blijven de uitgaven van de provincie onder het landelijk gemiddelde dat 24% van de totale uitgaven bedraagt.

Ad 7. Exploitatiesubsidies

In 1988 en 1989 wordt nog een exploitatiesubsidie aan het CBK verstrekt. In de daaropvolgende jaren ontvangt alleen de kunstiteen een geringe subsidie. De gemiddelde uitgaven liggen in 1988-1991 met 6% boven het landelijk gemiddelde. In 1993 bedragen de gemiddelde uitgaven voor exploitatiesubsidies in Zeeland de helft van het landelijk gemiddelde.

tabel 1.25: besteding provincie Zeeland in 1993 verdeeld naar provincie en convenantgemeenten

bedragen x f 1000		prov	%	gem	%	totaal	%
1	aankopen	173	41	5	4	178	32
	huurvergoedingen	33	8	-	-	33	6
	kunstuitleen	207	49	5	4	211	38
2	eigen aankopen	107	25	-	-	107	19
	eigen opdrachten	-	-	-	-	-	-
	aankopen/opdrachten provincie	107	25	-	-	107	19
3	aankopen gemeenten (-musea)	-	-	23	18	23	4
	aankopen instellingen	-	-	21	16	21	4
	aankopen bedrijven	-	-	-	-	-	-
	aankopen particulieren	-	-	-	-	-	-
	opdrachten gemeenten	30	7	13	10	43	8
	opdrachten instellingen	15	4	-	-	15	3
	opdrachten bedrijven	-	-	-	-	-	-
	aankopen/opdrachten derden	45	11	57	44	102	18
4	beurzen en stipendia	-	-	-	-	-	-
5	beroepskostenvergoedingen	-	-	-	-	-	-
6	promotie-activiteiten	-	-	-	-	-	-
	manifestaties en tentoonstellingen	-	-	41	32	41	7
	kunstbeurzen	-	-	-	-	-	-
	publicaties en tijdschriften	-	-	-	-	-	-
	project- en presentatiesubsidies	40	9	21	16	61	11
	hang- en stagelden	-	-	-	-	-	-
	documentatiesubsidies	-	-	-	-	-	-
	promotie-activiteiten	40	9	62	47	102	18
7	kunstuitleencentra	15	4	-	-	15	3
	CBK	-	-	-	-	-	-
	documentatiecentra	-	-	-	-	-	-
	musea en tentoonstellingsruimten	-	-	-	-	-	-
	tentoonstellingsdiensten	-	-	-	-	-	-
	ateliers en werkplaatsen	-	-	-	-	-	-
	galeries	-	-	-	-	-	-
	exploitatie	15	4	-	-	15	3
8	overhead	12	3	7	5	19	3
	totaal	425	100	131	100	556	100
	rijksbijdrage					546	

Convenantgemeenten

In de provincie Zeeland zijn twee convenantgemeenten, de gemeente Middelburg en de gemeente Vlissingen. Middelburg krijgt f71.000 aan convenantgeld uitgekeerd en de gemeente Vlissingen krijgt f60.000. De provincie sluit via de convenanten 23% van het provinciale budget door naar de convenantgemeenten.

Middelburg en Vlissingen besteden de bijdrage voor 28% aan aankopen en opdrachten en voor 32% aan manifestaties en tentoonstellingen. Middelburg en Vlissingen zijn één van de convenantgemeenten met de hoogste uitgaven aan project- en presentatiesubsidies. Opvallend hoog zijn ook de subsidies die de gemeenten verstrekken voor de aankopen van instellingen.

Conclusie

Het beleid van de provincie Zeeland kenmerkt zich door de hoge uitgaven aan de kunstuitleen, en de eigen aankopen en opdrachten. Weinig middelen besteedt de provincie aan promotie-activiteiten.

1.11 Provincie Noord-Brabant

Inleiding

De provincie Noord-Brabant schrijft in 'Notitie Beeldende Kunst' dat de doelstelling van het beeldende kunstbeleid de bevordering van kwaliteit, diversiteit en van spreiding van kunst is. Beide doelstellingen worden gezien als uiterst belangrijke opgaven voor het beeldende kunstbeleid voor de komende jaren.

Naast het bieden van ondersteuning aan de kleinere gemeenten wil de provincie ook dat het provinciale beeldende kunstbeleid goed wordt afgestemd op de initiatieven van de grote gemeenten en de stimulans die daarvan uit kan gaan naar de kleine gemeenten. Om dat te bereiken is het Brabants Overleg Beeldende Kunst ingesteld. Dat samenwerkingsverband bestaat uit een permanent overleg, waaraan de provincie en de gemeenten Breda, Eindhoven, Helmond, 's-Hertogenbosch en Tilburg deelnemen. Naast het samen opstellen van beleidsintenties aan de hand van convenanten, wordt in het samenwerkingsverband de verdeling van taken besproken en het beleid geëvalueerd.

tabel 1.26: besteding provincie Noord-Brabant per jaar

bedragen x f 1000	1988		1989		1990		1991		88-91		1992		1993		
	%	%	%	%	%	%	%	%	12p %	12p %	%	%	%	%	
1 aankopen	617	18	624	18	521	15	469	14	16	14	430	13	599	18	14
huurvergoedingen	383	11	400	12	541	16	600	17	14	15	548	16	549	16	15
kunstuitleen	1.000	29	1.024	30	1.062	31	1.070	31	30	28	977	29	1.148	34	29
2 eigen aankopen	-	-	-	-	-	-	-	-	0	2	-	-	-	-	2
eigen opdrachten	-	-	-	-	-	-	-	-	0	2	-	-	-	-	3
aankopen/opdrachten provincie	-	-	-	-	-	-	-	-	0	5	-	-	-	-	5
3 aankopen gemeenten (-musea)	913	26	783	23	727	21	664	19	22	12	654	19	350	10	10
aankopen instellingen	7	0	53	2	-	-	14	0	1	1	3	0	30	1	1
aankopen bedrijven	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	5	0	0
aankopen particulieren	11	0	-	-	-	-	-	-	0	2	-	-	30	1	2
opdrachten gemeenten	265	8	354	10	147	4	307	9	8	11	337	10	237	7	12
opdrachten instellingen	133	4	68	2	221	6	89	3	4	3	146	4	88	3	2
opdrachten bedrijven	40	1	10	0	19	1	30	1	1	1	23	1	22	1	0
aankopen/opdrachten derden	1.370	39	1.269	37	1.114	32	1.104	32	35	29	1.164	34	761	22	27
4 beurzen en stipendia	-	-	10	0	9	0	10	0	0	4	6	0	5	0	0
5 beroepskostenvergoedingen	697	20	541	16	581	17	479	14	17	10	100	3	-	-	0
6 promotie-activiteiten	122	3	83	2	-	-	75	2	1	1	42	1	52	2	2
manifestaties en tentoonstellingen	-	-	24	1	159	5	61	2	2	5	82	2	117	3	11
kunstbeurzen	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
publicaties en tijdschriften	-	-	12	0	-	-	10	0	0	0	87	3	111	3	1
project- en presentatiesubsidies	39	1	223	6	152	4	247	7	4	5	531	16	633	19	10
hang- en stagelden	-	-	-	-	-	-	-	-	0	1	-	-	-	-	0
documentatiesubsidies	-	-	43	1	93	3	96	3	2	0	4	0	-	-	0
promotie-activiteiten	161	5	385	11	404	12	489	14	10	15	746	22	913	27	24
7 kunstuitleencentra	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	100	3	116	3	2
CBK	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	1
documentatiecentra	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
musea en tentoonstellingsruimten	-	-	5	0	20	1	58	2	1	1	20	1	78	2	3
tentoonstellingsdiensten	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
ateliers en werkplaatsen	-	-	75	2	80	2	61	2	2	2	111	3	187	6	3
galeries	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
exploitatie	75	2	80	2	100	3	119	3	3	4	231	7	381	11	9
8 overhead	199	6	143	4	184	5	194	6	5	5	191	6	189	6	5
totaal	3.502	100	3.452	100	3.454	100	3.465	100	100	100	3.414	100	3.397	100	100
rijksbijdrage	3.374		3.376		3.379		3.383				3.386		3.386		

88-91: gemiddelde besteding in de periode 1988-1991, gewogen naar de rijksbijdragen

12p: gemiddelde besteding van alle provincies, gewogen naar de rijksbijdragen

In 1988 waren de onderdelen 6 en 7 nog niet volledig uitgesplitst. Daarom zijn daar alleen de gemiddelden van de subtotalen berekend over 1988-1991; de gemiddelden per regel zijn berekend over 1989-1991.

Overzicht beleidsinstrumenten

Ad 1. Kunstuitleen

Aan de kunstuitleen is in Noord-Brabant van 1988 tot en met 1993 relatief een groot deel het budget besteed. Met een gemiddelde uitgave van 30% van het budget in de periode 1988-1991 scoort de provincie boven het landelijk gemiddelde. In 1993 besteedt de provincie zelfs 34% van het budget aan de kunstuitleen.

De provincie subsidieert de volgende uitleenpunten: Bergen op Zoom, Tilburg, Eindhoven, Breda, 's-Hertogenbosch en Helmond. De bijdrage aan de kunstuitleencentra wordt berekend op basis van uitgeleende werken en inwoneraantallen. Daarbij wordt de verhouding 40% : 60% gehanteerd. Er wordt geen protectionistisch beleid gevoerd.

In 1991 hebben ook de kunstuitlenen in Oosterhout, Uden, Oss en Etten-Leur een bijdrage ontvangen en in 1992 kreeg de kunstuitleen Land van Cuijk eveneens een bijdrage.

Ad 2. Aankopen en opdrachten provincie

Noord-Brabant heeft geen eigen aankopen gedaan of opdrachten verstrekt.

Ad 3. Aankopen en opdrachten van derden

Het aandeel dat de aankopen en opdrachten van derden van het budget uitmaakt, is vanaf 1988 steeds kleiner geworden. In 1988 wordt nog 39% van het budget aan dit beleidsinstrument besteed. In de jaren daarna daalt dat aandeel tot 22% in 1993.

In de provincie Noord-Brabant worden, als een van de weinige provincies, door zowel gemeenten, instellingen, bedrijven en particulieren werken aangekocht en opdrachten geplaatst. De nadruk binnen dit beleidsinstrument ligt in 1988 tot en met 1993 op de aankopen van gemeentemusea en de opdrachten van gemeenten.

In de Bijlage I is een overzicht opgenomen van de musea die door de provincie zijn ondersteund in hun aankopen.

Onder ander de volgende gemeenten hebben gekocht of een opdracht geplaatst werken: Lieshout, Best, St. Oedenrode, Uden, Waalwijk, Veldhoven, Roosendaal en Nispen, Rosmalen, Loon op Zand, Oud + Nieuw Gestel, Boxtel, Terhijden, Schaijk, Oeffelt, Waspik, Nistelrode, Berkel-Enschot, Gemert, Etten-Leur en Udenhout. In totaal is door de gemeenten 54 keer een beroep gedaan op de provincie voor een subsidie in de kosten van een opdracht of aankoop van een werk.

Er zijn veel verschillende instellingen die gebruik hebben gemaakt van de subsidiemogelijkheid bij de provincie. Hiertoe behoren onder andere het Gemeenschapscentrum De Baai in Etten-Leur, Stichting Kunstroute Bergen op Zoom, Sint Joseph Ziekenhuis in Veldhoven en de Kiwanis Club in Waalwijk. In totaal zijn door 21 instellingen werken gekocht of opdrachten geplaatst met behulp van subsidie van de provincie.

Als voorbeelden van bedrijven die een opdracht hebben geplaatst kunnen worden genoemd: Supermarkt Albert Heijn, Bospaviljoen 'de Rode Lelie', Stork Brabant BV te Boxmeer, Europe Steel Center BV en Boek/Design BV Eijk in Aalburg. In totaal hebben 6 bedrijven een werk gekocht of een opdracht geplaatst.

Ad 4. Beurzen en stipendia

De uitgaven voor beurzen en stipendia zijn in provincie Noord-Brabant nooit hoger dan f10.000.

Ad 5. Beroepskostenvergoedingen

Beroepskostenvergoedingen zijn door de provincie wel verstrekt. In 1988 wordt er bijna zeven ton aan beroepskostenvergoedingen verstrekt. Gemiddeld is in de periode 1988 tot en met 1992 jaarlijks rond de vijf ton hieraan uitgegeven. Daarmee behoort de provincie tot één van de zes provincies die van 1988 tot en met 1992 beroepskostenvergoedingen hebben verstrekt. De gemiddelde uitgaven voor de beroepskostenvergoedingen liggen met 16% boven het landelijk gemiddelde. In 1993 verstrekt de provincie geen beroepskostenvergoedingen meer.

Ad 6. Promotie-activiteiten

De uitgaven voor promotie-activiteiten stijgen in Noord-Brabant net zoals in de overige provincies vanaf 1988 jaarlijks. In Noord-Brabant is sprake van een vervijfvoudiging van het budget 1993 ten opzichte van 1988.

Van 1988 tot 1992 worden alleen uitgaven gedaan aan promotie-activiteiten en project- en presentatie-subsidies. Vanaf 1992 wordt een deel van het budget ook besteed aan manifestaties en tentoonstellingen, tijdschriften en documentatiesubsidies. In 1993 zijn de project- en presentatiesubsidies het belangrijkste onderdeel van dit beleidsinstrument: zij leggen voor 19% beslag op het budget. De totale uitgaven voor dit beleidsonderdeel komen overeen met 27% van het gehele provinciale budget. Daarmee is het aandeel van deze uitgaven in het totale budget vrijwel gelijk aan het gemiddelde van alle provincies.

Ad 7. Exploitatiesubsidies

Evenals bij de promotie-activiteiten het geval is, zien we bij de exploitatiesubsidies eveneens vanaf 1988 een toename van de uitgaven. Wordt in 1991 nog maar 3% van het budget aan dit beleidsonderdeel besteed, in 1992 is dat al 7% en in 1993 zelfs 11%. Noord-Brabant wijkt hiermee niet af van de landelijke trend. Opvallend zijn in Noord-Brabant de uitgaven aan de ateliers en werkplaatsen die in vergelijking met de overige provincies hoog zijn, namelijk 6% van de totale uitgaven.

tabel 1.27: besteding provincie Noord-Brabant in 1993 verdeeld naar provincie en convenantgemeenten

bedragen x f 1000	prov	%	gem	%	totaal	%
1 aankopen	457	19	142	14	599	18
huurvergoedingen	549	23	-	-	549	16
kunstuitleen	1.006	42	142	14	1.148	34
2 eigen aankopen	-	-	-	-	-	-
eigen opdrachten	-	-	-	-	-	-
aankopen/opdrachten provincie	-	-	-	-	-	-
3 aankopen gemeenten (-musea)	300	12	50	5	350	10
aankopen instellingen	30	1	-	-	30	1
aankopen bedrijven	5	0	-	-	5	0
aankopen particulieren	-	-	30	3	30	1
opdrachten gemeenten	215	9	21	2	237	7
opdrachten instellingen	70	3	17	2	88	3
opdrachten bedrijven	14	1	8	1	22	1
aankopen/opdrachten derden	634	26	127	13	761	22
4 beurzen en stipendia	-	-	5	0	5	0
5 beroepskostenvergoedingen	-	-	-	-	-	-
6 promotie-activiteiten	5	0	47	5	52	2
manifestaties en tentoonstellingen	64	3	53	5	117	3
kunstbeurzen	-	-	-	-	-	-
publicaties en tijdschriften	36	1	75	8	111	3
project- en presentatiesubsidies	466	19	167	17	633	19
hang- en stagelden	-	-	-	-	-	-
documentatiesubsidies	-	-	-	-	-	-
promotie-activiteiten	571	24	342	35	913	27
7 kunstuitleencentra	16	1	100	10	116	3
CBK	-	-	-	-	-	-
documentatiecentra	-	-	-	-	-	-
musea en tentoonstellingsruimten	-	-	78	8	78	2
tentoonstellingsdiensten	-	-	-	-	-	-
ateliers en werkplaatsen	-	-	187	19	187	6
galeries	-	-	-	-	-	-
exploitatie	16	1	365	37	381	11
8 overhead	180	7	10	1	189	6
totaal	2.407	100	990	100	3.397	100
rijksbijdrage					3.386	

Convenantgemeenten

In Noord-Brabant zijn de volgende convenantgemeenten: Breda, Eindhoven, Tilburg, 's-Hertogenbosch en Helmond. Eindhoven ontvangt f280.567 aan convenantgeld, Breda f212.900, Tilburg f264.370, 's-Hertogenbosch f181.063 en Helmond ontvangt f68.159. De convenantbedragen leggen voor 29% beslag op de provinciale middelen.

In Brabant besteden de convenantgemeenten hun bijdrage vooral aan de promotie-activiteiten, de exploitatiesubsidies voor de kunsttielecentra en de ateliers en werkplaatsen. De gemeenten besteden erg weinig aan aankopen en opdrachten.

Conclusie

Het beleid van de provincie Noord-Brabant kenmerkt zich door hoge uitgaven aan de kunsttieleen, een zeer brede invulling van het beleidsinstrument aankopen en opdrachten van derden en de hoge uitgaven aan beroepskostenvergoedingen. De provincie Noord-Brabant is een van de weinige provincie die relatief veel besteed aan ateliers en werkplaatsen.

1.12 Provincie Limburg

Inleiding

De provincie Limburg heeft geen nota Beeldende Kunst uitgegeven.

tabel 1.28: besteding provincie Limburg per jaar

bedragen x f 1000	1988		1989		1990		1991		88-91		1992		1993		
	%	%	%	%	%	%	%	%	12p %	12p %	%	%	%	%	
1 aankopen	359	21	567	34	150	8	170	10	18	14	100	6	100	6	14
huurvergoedingen	25	1	258	15	-		-		4	15	-		-		15
kunstuitleen	384	22	825	49	150	8	170	10	22	28	100	6	100	6	29
2 eigen aankopen	-		-		-		-		0	2	-		-		2
eigen opdrachten	-		-		-		-		0	2	-		172	10	3
aankopen/opdrachten provincie	-		-		-		-		0	5	-		172	10	5
3 aankopen gemeenten (-musea)	362	21	235	14	665	36	708	41	28	12	660	39	491	28	10
aankopen instellingen	-		-		-		-		0	1	-		-		1
aankopen bedrijven	-		-		-		-		0	0	-		-		0
aankopen particulieren	-		-		-		-		0	2	-		-		2
opdrachten gemeenten	371	22	300	18	300	16	299	17	18	11	250	15	219	13	12
opdrachten instellingen	-		-		-		-		0	3	-		13	1	2
opdrachten bedrijven	-		-		-		-		0	1	-		-		0
aankopen/opdrachten derden	733	43	535	32	965	53	1.008	58	46	29	1.174	69	724	42	27
4 beurzen en stipendia	-		-		-		-		0	4	-		-		0
5 beroepskostenvergoedingen	-		-		-		-		0	10	-		-		0
6 promotie-activiteiten	173	10	17	1	49	3	6	0	1	1	237	14	10	1	2
manifestaties en tentoonstellingen	-		175	10	262	14	237	14	10	5	-		205	12	11
kunstbeurzen	-		30	2	45	2	45	3	2	0	-		36	2	0
publicaties en tijdschriften	-		-		27	1	30	2	1	0	-		20	1	1
project- en presentatiesubsidies	293	17	27	2	132	7	73	4	3	5	75	4	118	7	10
hang- en stagelden	-		-		-		-		0	1	-		-		0
documentatiesubsidies	-		-		-		-		0	0	-		-		0
promotie-activiteiten	466	27	249	15	516	28	392	23	23	15	312	18	390	23	24
7 kunstuitleencentra	-		-		-		-		0	0	-		-		2
CBK	-		-		-		-		0	0	-		-		1
documentatiecentra	-		-		-		-		0	0	-		-		0
musea en tentoonstellingsruimten	-		52	3	30	2	10	1	1	1	-		179	10	3
tentoonstellingsdiensten	-		-		-		-		0	0	-		-		0
ateliers en werkplaatsen	-		20	1	-		-		0	2	-		-		3
galeries	-		-		-		-		0	0	-		5	0	0
exploitatie	137	8	72	4	30	2	10	1	4	4	-		184	11	9
8 overhead	-		10	1	169	9	148	9	5	5	115	7	160	9	5
totaal	1.721	100	1.690	100	1.830	100	1.728	100	100	100	1.701	100	1.730	100	100
rijksbijdrage	1.721		1.715		1.710		1.706				1.697		1.697		

88-91: gemiddelde besteding in de periode 1988-1991, gewogen naar de rijksbijdragen

12p: gemiddelde besteding van alle provincies, gewogen naar de rijksbijdragen

In 1988 waren de onderdelen 6 en 7 nog niet volledig uitgesplitst. Daarom zijn daar alleen de gemiddelden van de subtotalen berekend over 1988-1991; de gemiddelden per regel zijn berekend over 1989-1991.

Overzicht beleidsinstrumenten

Ad 1. Kunstuitleen

De uitgaven voor de kunstuitleen in Limburg zijn in 1989 opvallend hoog. In dat jaar wordt 49% van het budget hieraan besteed. Ondanks deze hoge uitgaven in 1989 behoorde Limburg in de periode 1988-1991 tot één van de provincies met gemiddeld de minste uitgaven aan de kunstuitleen. De centrale vestiging van de kunstuitleen bevindt zich in het Bonnefantenmuseum in Maastricht. In Heerlen, Sittard, Venlo en Roermond bevinden zich de dependances.

Vanaf 1990 koopt de provincie alleen nog maar werken voor de kunstuitleen, huurvergoedingen worden niet meer verstrekt.

Ad 2. Aankopen en opdrachten provincie

De provincie Limburg verstrekt tot 1992 zelf geen opdrachten en koopt zelf ook niet aan.

In 1993 is 10% van het totale budget aan dit beleidsinstrument besteed. Deze uitgaven betreffen twee opdrachten. Met deze 10% in 1993 voor eigen opdrachten is meer uitgegeven dan het landelijk gemiddelde.

Ad 3. Aankopen en opdrachten van derden

De provincie Limburg heeft binnen het beeldende kunstbeleid altijd een zwaar accent gelegd op de aankopen en opdrachten van derden. In de periode 1988 tot en met 1991 is tussen de 32% en 59% van het budget hieraan besteed. In deze periode is Limburg een van de provincies met relatief de hoogste uitgaven voor dit beleidsinstrument. Ook in 1993 geeft de provincie een groot gedeelte van het budget aan dit beleidsonderdeel uit, namelijk 42% van het budget.

In de bijlage I staat vermeld welke musea door de provincie zijn ondersteund.

In Limburg hebben zowel kleinere gemeenten (Bergen, Horts, Tegelen, Vaals, Meerssen, Wittem, Nuth) een beroep op de provincie voor een financiële bijdrage in opdrachten als grotere gemeenten (Heerlen, Maastricht, Roermond, Venlo).

Ad 4. Beurzen en stipendia

Aan beurzen en stipendia heeft Limburg geen middelen besteed.

Ad 5. Beroepskostenvergoedingen

Beroepskostenvergoedingen zijn door Limburg niet verstrekt.

Ad 6. Promotie-activiteiten

De uitgaven voor promotie-activiteiten schommelen van 1988-1991 rond de 23% van de totale uitgaven. In 1990 wordt hier beduidend meer aan uitgegeven namelijk 28% van het totale budget. Alleen de provincie Drenthe geeft in deze periode méér uit aan dergelijke activiteiten. In 1993 scoort de provincie Limburg met 23% van de uitgaven voor promotie-activiteiten bijna even hoog als het landelijk gemiddelde, dat op 24% ligt.

Binnen dit beleidsonderdeel wordt aandacht besteed aan promotie-activiteiten en project- en presentatie-subsidies. In 1993 wordt het budget voor dit beleidsinstrument anders verdeeld: de promotie-activiteiten vallen weg en de aandacht verschuift (naast de project en presentatiesubsidies) naar manifestaties, tentoonstellingen, kunstbeurzen, publikaties en tijdschriften.

Ad 7. Exploitatiesubsidies

In de periode 1988-1991 is gemiddeld 4% van het budget aan exploitatiesubsidies besteed. In 1993 nemen de uitgaven voor deze post toe tot 11% van het budget. Er worden dan vooral subsidies verstrekt voor musea en tentoonstellingsruimten. De gemiddelde uitgaven voor dit beleidsinstrument liggen in 1993 boven het landelijk gemiddelde.

Vormgeving

De provincie Limburg besteedt in 1993 f63.000 aan vormgeving. Het betreft een aantal promotie-activiteiten waaronder een publikatie en congres van de Jan van Eyck akademie en een tweetal exposities en publikaties die door vormgevers zijn verzorgd. Tevens is aan het gemeentemuseum van Roermond een subsidie verleend ten behoeve van de vormgeving van een folder over het museum.

tabel 1.29: besteding provincie Limburg in 1993 verdeeld naar provincie en convenantgemeenten

bedragen x f 1000	prov	%	gem	%	totaal	%
1 aankopen	100	7	-	-	100	6
huurvergoedingen	-	-	-	-	-	-
kunstuitleen	100	7	-	-	100	6
2 eigen aankopen	-	-	-	-	-	-
eigen opdrachten	172	12	-	-	172	10
aankopen/opdrachten provincie	172	12	-	-	172	10
3 aankopen gemeenten (-musea)	491	34	-	-	491	28
aankopen instellingen	-	-	-	-	-	-
aankopen bedrijven	-	-	-	-	-	-
aankopen particulieren	-	-	-	-	-	-
opdrachten gemeenten	112	8	107	41	219	13
opdrachten instellingen	-	-	13	5	13	1
opdrachten bedrijven	-	-	-	-	-	-
aankopen/opdrachten derden	603	41	121	46	724	42
4 beurzen en stipendia	-	-	-	-	-	-
5 beroepskostenvergoedingen	-	-	-	-	-	-
6 promotie-activiteiten	10	1	-	-	10	1
manifestaties en tentoonstellingen	126	9	80	30	205	12
kunstbeurzen	36	2	-	-	36	2
publicaties en tijdschriften	5	0	15	6	20	1
project- en presentatiesubsidies	110	8	8	3	118	7
hang- en stagelden	-	-	-	-	-	-
documentatiesubsidies	-	-	-	-	-	-
promotie-activiteiten	287	20	103	39	390	23
7 kunstuitleencentra	-	-	-	-	-	-
CBK	-	-	-	-	-	-
documentatiecentra	-	-	-	-	-	-
musea en tentoonstellingsruimten	149	10	30	11	179	10
tentoonstellingsdiensten	-	-	-	-	-	-
ateliers en werkplaatsen	-	-	-	-	-	-
galeries	-	-	5	2	5	0
exploitatie	149	10	35	13	184	11
8 overhead	155	11	5	2	160	9
totaal	1.466	100	264	100	1.730	100
rijksbijdrage					1.697	

Convenantgemeenten

Limburg heeft twee convenantgemeenten: Maastricht en Heerlen. Maastricht ontvangt een bijdrage van f146.260 van de provincie en Heerlen ontvangt f117.558. De convenantbijdrage legt voor 16% beslag op de provinciale middelen.

In Limburg besteden de convenantgemeenten bijna de helft van de bijdrage aan eigen opdrachten en subsidies voor opdrachten van instellingen. Heerlen en Maastricht behoren tot de gemeenten met een van de hoogste uitgaven aan opdrachten. Daarnaast wordt 30% van het budget uitgegeven aan manifestaties en tentoonstellingen.

Conclusie

Het beleid van de provincie Limburg kenmerkt zich door de zeer wisselende uitgaven aan de kunstuit-
leen. Aan eigen aankopen en opdrachten is tot en met 1992 niets besteed.

Grote nadruk legt de provincie op de aankopen en opdrachten van derden. Daarnaast wordt vanaf 1989 ruim een vijfde van het budget aan promotie-activiteiten besteed. De nadruk ligt op de manifestaties en tentoonstellingen en de project en presentatiesubsidies.

DE VIER GROTE GEMEENTEN

2. De uitgaven van de vier grote gemeenten in de perioden 1988-1991 en 1993

In de tabellen 2.1, 2.2 en 2.3 worden de ontwikkelingen in de uitgaven van de vier grote gemeenten beschreven.

Tabel 2.1: Totale bestedingen per instrument vier grote gemeenten 1988-1991 en 1993.

In tabel 2.1. staan de totale bedragen per beleidsinstrument vanaf 1988 tot en met 1993 vermeld met de bijbehorende percentages. Niet elk jaar is precies 15 miljoen door de vier grote gemeenten besteed: in 1988, 1990 en 1991 is iets minder dan 15 miljoen besteed en in 1989, 1992 en 1993 daarentegen weer iets meer.

Uit de tabel blijkt dat het budget in de periode 1988-1991 globaal op de volgende manier kan worden verdeeld: een derde van de totale uitgaven wordt besteed aan de kunstuitleen, een kwart aan promotie-activiteiten en ruim een zesde aan aankopen en opdrachten van de gemeenten en beroepskostenvergoedingen. De rest van het budget wordt besteed aan aankopen en opdrachten van derden, exploitatiesubsidies en overhead. In 1993 dalen de gemiddelde uitgaven voor de kunstuitleen licht. De uitgaven voor promotie-activiteiten nemen toe tot meer dan een derde van het budget en ook de exploitatie-subsidies nemen toe (tot 20%). De beroepskostenvergoedingen vervallen in zijn geheel.

Tabel 2.2: Gemiddelde bestedingen per gemeente 1988-1991.

In tabel 2.2 wordt per gemeente aangegeven welk percentage van het budget over de periode 1988-1991 aan welk beleidsinstrument wordt besteed.

Het eerste wat aan de tabel 2.2 opvalt is dat de gemeenten in de keuze van de beleidsinstrumenten sterk van elkaar afwijken. De uitgaven aan de kunstuitleen variëren van 21% van het budget in Rotterdam en Utrecht tot 39% in Den Haag. Bij de aankopen en opdrachten van de gemeente zijn de verschillen nog groter. Den Haag besteed relatief weinig aan dit beleidsinstrument (8%) terwijl Amsterdam iets meer dan een vijfde van het budget hieraan besteed. Verder valt op dat alleen Den Haag en Utrecht een deel van het budget beschikbaar stellen voor aankopen en opdrachten van particulieren en instellingen. Ook bij de beroepskostenvergoedingen zien we grote verschillen optreden tussen de gemeenten. Utrecht besteedt hier in het geheel niets aan en Den Haag het meest (25%). Aan promotie-activiteiten wordt door elke gemeente ruim aandacht geschonken. Gemiddeld wordt hieraan door de vier gemeenten een kwart van het budget besteed. Den Haag besteed met 19% van het budget het minste aan de promotie-activiteiten en Utrecht het meeste met bijna de helft van het gehele budget. Bij de exploitatie-subsidies zijn de verschillen tussen de gemeenten weer erg groot. Amsterdam besteed aan dit beleidsinstrument vrijwel niets terwijl Rotterdam iets meer dan een kwart beschikbaar stelde voor exploitatie-subsidies.

Tabel 2.3: Bestedingen per gemeente in 1993

De grootste verschuivingen in 1993 betreffen het wegvallen van de beroepskostenvergoedingen en de toename van de uitgaven aan promotie-activiteiten (nemen met 8% toe ten opzichte van de periode 1988-1991) en exploitatie-subsidies. Deze laatste stijgen tot bijna een vijfde van de totale uitgaven. In de periode 1988-1991 werd hier 9% aan uitgegeven.

Wat de kunstuitleen betreft dalen de uitgaven in Rotterdam en Den Haag. Ook de uitgaven aan aankopen en opdrachten van de gemeenten dalen, en wel in de gemeenten Rotterdam, Den Haag en Utrecht. De grootste toename van de uitgaven aan promotie-activiteiten doet zich voort in Den Haag: een stijging tot 64% van het budget. De exploitatie-subsidies leggen net zoals in de periode 1988-1991 ook in 1993 in de gemeente Rotterdam het grootste beslag op de totale middelen.

tabel 2.1: besteding vier grote gemeenten per jaar

	1988		1989		1990		1991		88-91	1992		1993	
	bedragen x f 1000	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	
1 aankopen	2.843	19	3.310	22	2.292	15	1.987	14	18	2.227	15	1.484	10
huurvergoedingen	2.158	14	1.180	8	1.490	10	2.050	14	12	2.551	17	2.663	18
kunstuitleen	5.001	33	4.490	29	3.783	25	4.037	28	29	4.779	32	4.147	27
2 eigen aankopen	363	2	370	2	694	5	197	1	3	291	2	286	2
eigen opdrachten	1.482	10	2.265	15	1.737	12	2.082	15	13	1.565	10	1.798	12
aankopen/opdrachten gemeente	1.844	12	2.635	17	2.431	16	2.279	16	15	1.856	12	2.084	14
3 aankopen instellingen	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-
aankopen bedrijven	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-
aankopen particulieren	104	1	164	1	202	1	205	1	1	5	0	197	1
opdrachten instellingen	150	1	130	1	243	2	194	1	1	286	2	202	1
opdrachten bedrijven	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-
aankopen/opdrachten derden	254	2	294	2	445	3	399	3	2	292	2	398	3
4 beurzen en stipendia	85	1	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-
5 beroepskostenvergoedingen	3.366	23	2.537	17	1.854	12	932	7	15	1.374	9	24	0
6 promotie-activiteiten	2.205	15	294	2	517	3	648	5	6	1.316	9	1.105	7
manifestaties en tentoonstellingen	-	-	1.971	13	2.344	16	2.115	15	11	2.227	15	1.622	11
kunstbeurzen	-	-	-	-	7	0	6	0	0	-	-	7	0
publicaties en tijdschriften	-	-	42	0	64	0	30	0	0	27	0	-	-
project- en presentatiesubsidies	555	4	1.023	7	1.306	9	1.523	11	8	994	7	2.217	15
hang- en stagelden	64	0	114	1	114	1	114	1	1	114	1	-	-
documentatiesubsidies	-	-	8	0	16	0	-	0	0	-	-	-	-
promotie-activiteiten	2.824	19	3.451	23	4.367	29	4.437	31	25	4.678	31	4.951	33
7 kunstuitleencentra	-	-	64	0	113	1	232	2	1	36	0	241	2
CBK	-	-	12	0	-	-	-	-	0	-	-	398	3
documentatiecentra	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-
musea en tentoonstellingsruimten	-	-	896	6	863	6	952	7	4	1.225	8	2.017	13
tentoonstellingsdiensten	-	-	-	-	-	-	-	-	0	-	-	-	-
ateliers en werkplaatsen	-	-	125	1	170	1	253	2	1	220	1	169	1
galeries	-	-	142	1	284	2	199	1	1	140	1	160	1
exploitatie	937	6	1.238	8	1.430	10	1.636	11	9	1.621	11	2.984	19
8 overhead	576	4	688	4	659	4	576	4	4	499	3	624	4
totaal	14.951	100	15.335	100	14.969	100	14.296	100	100	15.098	100	15.212	100

88-91: gemiddelde besteding in de periode 1988-1991. In 1988 waren de onderdelen 6 en 7 nog niet volledig uitgesplitst. Daarom zijn daar alleen de gemiddelden van de subtotalen berekend over 1988-1991; de gemiddelden per regel zijn berekend over 1989-1991.

tabel 2.2: gemiddelde besteding vier grote gemeenten 1988-1991

besteding in %			Am	Rm	DH	Utr
	gm	std	gm	gm	gm	gm
1 aankopen	18	3	14	19	24	18
huurvergoedingen	12	6	17	2	15	3
kunstuitleen	29	6	31	21	39	21
2 eigen aankopen	3	3	-	6	-	10
eigen opdrachten	13	8	21	5	7	5
aankopen/opdrachten gemeente	15	5	21	11	8	15
3 aankopen instellingen	0	0	-	-	-	-
aankopen bedrijven	0	0	-	-	-	-
aankopen particulieren	1	2	-	-	6	-
opdrachten instellingen	1	1	1	-	1	5
opdrachten bedrijven	0	0	-	-	-	-
aankopen/opdrachten derden	2	2	1	-	7	6
4 beurzen en stipendia	0	0	-	-	-	-
5 beroepskostenvergoedingen	15	5	16	9	25	-
6 promotie-activiteiten	6	2	6	10	4	1
manifestaties en tentoonstellingen	11	4	14	11	2	9
kunstbeurzen	0	0	-	-	-	-
publicaties en tijdschriften	0	0	-	-	1	-
project- en presentatiesubsidies	8	6	1	7	12	34
hang- en stagelden	1	1	1	-	-	-
documentatiesubsidies	0	0	-	-	-	-
promotie-activiteiten	25	5	23	29	19	45
7 kunstuitleencentra	1	1	1	-	-	4
CBK	0	0	-	-	-	-
documentatiecentra	0	0	-	-	-	-
musea en tentoonstellingsruimten	4	6	-	17	-	-
tentoonstellingsdiensten	0	0	-	-	-	-
ateliers en werkplaatsen	1	1	-	1	1	4
galeries	1	1	-	3	1	-
exploitatie	9	9	1	26	3	11
8 overhead	4	2	6	4	-	3
totaal	100	0	100	100	100	100

gm: gemiddelde besteding, gewogen naar de rijksbijdragen

std: standaard deviatie, gewogen naar de rijksbijdragen

In 1988 waren de onderdelen 6 en 7 nog niet volledig uitgesplitst. Daarom zijn daar alleen de gemiddelden van de subtotalen berekend over 1988-1991; de gemiddelden per regel zijn berekend over 1989-1991.

tabel 2.3: besteding vier grote gemeenten in 1993

besteding in %	gm std		Am	Rm	DH	Utr
	gm	std				
1 aankopen	10	9	-	17	18	20
huurvergoedingen	18	14	33	-	9	10
kunstuitleen	27	6	33	17	26	30
2 eigen aankopen	2	2	-	3	3	6
eigen opdrachten	12	11	24	4	-	-
aankopen/opdrachten gemeente	14	9	24	7	3	6
3 aankopen instellingen	0	0	-	-	-	-
aankopen bedrijven	0	0	-	-	-	-
aankopen particulieren	1	2	-	-	7	-
opdrachten instellingen	1	1	1	1	-	3
opdrachten bedrijven	0	0	-	-	-	-
aankopen/opdrachten derden	3	2	1	1	7	3
4 beurzen en stipendia	0	0	-	-	-	-
5 beroepskostenvergoedingen	0	0	-	1	-	-
6 promotie-activiteiten	7	4	7	1	18	1
manifestaties en tentoonstellingen	11	4	10	10	2	35
kunstbeurzen	0	0	-	-	-	1
publicaties en tijdschriften	0	0	-	-	-	-
project- en presentatiesubsidies	15	13	-	18	44	15
hang- en stagelden	0	0	-	-	-	-
documentatiesubsidies	0	0	-	-	-	-
promotie-activiteiten	33	16	17	29	64	51
7 kunstuitleencentra	2	2	3	-	-	1
CBK	3	4	-	10	-	-
documentatiecentra	0	0	-	-	-	-
musea en tentoonstellingsruimten	13	8	15	25	-	-
tentoonstellingsdiensten	0	0	-	-	-	-
ateliers en werkplaatsen	1	1	-	2	-	4
galeries	1	2	-	4	-	-
exploitatie	19	11	18	42	-	5
8 overhead	4	2	7	3	-	4
totaal	100	0	100	100	100	100

gm: gemiddelde besteding, gewogen naar de rijksbijdragen

std: standaard deviatie, gewogen naar de rijksbijdragen

2.1 Gemeente Amsterdam

Inleiding

In de notitie 'Beeldende Kunst 1993-1996' staan de beleidsuitgangspunten voor het beeldende kunstbeleid van de gemeente Amsterdam vermeld. Deze uitgangspunten zijn: kwaliteit (de kunst op eigen merites beoordelen), verscheidenheid (meer kleur in de kunst) en participatie (beeldende kunst over het voetlicht).

De kwaliteit staat zowel bij de kunst zelf voorop alsmede bij activiteiten gericht op participatie en verscheidenheid. Kunst dient beoordeeld te worden op grond van aan die kunst zelf ontleende criteria. Afgeleide criteria zoals inkomensvorming van kunstenaars en herkomst van kunstenaars mogen geen doorslag meer geven bij de beoordeling van kunst. Kwaliteit, aldus de nota, wordt doorgaans vastgesteld aan de hand van intersubjectiviteit tussen kunstbeschouwers, collega-kunstenaars en het meest betrokken publiekssegment.

Wat de verscheidenheid betreft wil de gemeente Amsterdam met name aandacht blijven besteden aan de positie van vrouwen en minderheden. Als er voldoende vrouwen en leden van minderheidsgroeperingen deelnemen aan de advisering, zal de aandacht voor hun werk en voor nieuwe culturele invalshoeken toenemen. Er dient te worden gestreefd naar een gelijke deelname van vrouwen en mannen in adviserende commissies en werkgroepen. Daarnaast dient er ook op te worden gelet dat minderheden voldoende inbreng hebben en in voldoende aantal zitting hebben in selectiecommissies.

Bij de participatie wordt gelet op de publiekstoegankelijkheid van de beeldende kunst. Dat kan worden bereikt door meer aandacht te schenken aan kunsteducatie en het onderwijs. Beeldende kunst kan voor het publiek tevens toegankelijker worden gemaakt door het beter benutten van de kunstcollecties en het effectiever presenteren en beter voor het voetlicht brengen van die collecties. Om dat te bereiken wordt de komende tijd meer aandacht besteed aan onderzoek naar de functie van de gemeentelijke aankopen, het opknappen van kunst in de buitenruimte, steun aan een aantal presentatie- en coördinatie-instellingen, de mogelijkheid om incidentele projecten gericht op informatie, documentatie en publikatie te ondersteunen en het bevorderen van de samenwerking tussen instellingen, werkzaam op het terrein van beeldende kunst.

Binnen het beeldende kunstbeleid zal in de toekomst specifiek aandacht worden besteed aan projecten, opdrachten en aankopen.

De manifestaties en projecten worden een taak voor het op te zetten Stedelijk Centrum Beeldende Kunst. De advisering wordt door het centrum overgenomen van de Amsterdamse Kunstraad.

Amsterdam heeft, aldus de samenstellers van de notitie, een traditie met zijn kunstopdrachten. Vanaf de jaren twintig verleent de gemeente opdrachten aan beeldend kunstenaars voor het maken van kunst die wordt geplaatst in openbare gebouwen of aan de openbare weg. Het meest in het oog springen de kunstwerken aan de openbare weg. De visuele kwaliteit van de stad wordt daarmee vergroot en de voorbijganger komt op ongedwongen wijze in aanraking met kunst. Momenteel zijn er 385 objecten (exclusief kunst aan bruggen, voor of bij openbare gebouwen, scholen enz.). Amsterdam wil een opwaardering van de gehele stedelijke collectie openbare geplaatste kunst. Daartoe staan de gemeente maatregelen voor ogen als het kritisch doorlichten van de collectie en het verschaffen van betere informatie over de kunstwerken en waar nodig het weghalen van werken .

Ten aanzien van het opdrachtenbeleid ligt in de toekomst de nadruk op de kwaliteit van het werk (inkomensvorming speelt geen rol meer bij de keuze van de werken), het voorkomen van een protectionistisch beleid en meer rekening houden met bestaande collecties bij het aankopen van werken. Tevens zal voldoende aandacht besteed gaan worden aan de rol van de opdrachtgever. De meeste werken die door de gemeente worden gekocht krijgen een plek in het Stedelijk Museum.

tabel 2.4: besteding gemeente Amsterdam per jaar

bedragen x f 1000	1988		1989		1990		1991		88-91		1992		1993	
		%		%		%		%	%	4g	%	%	4g	%
1 aankopen	1.591	23	1.209	18	548	8	483	7	14	18	439	6	-	10
huurvergoedingen	1.029	15	650	9	1.375	20	1.615	23	17	12	2.112	30	2.271	33
kunstuitleen	2.620	38	1.859	27	1.922	28	2.098	30	31	29	2.551	37	2.271	33
2 eigen aankopen	44	1	-	-	-	-	-	-	0	3	-	-	-	2
eigen opdrachten	1.084	16	1.792	26	1.434	21	1.513	22	21	13	1.376	20	1.635	24
aankopen/opdrachten gemeente	1.128	17	1.792	26	1.434	21	1.513	22	21	15	1.376	20	1.635	24
3 aankopen instellingen	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	0
aankopen bedrijven	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	0
aankopen particulieren	-	-	-	-	-	-	-	-	0	1	-	-	-	1
opdrachten instellingen	-	-	-	-	200	3	155	2	1	1	150	2	100	1
opdrachten bedrijven	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	0
aankopen/opdrachten derden	-	-	-	-	200	3	155	2	1	2	150	2	100	1
4 beurzen en stipendia	85	1	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	0
5 beroepskostenvergoedingen	1.623	24	971	14	904	13	906	13	16	15	899	13	-	0
6 promotie-activiteiten	901	13	293	4	224	3	235	3	6	6	156	2	491	7
manifestaties en tentoonstellingen	-	-	1.280	19	1.560	23	1.098	16	14	11	905	13	707	10
kunstbeurzen	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	0
publicaties en tijdschriften	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	0
project- en presentatiesubsidies	-	-	102	1	107	2	100	1	1	8	103	1	-	15
hang- en stagelden	64	1	114	2	114	2	114	2	1	1	114	2	-	0
documentatiesubsidies	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	0
promotie-activiteiten	965	14	1.789	26	2.005	29	1.547	22	23	25	1.278	18	1.198	17
7 kunstuitleencentra	-	-	-	-	-	-	200	3	1	1	-	-	228	3
CBK	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	3
documentatiecentra	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	0
musea en tentoonstellingsruimten	-	-	-	-	-	-	-	-	0	4	209	3	1.000	15
tentoonstellingsdiensten	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	0
ateliers en werkplaatsen	-	-	-	-	-	-	45	1	0	1	45	1	-	1
galeries	-	-	-	-	-	-	-	-	0	1	-	-	-	1
totaal exploitatiekosten	-	-	-	-	-	-	245	4	1	9	254	4	1.228	18
8 overhead	408	6	483	7	427	6	430	6	6	4	433	6	462	7
totaal	6.827	100	6.893	100	6.893	100	6.893	100	100	100	6.940	100	6.893	100
rijksbijdrage	6.893		6.893		6.893		6.893				6.893		6.893	

88-91: gemiddelde besteding in de periode 1988-1991

4g: gemiddelde besteding van de 4 gemeenten, gewogen naar de rijksbijdragen

In 1988 waren de onderdelen 6 en 7 nog niet volledig uitgesplitst. Daarom zijn daar alleen de gemiddelden van de subtotalen berekend over 1988-1991; de gemiddelden per regel zijn berekend over 1989-1991.

Overzicht beleidsinstrumenten

Ad 1. Kunstuitleen

In de periode 1988-1991 is gemiddeld 31% van het budget aan de kunstuitleen besteed. Daarmee liggen de gemiddelde uitgaven van Amsterdam iets boven het totale gemiddelde van de vier gemeenten dat 29% bedraagt. In 1993 is een iets groter percentage van het budget aan de kunstuitleen besteed: 33%. In 1993 geeft de gemeente Amsterdam in vergelijking met de overige vier grote steden het meeste uit aan de kunstuitleen. In tegenstelling tot de voorafgaande jaren zijn in 1993 geen werken meer gekocht voor de kunstuitleen.

In Amsterdam werken vijf artotheken en de Stichting Beeldende Kunst (SBK) naast elkaar. De artotheken lenen werk uit, dat ofwel gemeente-eigendom is (afkomstig uit de BKR-voorraad of door latere aankopen verworven), ofwel van kunstenaars ingehuurd. De SBK hanteert voor de gebruikers een huurkoopsysteem, waarbij werk gekocht kan worden van het opgebouwde spaartegoed.

De artotheken worden bestuurd en geëxploiteerd door de stadsdelen Osdorp, Zuidoost, Oost, Westerpark en Amsterdam.

Ad 2. Aankopen en opdrachten gemeenten

In de periode 1988-1991 liggen de gemiddelde uitgaven van de gemeente Amsterdam met 21% van het budget boven het totaal gemiddelde van de vier grote gemeenten (15%).

In 1993 stijgen de uitgaven voor dit beleidsinstrument tot 24% van het budget en ligt daarmee ruim boven de gemiddelde uitgaven van de vier gemeenten.

Ad 3. Aankopen en opdrachten derden

Een klein percentage van het budget (1%) is besteed aan subsidies voor de aankopen van instellingen.

Ad 4. Beurzen en stipendia

Zowel in de periode 1988-1991 als in 1993 zijn geen beurzen of stipendia verstrekt.

Ad 5. Beroepskostenvergoedingen

In de periode 1988-1991 wordt nog 16% van het budget aan beroepskostenvergoedingen besteed.

Die gemiddelde uitgaven zijn iets meer dan het algemeen gemiddelde van 15%. In 1993 worden geen beroepskostenvergoedingen meer verstrekt.

Ad 6. Promotie-activiteiten

In de periode 1988-1991 wordt 23% van het budget aan promotieactiviteiten besteed. Dat is niet veel minder dan de bestedingen van de vier gemeenten gezamenlijk dat 25% bedraagt. In 1993 wordt minder aan dit beleidsinstrument uitgegeven, namelijk 17% van het budget. Amsterdam geeft procentueel gezien het minste van alle steden aan dit beleidsinstrument uit.

Ad 7. Exploitatie- en begeleidingskosten

Nadat in 1988 tot 1993 vrijwel niets aan dit instrument is uitgegeven, nemen de uitgaven in 1993 tot 18% van het budget toe. De vier grote gemeenten geven dan gezamenlijk gemiddeld 19% van hun budget uit aan dit beleidsinstrument.

Vormgeving

Amsterdam besteedt f210.000 aan vormgeving. Het betreft een exploitatiesubsidie aan het Vormgevingsinstituut.

Conclusie

Het beleid van de gemeente Amsterdam kenmerkt zich door de sterke nadruk die vanaf 1993 wordt gelegd op eigen opdrachten en exploitatie-subsidies. Het aandeel van de uitgaven voor de kunstuitleen wordt kleiner.

2.2 Gemeente Rotterdam

Inleiding

In de nota 'De Kunst en de Stad' uit 1993 worden twee aspecten van het kunstbeleid beschreven. Aan de ene kant probeert Rotterdam na te gaan in hoeverre een actief kunstbeleid kan bijdragen aan de ontwikkeling van de stad. Daarbij wordt dan gedacht aan de kwaliteit van de leefomgeving, het verhogen van de aantrekkelijkheid van de stad als vestigingsplaats voor burgers en bedrijven en het verbeteren van het imago van de stad. Als door middel van een goed kunstbeleid de leefbaarheid van de stad wordt vergroot, wordt daarmee ook de kwaliteit van het bestaan van de burgers in de stad vergroot.

Een tweede aspect van het kunstbeleid betreft de ontwikkeling van de kunsten zelf. Daarbij wordt onder andere aandacht besteed aan de intrinsieke waarde van de kunst voor de samenleving. Ook wordt aandacht besteed aan de publieksparticipatie en de vraag hoe het beeldende kunstklimaat kan worden verbeterd. In de nota wordt opgemerkt dat nu de infrastructuur in Rotterdam voltooid is, meer aandacht dient te worden besteed aan activiteiten. Het aantal activiteiten zou gezien de uitgebreide infrastructuur nog te laag liggen. Er dient daarvoor meer gedaan te worden aan projectsubsidies. De productie van kunst kan ondersteund worden door meer aandacht te schenken aan ateliervoorzieningen voor kunstenaars.

Daarnaast zal, om meer publiek te betrekken bij de kunsten, in de toekomst meer aandacht worden besteed aan het kunstonderwijs. Ook migrantengroepen moeten op een actievere manier worden betrokken bij kunstzinnige activiteiten.

Binnen het beeldende kunstbeleid zullen meer activiteiten worden ontwikkeld op het gebied van vormgeving.

tabel 2.5: besteding gemeente Rotterdam per jaar

bedragen x f 1000	1988		1989		1990		1991		88-91		1992		1993		
	%	%	%	%	%	%	%	%	4g	%	%	4g	%		
1 aankopen	655	17	722	19	761	18	799	20	19	18	1.116	30	688	17	10
huurvergoedingen	60	2	116	3	100	2	74	2	2	12	-		-		18
kunstuitleen	715	19	839	22	860	20	873	22	21	29	1.116	30	688	17	27
2 eigen aankopen	145	4	210	6	554	13	123	3	6	3	-		116	3	2
eigen opdrachten	145	4	159	4	303	7	139	4	5	13	-		163	4	12
aankopen/opdrachten gemeente	290	8	369	10	856	20	262	7	11	15	-		279	7	14
3 aankopen instellingen	-		-		-		-		0	0	-		-		0
aankopen bedrijven	-		-		-		-		0	0	-		-		0
aankopen particulieren	-		-		-		-		0	1	-		-		1
opdrachten instellingen	-		-		-		-		0	1	-		57	1	1
opdrachten bedrijven	-		-		-		-		0	0	-		-		0
aankopen/opdrachten derden	-		-		-		-		0	2	-		57	1	3
4 beurzen en stipendia	-		-		-		-		0	0	-		-		0
5 beroepskostenvergoedingen	793	21	610	16	-		26	1	9	15	-		24	1	0
6 promotie-activiteiten	998	26	1	0	283	7	289	7	10	6	500	13	44	1	7
manifestaties en tentoonstellingen	-		503	13	629	15	630	16	11	11	1.026	27	416	10	11
kunstbeurzen	-		-		-		-		0	0	-		-		0
publicaties en tijdschriften	-		-		-		30	1	0	0	-		-		0
project- en presentatiesubsidies	142	4	254	7	219	5	482	12	7	8	-		702	18	15
hang- en stagelden	-		-		-		-		0	1	-		-		0
documentatiesubsidies	-		-		-		-		0	0	-		-		0
promotie-activiteiten	1.140	30	758	20	1.131	27	1.430	37	29	25	1.526	40	1.161	29	33
7 kunstuitleencentra	-		-		-		-		0	1	-		-		2
CBK	-		12	0	-		-		0	0	-		398	10	3
documentatiecentra	-		-		-		-		0	0	-		-		0
musea en tentoonstellingsruimten	-		864	23	863	21	952	24	17	4	884	23	1.017	25	13
tentoonstellingsdiensten	-		-		-		-		0	0	-		-		0
ateliers en werkplaatsen	-		50	1	50	1	50	1	1	1	104	3	96	2	1
galeries	-		67	2	259	6	199	5	3	1	140	4	160	4	1
totaal exploitatiekosten	700	19	993	27	1.172	28	1.202	31	26	9	1.128	30	1.671	42	19
8 overhead	139	4	176	5	177	4	111	3	4	4	-		116	3	4
totaal	3.777	100	3.744	100	4.196	100	3.904	100	100	100	3.770	100	3.996	100	100
rijksbijdrage	3.777		3.777		3.777		3.777				3.777		3.777		

88-91: gemiddelde besteding in de periode 1988-1991

4g: gemiddelde besteding van de 4 gemeenten, gewogen naar de rijksbijdragen

In 1988 waren de onderdelen 6 en 7 nog niet volledig uitgesplitst. Daarom zijn daar alleen de gemiddelden van de subtotalen berekend over 1988-1991; de gemiddelden per regel zijn berekend over 1989-1991.

Overzicht beleidsinstrumenten

Ad 1. Kunstuitleen

Van 1988 tot en met 1991 is elk jaar ongeveer een vijfde deel van het budget besteed aan de kunstuitleen. Nadat in 1992 de uitgaven voor de kunstuitleen stijgen tot een derde van het budget, dalen de uitgaven in 1993 weer naar een zesde van het budget.

Vergeleken met de overige drie gemeenten geeft Rotterdam zowel in de periode 1988-1991 als in 1993 procentueel gezien het minste uit aan de kunstuitleen.

Ad 2. Aankopen en opdrachten gemeente

Rotterdam heeft relatief een gering deel van de rijksbijdrage besteed aan de eigen aankopen en opdrachten. Slechts 11% van het budget wordt in de periode 1988-1991 hieraan besteed. In 1993 is dat 7% van het budget. Het landelijk gemiddelde bedraagt in beide perioden 15% respectievelijk 14%.

Ad 3. Aankopen en opdrachten derden

In zeer beperkte mate verstrekt de gemeente Rotterdam uit de rijksbijdrage subsidies aan bedrijven en instellingen voor een aankoop of opdracht. In 1993 is 1% van het budget besteed aan een subsidie voor een opdracht van een instelling.

Ad 4. Beurzen en stipendia

Rotterdam heeft zowel in 1988-1991 als in 1993 geen beurzen of stipendia verstrekt.

Ad 5. Beroepskostenvergoedingen

Van 1988 tot en met 1991 zijn alleen in 1988, 1989 en 1991 beroepskostenvergoedingen verstrekt. Gemiddeld is 9% van het budget in deze periode aan dit beleidsinstrument uitgegeven. Het gemiddelde van de vier grote steden ligt dan op 15% van de totale uitgaven.

De gemeente Rotterdam besteedt in 1993 1% van het budget aan beroepskostenvergoedingen.

Ad 6. Promotie-activiteiten

Vanaf 1988 is minimaal een vijfde van het budget aan promotieactiviteiten besteed: gemiddeld is dat over de periode 1988-1991 29%. In 1993 wordt eveneens 29% van het budget aan dit beleidsinstrument besteed. In beide perioden liggen de uitgaven onder het gemiddelde van de vier gemeenten.

Ad 7. Exploitatie- en begeleidingskosten

In de periode 1988-1991 is gemiddeld 26% van het budget aan exploitatiesubsidies besteed. Dat ligt ruim boven het landelijk gemiddelde dat 9% van de totale uitgaven bedraagt. Het merendeel wordt uitgegeven aan musea en tentoonstellingsruimten. In 1993 wordt een nog groter deel van het budget aan exploitatiesubsidies besteed: 42%. Dat is ruim twee keer zoveel als het gemiddelde van de vier gemeenten dat 19% van de totale uitgaven bedraagt.

Vormgeving

De Rotterdamse Kunststichting besteedt f50.000 aan vormgeving. Het betreft een internationale workshop '02 Event, sustainable lifestyles' over milieubewustzijn, de start van het interdisciplinaire project 'Mode en Sieraad' waarbij mode- en sieraad-ontwerpers gezamenlijk een ontwerp maken; de grafische vormgeving (affiches, flyers en uitnodigingen) van de Uitgaansmarkt 1993 in het Museumpark; en het maandelijkse Modekafé in Zaal De Unie, georganiseerd door de Stichting Eigenwijze Mode.

Conclusie

Het beleid van de gemeente Rotterdam kenmerkt zich door een grote nadruk op de kunstuitleen, promotie-activiteiten en exploitatiesubsidies. Slechts een gering deel van het budget wordt gebruikt voor eigen aankopen en opdrachten.

2.3 Gemeente Den Haag

Inleiding

Het uitgangspunt voor het kunstbeleid van de gemeente Den Haag, dat beschreven is in de nota 'Sterren aan het Firmament', bestaat uit concentratie van het beleid op de sterke punten van de stad. Zo wil men beter gebruik maken van de aanwezige infrastructuur en meer ruimte scheppen voor ontwikkeling en verandering. De instellingen in Den Haag, zoals het Letterkundig Museum, het Mauritshuis, de Raad voor de Kunst, de Rijksdienst voor Beeldende Kunsten, het Fonds voor de podiumkunsten, maar ook het Circustheater van Joop van den Ende en de Hogeschool voor Beeldende Kunsten, Muziek en Theater zouden een prominentere rol kunnen spelen in het Haagse kunstleven. Op dit moment vormen ze te zeer culturele eilanden in de stad. Een voorbeeld van geslaagde samenwerking zijn de gezamenlijke projecten van de muziekafdeling van het Gemeentemuseum en het Koninklijk Conservatorium. Maar de samenwerking moet niet alleen gestalte krijgen door een betere afstemming van de instituten in de stad. Ook met instellingen die buiten Den Haag zijn gelegen, zoals de TU Delft en Rijksuniversiteit Leiden, zou in de toekomst meer kunnen worden samengewerkt aangezien ook deze instituten een positieve invloed hebben op het culturele klimaat in Den Haag. Onderwijs, wetenschap en kunst zijn verwant aan elkaar en hebben alledrie te maken met onderzoek, creativiteit en vernieuwing. Het spaarzame verkeer dat momenteel bestaat tussen deze disciplines moet volgens de samenstellers van de nota worden geïntensiveerd. Naast een intensievere samenwerking van de verschillende instellingen zal de aandacht in de toekomst uitgaan naar het verdiepen en verbreden van de bestaande kwaliteit. De aandacht zal dan verschuiven van de verbouw van meer accommodaties naar de programmering van de instellingen. Het culturele leven dient zich in de toekomst te concentreren in de binnenstad.

Ook cultuur is, aldus de nota, een essentieel vitale stedelijke functie naast economie, winkels en bestuur. Cultuur kan bijdragen aan een bloeiend stadsleven. Cultuur en economie hebben elkaar nodig en profiteren van elkaar. Het zorgvuldig vormgeven van de openbare ruimte draagt bij aan het kwalitatief verbeteren van de stad en het klimaat in de stad. Het culturele klimaat is volgens de gemeente Den Haag een facet dat steeds sterker meeweegt bij de keuze van bedrijven voor een vestigingsplaats.

De belangrijkste thema's voor het kunstbeleid in de komende jaren zijn voor Den Haag:

- a publieksbereik
- b kunst en onderwijs
- c integratie migrantenkunst
- d internationalisering

Wat de publieksparticipatie betreft richt de gemeente zich op het ouderen-publiek. Veel ouderen blijken belangstelling te hebben voor theater- en concertbezoek, maar in de huidige situatie maken ze daar nog onvoldoende gebruik van. In Den Haag is de Uitpost speciaal belast met het werven van meer publiek.

Op dit moment wordt aan kunst in het onderwijs te weinig aandacht besteed. Via het onderwijs kan de jeugd eerder betrokken worden bij kunst en cultuur. Extra aandacht moet ook worden besteed aan het benaderen van allochtonen jongeren.

In het kunstbeleid voor migranten zal in de toekomst worden gewerkt aan een meerjarenplanning waarbij migrantenkunstenaars voor een langere tijd gaan samenwerken met culturele instellingen.

Het doel is meer migranten kennis te laten nemen van het culturele aanbod in de theaters en concertzalen.

Op het gebied van de beeldende kunst zijn Stroom HCBK, de artotheek en de Vrije Academie actief. Daarnaast is er een budget voor overige activiteiten.

De concrete werkzaamheden van Stroom HCBK zijn te onderscheiden in twee hoofdtaken:

1. service en informatie voor beeldende kunstenaars, publiek en instellingen (atelierbeleid, aankoop- en expositiesubsidies, documentatiesubsidies en informatie)
 2. beeldende kunstbeleid met inschakeling van werkgroepen voor aankopen, bijzondere opdrachten, kunst in de openbare ruimte, de re-organisatie van tentoonstellingen, manifestaties en promotionele activiteiten.
- De eerste jaren heeft Stroom HCBK zich vooral geconcentreerd op de tweede hoofdtak: de uitvoering van het beeldende kunstbeleid. Het accent lag op de kwalitatieve aspecten.

Inmiddels heeft stroom HCBK zich ook sterker geprofileerd met de andere hoofdtak: service en informatie. Instrumenten, die Stroom HCBK hanteert, zijn onder meer: aankopen en opdrachten via de AOP-regeling, atelierbemiddeling, subsidies voor expositiekosten, documentatie en promotie.

tabel 2.6: besteding gemeente Den Haag per jaar

bedragen x f 1000	1988		1989		1990		1991		88-91		1992		1993		
		%		%		%		%	%	4g		%		%	
1 aankopen	366	12	1.148	34	744	30	452	21	24	18	366	12	531	18	10
huurvergoedingen	1.054	35	398	12	-		253	12	15	12	327	11	266	9	18
kunstuitleen	1.420	48	1.547	45	744	30	705	33	39	29	693	23	798	26	27
2 eigen aankopen	13	0	-		-		7	0	0	3	170	6	91	3	2
eigen opdrachten	120	4	182	5	-		430	20	7	13	189	6	-		12
aankopen/opdrachten gemeente	133	4	182	5	-		437	20	8	15	359	12	91	3	14
3 aankopen instellingen	-		-		-		-		0	0	-		-		0
aankopen bedrijven	-		-		-		-		0	0	-		-		0
aankopen particulieren	100	3	161	5	194	8	205	9	6	1	-		197	7	1
opdrachten instellingen	50	2	30	1	-		-		1	1	50	2	-		1
opdrachten bedrijven	-		-		-		-		0	0	-		-		0
aankopen/opdrachten derden	150	5	191	6	194	8	205	9	7	2	50	2	197	7	3
4 beurzen en stipendia	-		-		-		-		0	0	-		-		0
5 beroepskostenvergoedingen	950	32	956	28	950	39	-		25	15	475	16	-		0
6 promotie-activiteiten	235	8	-		10	0	125	6	4	6	647	21	559	18	7
manifestaties en tentoonstellingen	-		117	3	11	0	109	5	2	11	-		50	2	11
kunstbeurzen	-		-		-		-		0	0	-		-		0
publicaties en tijdschriften	-		42	1	64	3	-		1	0	-		-		0
project- en presentatiesubsidies	-		253	7	430	18	466	22	12	8	655	22	1.316	44	15
hang- en stagelden	-		-		-		-		0	1	-		-		0
documentatiesubsidies	-		8	0	16	1	-		0	0	-		-		0
promotie-activiteiten	235	8	420	12	530	22	700	32	19	25	1.301	43	1.925	64	33
7 kunstuitleencentra	-		-		-		-		0	1	-		-		2
CBK	-		-		-		-		0	0	-		-		3
documentatiecentra	-		-		-		-		0	0	-		-		0
tentoonstellingsruimten	-		32	1	-		-		0	4	132	4	-		13
tentoonstellingsdiensten	-		-		-		-		0	0	-		-		0
ateliers en werkplaatsen	-		-		-		119	5	1	1	15	0	15	0	1
galeries	-		75	2	25	1	-		1	1	-		-		1
totaal exploitatiekosten	98	3	107	3	25	1	119	5	3	9	147	5	15	0	19
8 overhead	-		-		-		-		0	4	-		-		4
totaal	2.987	100	3.403	100	2.444	100	2.166	100	100	100	3.025	100	3.025	100	100
rijksbijdrage	3.025		3.025		3.025		3.025				3.025		3.025		

88-91: gemiddelde besteding in de periode 1988-1991

4g: gemiddelde besteding van de 4 gemeenten, gewogen naar de rijksbijdragen

In 1988 waren de onderdelen 6 en 7 nog niet volledig uitgesplitst. Daarom zijn daar alleen de gemiddelden van de subtotalen berekend over 1988-1991; de gemiddelden per regel zijn berekend over 1989-1991.

Overzicht beleidsinstrumenten

1. De Kunstuitleen

In de nota 'Sterren aan het Firmament' wordt opgemerkt dat de Artotheek altijd een bijzonder effectief instrument is geweest van het kunstbeleid. De kunstuitleen zorgt immers voor verspreiding van beeldende kunst en genereert inkomsten voor kunstenaars. Sinds 1992 krijgt de Artotheek geen gemeentelijk subsidie meer voor de exploitatie.

Het aandeel van de kunstuitleen in Den Haag in het totale budget is in de afgelopen jaren teruggelopen van 48% in 1988 tot 26% in 1993. In de periode 1988-1991 geeft de gemeente Den Haag vergeleken met de overige vier grote gemeenten het grootste percentage van het budget uit aan de kunstuitleen. In 1993 liggen de gemiddelde uitgaven met 26% van het budget rond het gemiddelde van de vier steden dat in dat jaar 27% bedraagt.

Ad 2. Aankopen en opdrachten gemeenten

Van 1988 tot 1992 besteedt de gemeente Den Haag vrijwel niets aan eigen aankopen en opdrachten. Uitzondering vormen de jaren 1991 en 1992 toen 20% respectievelijk 12% van het budget is uitgegeven aan dit beleidsinstrument. In 1988-1991 en 1993 liggen de gemiddelde uitgaven voor dit beleidsinstrument dan ook ver onder het gemiddelde van de vier grote gemeenten.

Ad 3. Aankopen en opdrachten van derden

Vanaf 1988 tot en met 1993 (met uitzondering van 1992) stelt de gemeente een budget beschikbaar voor aankoopsubsidies van particulieren. Naast de aankoopsubsidies zijn in 1988 en 1989 ook subsidies verstrekt aan instellingen ten behoeve van de financiering van een opdracht. In 1988-1991 geeft Den Haag gemiddeld 7% van het budget aan dit beleidsinstrument uit. Geen enkele gemeente heeft hieraan zoveel uitgegeven. Het gemiddelde van de vier grote gemeenten ligt op 2% van de totale uitgaven. In 1993 is 7% van het budget aan aankopen en opdrachten besteed. Ook in dat jaar is Den Haag de gemeente die het meeste uitgeeft aan de aankopen van en opdrachten van derden.

Ad 4. Beurzen en stipendia

Zowel in de periode 1988-1991 als in 1993 heeft Den Haag geen uitgaven gedaan aan beurzen en stipendia.

In 1993 verstrekt de gemeente Den Haag geen beroepskostenvergoedingen meer.

Ad 5. Beroepskostenvergoedingen

Tot 1990 wordt tussen de 28% en 39% van het budget besteed aan beroepskostenvergoedingen. In de periode 1988-1991 wordt gemiddeld een kwart van het budget aan beroepskostenvergoedingen uitgegeven. Geen enkele gemeente heeft zoveel van de rijksbijdrage aan dit beleidsinstrument besteed.

Ad 6. Promotie-activiteiten

De uitgaven voor de promotie-activiteiten zijn vanaf 1988 elk jaar gestegen. In 1988 wordt 8% van het budget hieraan uitgegeven, in 1993 is dat 64%. In 1988-1991 geeft de gemeente Den Haag gemiddeld het minste van alle vier de grote gemeenten uit aan promotie-activiteiten. Het aandeel van de project- en presentatiesubsidies in de totale uitgaven neemt vanaf 1992 enorm toe. In 1993 wordt hieraan het grootste gedeelte van de rijksbijdrage besteed: 44%. In 1993 geeft Den Haag van alle vier de grote steden juist het grootste deel van het budget uit aan dit beleidsinstrument.

Ad 7. Exploitatiesubsidies

In de periode 1988-1991 is aan exploitatiesubsidies 3% van het budget aan besteed, in 1993 zijn uit de rijksbijdrage geen exploitatiesubsidies meer verstrekt. In beide perioden besteden de vier gemeenten gezamenlijk aanzienlijk meer aan dit instrument dan de gemeente Den Haag.

Vormgeving

De gemeente Den Haag besteedt in 1993 f 50.000 aan een manifestatie op het gebied van de vormgeving. Het betreft een viertal debatten over architectuur, stedenbouw en de vormgeving van de openbare ruimte in Den Haag. Bij het debat over de openbare ruimte stond de rol en de betekenis van de beeldende kunst in de vormgeving van het straatbeeld centraal.

Conclusie

Het beleid van de gemeente Den Haag kenmerkt zich door een daling van de uitgaven voor de kunstuitleen en een duidelijke toename van de uitgaven aan promotie-activiteiten. Ook de uitgaven aan project- en presentatiesubsidies zijn in 1993 erg hoog.

2.4 Gemeente Utrecht

Inleiding

In de nota 'PROFIEL van een Utrechts Kunstbeleid' gaat de gemeente Utrecht ervan uit dat gezien de nationale en internationale ontwikkelingen, de stad en de stedelijke cultuur in de komende decennia steeds belangrijker zullen worden. Als voorbeeld hiervan worden onder andere de decentralisatiepolitiek en het stedelijke knooppuntbeleid van de rijksoverheid in herinnering gebracht.

Deze ontwikkeling vormt het uitgangspunt voor het kunstbeleid van de gemeente Utrecht. De kansen voor het beleid worden gezien in de ontwikkeling van de stad en de regio en de ontwikkeling van de kunstensector.

In de toekomst moet de stad Utrecht uitgroeien, volgens de samenstellers van de nota, tot één groot podium voor de kunsten.

Dat is mogelijk door in te spelen op de aantrekkingskracht en de centrale ligging van de stad. De beeldende kunsten worden in de toekomst gestimuleerd door het vergroten van de expositieruimtes van het Centraal Museum. Tegelijkertijd zoekt men nog naar meer lokaties in de stad voor de ontwikkeling en expositie van beeldende kunst.

Tegelijk met het stimuleren van de beeldende kunst wil men in de toekomst meer aandacht schenken aan architectuur en vormgeving. Ook op het terrein van de vormgeving kan de gemeente in de toekomst vaker als opdrachtgever optreden.

In de nota 'Beeldend Kunstbeleid in Utrecht' is als uitgangspunt geformuleerd, dat de aanwezigheid van een brede en veelzijdige groep kunstenaars in de stad gewenst is. De beleidsinstrumenten zijn specifiek gericht op in Utrecht wonende en werkende kunstenaars. Het beleid dient gericht te zijn op beeldende kunst van een goed kwalitatief niveau, omdat de rechtvaardiging voor kunst immers gelegen is in haar kwalitatieve waarde. De volgende stimuleringsmaatregelen voor de kunstenaars worden in de nota genoemd:

- aankopen van Utrechtse kunstenaars
- stimuleringssubsidies voor Utrechtse kunstenaars
- ontwikkelingssubsidies voor Utrechtse kunstenaars
- projectsubsidies

Daarnaast is er ter stimulering van de beeldende kunst nog het Fonds Stadsverfraaiing, Het Grafisch Atelier en Genootschap Kunstliefde.

tabel 2.7: besteding gemeente Utrecht per jaar

bedragen x f 1000	1988		1989		1990		1991		88-91 4g		1992		1993		4g
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%		
1 aankopen	328	24	231	18	239	17	254	19	18	18	307	22	265	20	10
huurvergoedingen	23	2	15	1	16	1	108	8	3	12	112	8	126	10	18
kunstuitleen	351	26	246	19	256	18	362	27	21	29	418	31	391	30	27
2 eigen aankopen	469	35	160	12	140	10	67	5	10	3	122	9	79	6	2
eigen opdrachten	87	6	133	10	-	-	-	-	5	13	-	-	-	-	12
aankopen/opdrachten gemeente	556	41	293	23	140	10	67	5	15	15	122	9	79	6	14
3 aankopen gemeenten, nvt	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
aankopen instellingen	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
aankopen bedrijven	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
aankopen particulieren	-	-	3	0	8	1	-	-	0	1	5	0	-	-	1
opdrachten gemeenten, nvt	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
opdrachten instellingen	43	3	100	8	43	3	39	3	5	1	86	6	44	3	1
opdrachten bedrijven	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
aankopen/opdrachten derden	43	3	103	8	51	4	39	3	6	2	92	7	44	3	3
4 beurzen en stipendia	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
5 beroepskostenvergoedingen	-	-	-	-	-	-	-	-	0	15	-	-	-	-	0
6 promotie-activiteiten	30	2	-	-	-	-	-	-	1	6	13	1	12	1	7
manifestaties en tentoonstellingen	-	-	71	5	145	10	279	21	9	11	296	22	449	35	11
kunstbeurzen	-	-	-	-	7	0	6	0	0	0	-	-	7	1	0
publicaties en tijdschriften	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	27	2	-	-	0
project- en presentatiesubsidies	120	9	413	32	550	38	475	36	34	8	237	17	199	15	15
hang- en stagelden	-	-	-	-	-	-	-	-	0	1	-	-	-	-	0
documentatiesubsidies	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
promotie-activiteiten	150	11	484	37	702	49	760	57	45	25	573	42	667	51	33
7 kunstuitleencentra	-	-	64	5	113	8	32	2	4	1	36	3	13	1	2
CBK	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	3
documentatiecentra	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
musea en tentoonstellingsruimten	-	-	-	-	-	-	-	-	0	4	-	-	-	-	13
tentoonstellingsdiensten	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-	0
ateliers en werkplaatsen	-	-	75	6	120	8	39	3	4	1	56	4	58	4	1
galeries	-	-	-	-	-	-	-	-	0	1	-	-	-	-	1
exploitatie	192	14	139	11	233	16	70	5	11	9	92	7	71	5	19
8 overhead	62	5	30	2	55	4	35	3	3	4	66	5	46	4	4
totaal	1.354	100	1.294	100	1.436	100	1.333	100	100	100	1.363	100	1.299	100	100
rijksbijdrage	1.305		1.305		1.305		1.305				1.305		1.305		

88-91: gemiddelde besteding in de periode 1988-1991

4g: gemiddelde besteding van de 4 gemeenten, gewogen naar de rijksbijdragen

In 1988 waren de onderdelen 6 en 7 nog niet volledig uitgesplitst. Daarom zijn daar alleen de gemiddelden van de subtotalen berekend over 1988-1991; de gemiddelden per regel zijn berekend over 1989-1991.

Overzicht beleidsinstrumenten

Ad 1. De Kunstuitleen

In Utrecht is tussen 1988 en 1993 een vijfde tot een derde van het budget besteed aan de kunstuitleen. Het merendeel van het budget is besteed aan aankopen.

De uitgaven voor de kunstuitleen liggen in 1988-1991 onder de gemiddelde uitgaven van de vier grote gemeenten. In de periode 1988-1991 geeft Utrecht gemiddeld 21% uit aan de kunstuitleen terwijl het gemiddelde van de vier steden 29% van het budget bedraagt. In 1993 geeft Utrecht vergeleken met de overige gemeenten meer uit aan de kunstuitleen. De gemeente Utrecht besteedt dan 30% van het budget aan de kunstuitleen.

Ad 2. Aankopen en opdrachten gemeente

In de periode 1988-1991 besteedt Utrecht gemiddeld 15% van het budget aan eigen aankopen. Dat is gelijk aan de gemiddelde uitgaven van de vier steden. In 1993 geeft Utrecht 6% uit aan eigen aankopen en opdrachten. Dat is minder dan de helft van de gemiddelde uitgaven van de vier steden voor dit beleidsinstrument.

Ad 3. Aankopen en opdrachten derden

In Utrecht is vanaf 1988 een budget beschikbaar gesteld voor opdrachten van instellingen. In 1988-1991 wordt hieraan gemiddeld 5% van het budget uitgegeven. In 1993 is dat 3%. Utrecht en Den Haag zijn de enige twee steden die structureel een budget beschikbaar hebben gesteld voor de aankopen en opdrachten van derden.

Ad 4. Beurzen en stipendia

Utrecht heeft geen gelden uit de rijksbijdrage besteed aan beurzen en stipendia.

Ad 5. Beroepskostenvergoedingen

Ook aan beroepskostenvergoedingen heeft Utrecht geen middelen besteed.

Ad 6. Promotie-activiteiten

De bestedingen aan promotie-activiteiten zijn in de periode 1988-1991 minder dan in 1993. In de periode 1988-1991 is 45% van het budget aan dit beleidsinstrument besteed, in 1993 is dat maar 51%.

Utrecht besteedt zowel in de periode 1988-1991 als in 1993 een aanzienlijk deel van het budget aan project- en presentatiesubsidies. In de periode 1988-1991 is 34% van de totale uitgaven hieraan besteed. In 1993 is dat 15%. De uitgaven aan manifestaties en tentoonstellingen nemen in 1993 toe. In 1993 is 35% van het budget hieraan besteed. De uitgaven liggen dan boven de gemiddelde uitgaven van de vier grote gemeenten.

Ad 7. Exploitatie- en begeleidingskosten

De exploitatiesubsidies nemen in 1993 ten opzichte van 1988-1991 af. In 1988-1991 wordt nog 11% van het budget hieraan besteed. Het gemiddelde van de vier grote steden ligt dan op 9% van het budget. In 1993 is het verschil tussen de uitgaven van Utrecht en de gemiddelde uitgaven van de vier steden groter. Gemiddeld geven de vier grote steden in dat jaar 19% van het budget uit aan dit beleidsinstrument terwijl Utrecht in dat jaar 5% van het budget aan exploitatiesubsidies besteedt.

Conclusie

Het beleid van de gemeente Utrecht kenmerkt zich door een lichte toename van de uitgaven aan de kunstuitleen. De uitgaven aan promotie-activiteiten nemen toe. De uitgaven aan de exploitatie-subsidies dalen.

3. CONCLUSIES

Een analyse van de ontwikkelingen in de uitgaven van 1988 tot en met 1993 van de provincies en de vier grote gemeenten en de uitgaven van de convenantgemeenten in 1993 leidt tot de volgende conclusies:

De twaalf provincies en de convenantgemeenten

Provincies

Algemeen

- Over het algemeen wijken de provincies in de keuze van hun beleidsinstrumenten niet veel van elkaar af.
- Het aantal gemeenten dat in aanmerking komt voor een structurele bijdrage van de provincie neemt toe. In Gelderland krijgen ook de gemeenten Rheden en Zutphen een bijdrage van de provincie, in Flevoland de gemeenten Dronten, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde en in Zuid-Holland de gemeente Alphen aan de Rijn.
- De nadruk binnen het kunstbeleid van de provincies ligt zowel in de periode 1988-1991 als in 1993 op de financiering van de aankopen en huurvergoedingen van de kunstuitleen, de aankopen en opdrachten van derden en promotie-activiteiten.
- Van de rijksbijdrage wordt voor 18,5 miljoen (inclusief vier grote gemeenten) kunst gekocht en opdrachten geplaatst. Bij deze aankopen en opdrachten is sprake van een fijnmazig netwerk. De gemeenten, provincies, bedrijven en instellingen stellen elk hun criteria voor de werken die ze kopen of opdrachten die ze plaatsen. Voor de afzet van beeldende kunst en de inkomensvorming van beeldende kunstenaars is deze besteding van de rijksbijdrage dus van groot belang.
- De totale convenantbijdragen per provincie wisselen van 16% tot 36% van de rijksbijdrage.

Kunstuitleen

- De aankopen en huurvergoedingen van de kunstuitleen worden voornamelijk gefinancierd door de provincies.
- Over het algemeen neemt het aandeel van de uitgaven aan de kunstuitleen in het totale budget licht toe. De grootste stijgingen komen voor in de provincies Friesland, Noord-Holland en Noord-Brabant.
- Procentueel wordt het meeste besteed aan de kunstuitleen door de provincie Noord-Holland.

Aankopen en opdrachten

- Aan aankopen en opdrachten wordt door de provincies Friesland, Flevoland, Gelderland, Utrecht en Zeeland in de periode 1988-1991 het meeste uitgegeven. In 1993 komen daar de provincies Drenthe en Limburg bij. Flevoland geeft in 1993 niets meer uit aan eigen aankopen en opdrachten.
- De provincie Zeeland besteedt in 1993 relatief het meeste aan dit beleidsinstrument.

Aankopen en opdrachten van derden

- Aan aankopen en opdrachten van derden wordt in de periode 1988-1991 beduidend meer dan de gemiddelde uitgaven besteed door de provincies Flevoland, Zeeland en Limburg. In 1993 besteden de provincies Flevoland, Limburg, Groningen en Friesland het meeste aan dit beleidsinstrument.
- Het grootste deel van het budget wordt in 1993 aan aankopen en opdrachten van derden besteed door de provincies Flevoland en Limburg.
- Gemeenten besteden beduidend meer aan aankopen en opdrachten dan bedrijven en instellingen.

Beurzen en stipendia

- Beurzen en stipendia zijn alleen door de provincies Noord-Holland, Drenthe, Overijssel en Flevoland verstrekt.
- Er is na 1992 sprake van een verschuiving van het budget voor beurzen, stipendia en beroepskostenvergoedingen naar andere individuele, prestatiegerichte, subsidies als project- en presentatiesubsidies.

Beroepskostenvergoedingen

- In de periode 1988-1991 wordt het meeste besteed aan beroepskostenvergoedingen in de provincies Groningen, Friesland, Overijssel, Zuid-Holland en Noord-Brabant.
- In 1993 worden geen beroepskostenvergoedingen meer verstrekt.

Promotie-activiteiten

- De provincies besteden een groot deel van het budget aan promotie-activiteiten. Het aandeel van de uitgaven voor dit beleidsinstrument neemt in 1993 met 9% toe ten opzichte van de periode 1988-1991.
- Conform het rijksbeleid wordt vanaf 1992 door zowel de provincies als de vier grote gemeenten meer uitgegeven aan manifestaties en tentoonstellingen.
- Procentueel gezien wordt een meer dan gemiddeld deel van het budget in de periode 1988-1991 aan promotie-activiteiten besteed door de provincies Drenthe, Gelderland, Utrecht en Limburg. In 1993 vallen op dit gebied alleen de provincies Drenthe en Zuid-Holland op. Zowel in de periode 1988-1991 als in 1993 wordt het meeste aan dit beleidsinstrument besteed door de provincie Drenthe.

Exploitatie-subsidies

- Het budget voor exploitatie-subsidies is in 1993 verdubbeld ten opzichte van de periode 1988-1991.
- In de periode 1988-1991 wordt het meeste aan exploitatie-subsidies besteed door de provincie Gelderland. In 1993 besteden de provincies Overijssel, Utrecht en Limburg het meeste aan dit beleidsinstrument.

Overhead

- De gemiddelde uitgaven voor de overhead liggen in de periode 1988-1991 op 5% en in 1993 op 6%.

Vormgeving

- Vormgevingsbeleid komt, ondanks de geringe uitgaven in 1993, steeds meer in de belangstelling te staan van de provincies en de convenantgemeenten.

Convenantgemeenten

Algemeen

- De convenantgemeenten concentreren zich in 1993 op de eigen aankopen en opdrachten, de promotie-activiteiten en de exploitatie-subsidies.
- De bijdragen die de provincies aan de convenantgemeenten verstrekken variëren van f1,00 per inwoner tot f2,15. Deze verschillen ontstaan doordat de provincies de bijdrage mede afhankelijk stellen van het gevoerde beleid in de gemeenten.

Kunstuitleen

- Groningen-stad en de gemeenten in Flevoland, Zuid-Holland en Noord-Brabant besteden relatief het meeste van alle convenantgemeenten aan de kunstuitleen.

Aankopen en opdrachten derden (inclusief gemeenten)

- De gemeenten in Flevoland besteden in vergelijking met de andere convenantgemeenten het meeste aan de opdrachten en aankopen.

Promotie-activiteiten

- Het grootste deel van het budget dat aan promotie-activiteiten wordt besteed komt voor bij de convenantgemeenten in de provincies Drenthe, Overijssel, Zeeland en Limburg.
- Het meeste wordt besteed aan manifestaties en tentoonstellingen en project- en presentatiesubsidies. De convenantgemeenten in Drenthe, Zeeland en Limburg besteden het grootste deel van hun budget aan manifestaties en tentoonstellingen. Aan project- en presentatiesubsidies wordt het meeste besteed door de convenantgemeenten in de provincies Overijssel en Zuid-Holland.

Exploitatiesubsidies

- De toename van de uitgaven aan exploitatiesubsidies wordt veroorzaakt door de overheveling van 6 miljoen van de provincies naar de convenantgemeenten. Binnen dit beleidsinstrument wordt het meeste besteed aan ateliers en werkplaatsen gevolgd door de uitgaven aan tentoonstellingsruimten. De groei van de exploitatiesubsidies kan het belangrijkste gevolg van het IPO-VNG convenant worden genoemd.
- Het meeste wordt besteed aan exploitatiesubsidies voor werkplaatsen en ateliers door de convenantgemeenten in de provincies Overijssel, Gelderland, Noord-Holland en Noord-Brabant.

Overhead

- De gemeenten besteden in 1993 niet meer dan 3% van het budget aan overhead.

De vier grote gemeenten

Algemeen

- De vier grote gemeenten concentreerden zich in de periode 1988-1991 op de kunstuitleen, en promotie-activiteiten. In 1993 wordt naast de kunstuitleen meer aandacht besteed aan promotie-activiteiten en exploitatiesubsidies.
- De vier grote gemeenten verschillen zowel onderling als in de perioden 1988-1991 en 1993 in sterke mate in de keuze van de beleidsinstrumenten.

Kunstuitleen

- Het meeste wordt aan de kunstuitleen besteed in de periode 1988-1991 door de gemeente Den Haag. In 1993 besteedt de gemeente Amsterdam het meeste aan dit beleidsinstrument.

Aankopen en opdrachten

- Zowel in de periode 1988-1991 als in 1993 besteedt de gemeente Amsterdam van de vier grote gemeenten relatief het meeste aan aankopen en opdrachten. In 1993 verminderen de uitgaven voor dit beleidsinstrument met ongeveer de helft in Rotterdam, Den Haag en Utrecht.

Aankopen en opdrachten derden

- Alleen de gemeente Den Haag verstrekt aankoopsubsidies aan particulieren.

Beurzen en stipendia

- Zowel in 1988-1991 als in 1993 worden geen beurzen en stipendia verstrekt door de vier grote gemeenten.

Beroepskostenvergoedingen

- In de periode 1988-1991 besteedt de gemeente Den Haag van de vier grote gemeenten relatief het meeste aan beroepskostenvergoedingen.
- In 1993 worden geen beroepskostenvergoedingen meer verstrekt.

Promotie-activiteiten

- De uitgaven aan promotie-activiteiten nemen in 1993 met 8% toe ten opzichte van de periode 1988-1991.
- De gemeente Utrecht besteedt van de vier grote gemeenten in de periode 1988-1991 relatief het meeste aan promotie-activiteiten. In 1993 is dat de gemeente Den Haag.
- In 1993 nemen de uitgaven aan project- en presentatiesubsidies toe met 8% ten opzichte van de periode 1988-1991. De grootste groei van het budget voor dit beleidsinstrument doet zich voor bij de gemeente Den Haag.

Exploitatie-subsidies

- De uitgaven aan exploitatie-subsidies nemen met 10% toe in 1993 ten opzichte van de periode 1988-1991.
- De grootste groei van het budget voor exploitatie-subsidies doet zich voor bij de gemeenten Amsterdam en Rotterdam.

Overhead

- De gemiddelde uitgaven voor overhead bedragen zowel in de periode 1988-1991 als in 1993 4% van de totale uitgaven.

Bijlage I: museale aankopen gefinancierd met de rijksbijdrage

			1988	1989	1990	1991	1992	1993
bedragen x f 1000								
Gr	Groningen	Groninger Museum	31	30	-	-	-	100
Frl	Leeuwarden	Fries Museum	-	45	-	-	-	75
Drc	Assen	Drenths Museum	-	-	-	-	30	30
Ovr	Wijhe	Museum Hannema-de Stuers Fundatie	-	-	-	-	-	145
Flv		-	-	-	-	-	-	-
Gld	Apeldoorn	Van Reekum Museum	15	-	-	-	-	-
	Zutphen	Museum Henriette Polak	10	-	-	-	-	8
Utr		-	-	-	-	-	-	-
N-H	Alkmaar	Gemeentemuseum Alkmaar	20	-	-	-	-	-
Z-H		-	-	-	-	-	-	-
Zld	Middelburg	Zeeuws Museum	-	-	-	-	110	100
N-B	Bergen op Zoom	Gemeentemuseum Het Markiezenhof	10	10	11	-	17	20
	Den Bosch	Noordbrabants Museum	63	63	63	64	93	70
		Het Kruithuis	32	26	31	25	35	20
	Breda	Stedelijk Museum Breda	10	-	-	11	-	-
		Breda's Museum	10	10	14	10	-	-
	Deurne	Museum De Wieger	19	30	18	18	-	-
	Eindhoven	Museum Kempenland	27	22	21	21	22	-
		Van Abbemuseum	111	98	89	91	112	70
	Helmond	Gemeentemuseum Helmond	50	35	30	32	29	-
	Oss	Museum Jan Cunen	55	65	80	72	57	40
	Schijndel	Jan Heesterhuis	-	1	-	2	0	-
	Sterksel	Peter van den Brakencentrum	5	4	3	4	2	-
	Tilburg	Nederlands Textielmuseum	69	92	94	77	71	40
	Uden	Museum voor Religieuze Kunst	49	34	37	32	40	40
	Waalwijk	Nederlands Leder- en Schoenmuseum	10	11	10	10	10	-
Lim	Heerlen	Stadsgalerij Heerlen	-	-	-	-	20	-
	Maastricht	Bonnefantemuseum	168	628	300	300	300	300
	Roermond	Gemeentemuseum Roermond	-	-	-	-	10	-
	Sittard	Nederlands Fotomuseum	-	-	-	-	20	19
	Venlo	Museum Van Bommel-van Dam	200	-	300	300	155	151
	Weert	Gemeentemuseum Weert	-	-	-	-	20	20
totaal			963	1.203	1.100	1.069	1.155	1.249

Bijlage II: convenantgemeenten en bijdragen per inwoner in 1993

		bijdrage, x f 1000	inw	b/i
Gr	Groningen	300	167.872	1,79
Frl	* Leeuwarden	134	85.170	1,57
	* Smallingerland	79	50.229	1,57
Dre	* Emmen	146	92.807	1,57
	* Assen	78	49.650	1,57
Ovr	* Enschede	230	146.010	1,58
	* Hengelo	120	75.993	1,58
	* Zwolle	150	94.131	1,59
	* Almelo	100	62.190	1,60
	* Deventer	106	68.888	1,54
Flv	* Almere	133	71.086	1,88
	* Lelystad	93	57.638	1,62
	Dronten	27	24.733	1,08
	NOP	61	38.074	1,59
	Urk	14	13.014	1,05
	Zeevolde	10	6.962	1,38
Gld	* Apeldoorn	150	147.586	1,02
	* Arnhem	280	130.220	2,15
	* Nijmegen	285	144.748	1,97
	* Ede	95	93.377	1,02
	Rheden	40	45.691	0,88
	Zutphen	40	30.996	1,29
Utr	Utrecht	50	-	-
	* Amersfoort	157	99.403	1,58
	* Zeist	75	59.469	1,26
N-H	* Haarlem	149	149.269	1,00
	* Zaanstad	130	130.007	1,00
	* Alkmaar	90	89.649	1,00
	* Haarlemmermeer	96	95.782	1,00
	* Hilversum	85	84.608	1,00
	* Amstelveen	70	69.982	1,00
Z-H	Alphen a/d Rijn	61	61.132	1,00
	* Delft	157	88.739	1,77
	* Dordrecht	231	109.285	2,11
	* Gouda	120	64.611	1,86
	* Leiden	191	110.423	1,73
	* Schiedam	134	69.417	1,94
	* Spijkenisse	67	67.229	1,00
	* Vlaardingen	86	73.852	1,17
	* Zoetermeer	96	96.292	1,00
Zld	* Middelburg	71	39.343	1,80
	* Vlissingen	60	43.949	1,37
N-B	* Breda	213	123.025	1,73
	* Eindhoven	281	191.467	1,47
	* Tilburg	246	156.421	1,58
	* 's-Hertogenbosch	181	91.113	1,99
	* Helmond	68	68.159	1,00
Lim	* Heerlen	118	94.046	1,25
	* Maastricht	146	117.008	1,25

* gemeente opgenomen in convenant IPO/VNG 1993-1996

inw: inwonertal per 1 januari 1990 (CBS)

b/i: bijdrage per inwoner

Bijlage III: verhouding rijksbijdragen en convenantbijdragen per provincie in 1993 per provincie

	rbdr	conv	%
Groningen	845	300	36
Friesland	916	213	23
Drenthe	678	224	33
Overijssel	1.571	705	45
Flevoland	354	337	95
Gelderland	2.782	890	32
Utrecht	1.224	282	23
Noord-Holland	2.599	619	24
Zuid-Holland	3.403	1.145	34
Zeeland	546	131	24
Noord-Brabant	3.386	990	29
Limburg	1.697	264	16
totaal	20.000	6.100	30

rbdr: rijksbijdrage 1993

conv: bijdrage aan de convenantgemeenten uit de rijksbijdrage 1993

%; percentage van de bijdrage aan convenantgemeenten van de rijksbijdrage